

EGE ÜNİVERSİTESİ MÜZELERİ KOLEKSİYONLARI SÜREKLİ SERGİLERİ

Ege Üniversitesi Yayınları, 2011

EGE ÜNİVERSİTESİ
MÜZELERİ
KOLEKSİYONLARI
SÜREKLİ SERGİLERİ

EGE ÜNİVERSİTESİ
MÜZELERİ
KOLEKSİYONLARI
SÜREKLİ SERGİLERİ

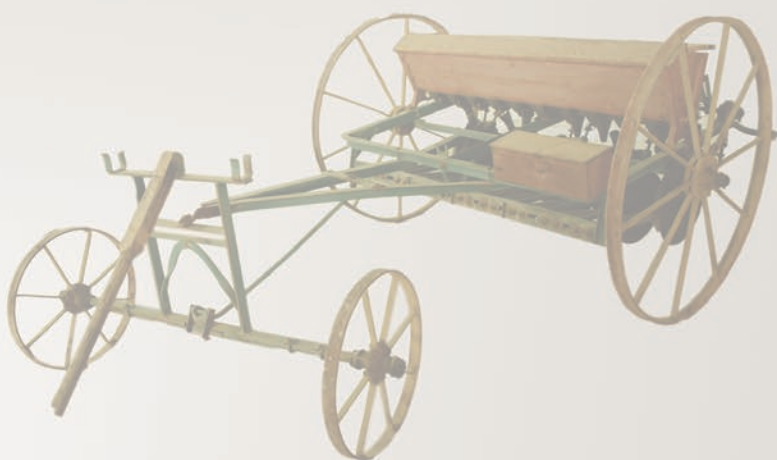
Editörler:

Prof. Dr. M. Bülent ÖZKAN
(E.Ü. Genel Sekreteri)

Uzm. Nedim SÖNMEZ
(E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi Koordinatörü)

Ender ÖZBAY Seda AĞIRBAŞ
(E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi - Sanat Tarihçisi) (E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi - Sanat Tarihçisi)

Ege Üniversitesi Yayınları
2011

İÇİNDEKİLER

Sunu	7
Etnografya Müzesi	9
Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi	21
Botanik Bahçesi ve Herbaryum Uygulama ve Araştırma Merkezi	33
Ege Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi	47
Türk Dünyası Sergisi	57
BİTAM - İsmet Köktürk Sürekli Sergisi	70
BİTAM - Kampus Bilgisayar Ağı Sürekli Sergisi	72
Dış Hekimliği Fakültesi Dış Hekimliği Tarihi Sergisi	75
Eczacılık Fakültesi Süleyman Ferit Eczacıbaşı Şifa Eczanesi	83
Edebiyat Fakültesi Eski Eser Koleksiyonu	93
Fen Fakültesi Zooloji Koleksiyonu	103
Su Ürünleri Fakültesi Müzesi	111
Tıp Fakültesi - Gastroenteroloji Bilim Dalı Sürekli Sergisi	122
Tıp Fakültesi - Göz Hastalıkları A.B.D. Sürekli Sergisi	124
Tıp Fakültesi - Üroloji A.B.D. Sürekli Sergisi	126
Ziraat Fakültesi Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi	129
Ziraat Fakültesi 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi	141
Ziraat Fakültesi Dekanlık Koleksiyonu	151
Ege Meslek Yüksekokulu Anılarda Mesleki Eğitim Sürekli Sergisi	157
Yöneticiler ve Metin Yazarları Listesi	164

Ege Üniversitesi Rektörlük Binası (Büyük Ev)

Önceleri bir manastırın bulunduğu bu alan, 1820'lerde Whittall ailesi tarafından satın alınmış, sonraları "Büyük Ev" adıyla bilinecek olan bu bina inşa edilmiştir. Büyük Ev 1960 yılında kamulaştırılarak Ege Üniversitesi'nin mülkiyetine geçmiştir.

Ege Üniversitesi, kurulduğu 1955 yılından günümüze, eski çağlardan beri önemli kültür-sanat-bilim merkezlerinden olagelmış İzmir'in kalbi ve ülkemizin önde gelen üniversitelerinden biri olmayı sürdürmüştür. Evrensel ölçütlerin ve değerlerin esas alındığı zorlu gelişim süreci içinde, bugün birçoğu hayatta olmayan değerli akademisyen ve bilim insanlarının gayretleriyle kurumsallaşmayı sürdüren üniversitemiz, müzelerin, koleksiyonların ve sürekli sergilerin kurulup geliştirilmesiyle tam bir olgunluk aşamasına ulaşmıştır.

Üniversite, bilginin üretimi ve yaşama uygulanması süreçlerini kapsayan bilimsel faaliyetin hem fiziksel hem de düşünsel çatısı niteliğindedir. Müze, koleksiyon ve sürekli sergilerimiz, evrenin ve doğanın oluşum ve niteliğine ışık tutan doğal fragmanlardan, hayvan ve bitki örneklerinden; insanlık tarihi açısından önem taşıyan olay ve olguların fiziksel kayıtları niteliğindeki araç, gereç, eşya ve çeşitli nesnelerden; bilimsel faaliyetlerin tarihsel aşamalarını belgeleyen aygıt ve araçlardan oluşmakta, sanatın incelenmesini de kapsayan bilimsel faaliyetleri tamamlamaktadır.

Eğitim-öğretim, araştırma ve kültür-sanat etkinlikleri doğrultusunda Ege Üniversitesi'nin müze, koleksiyon ve sürekli sergileri, üniversitenin toplumsal sorumluluklarının da önemli bir parçası olarak, halkın bilgilenme olanağı haline dönüştürülmektedir. Karşılaştırma-düşünme zemini sunarak düşünce üretimine, toplumun doğru bilgilere ulaşmasına olanak veren söz konusu birimler, üniversitemizin sosyal projelerinin de önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Ege Üniversitesi bünyesindeki müze, koleksiyon ve sürekli sergilerin bir arada ele alındığı bu kitap, toplumu, kolayca yararlanılabilecek bu oluşumlardan haberdar etmek, halen gelişimini sürdürmekte olan bu müze, koleksiyon ve sürekli sergilerin zenginliğini ve değerini göstermek amaçlarını esas almaktadır.

Ege Üniversitesi'nin araştırma ve eğitim-öğretim sürdüren tüm birimlerinde üretim yoğunluğunun değerli bir birikime dönüştüğü; birikimin ise günbegün artan ve olgunlaşan bilimsel-sosyal faaliyetlerle ve projelerle harekete geçirildiği, bu kitap çalışması ile başka bir yönden ortaya konulmuş olmaktadır.

Bu çalışmanın her aşamasına katkı koyan E.Ü. Genel Sekreteri Prof. Dr. M. Bülent Özkan'a, editoryal çalışmaları gerçekleştiren E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi Koordinatörü Uzm. Nedim Sönmez'e ve E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi Koordinatör Yardımcıları, sanat tarihçisi Ender Özbay ile sanat tarihçisi Seda Ağırbaş'a; Üniversitemiz müze, koleksiyon ve sürekli sergilerinin yönetici, sorumlu ve metin yazarlarına katkı ve özverili çalışmalarından dolayı teşekkür ederim.

Eylül 2011

Prof. Dr. Candegir YILMAZ
Ege Üniversitesi Rektörü

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

ETNOGRAFYA MÜZESİ

Yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızlı gelişen bilim ve buna dayalı oluşan teknik, toplum yaşamını da hızlı bir değişime doğru götürmektedir. Kişisel ve toplumsal gelişimde çağdaş dünya ülkelerinin teknolojik ve ekonomik gelişimine ayak uydurmak, yenilikleri izlemek, bilimsel yöntem ve teknikleri kullanmak yaşamımızda zorunluluk haline gelmiştir. Bu durumda geleneksel kültürün de bu süreçlerden etkilenmemesi olanaksızdır. Bir ulusun bireylerini birbiriyle kaynaştıran en önemli bağ, kendi ortak kültürel değerleridir. Bu zenginlik,

Bursa-Keles'ten
(Kocakavacık Köyü)
19. yy sonuna
ait kıyafet

Pazar ve Pazartesi günleri hariç,
09.00-17.00 saatleri arasında ziyarete açıktır.

Girişler ücretlidir.

Adres: Fevzi Çakmak Caddesi,
No:33, 35100, Bornova-İzmir.

Telefon: (0232) 342 48 78

Faks: (0232) 342 49 95

E-posta: etnografyamuzesi@mail.ege.edu.tr

Web: <http://etnografyamuzesi.ege.edu.tr>

kuşaktan kuşağa kalıtım olarak geçmektedir. Maddi ve manevi kültürel değerleri korumak, kayıt altına almak ve daha sonraki nesiller için doğru ve kullanılabilir olmalarını sağlamak etnografya müzelerinin görevleri arasındadır.

Ege Üniversitesi bünyesinde oluşturulması hedeflenen bir “Etnografya Müzesi” fikrinin çıkış noktasını oluşturan ve uzmanlarca yürütülen araştırmalar, olanaklar dahilindeki son teknolojik ve bilimsel gelişmeler ışığında gerçekleştirilmiştir. Oluşan arşivden yararlanarak uluslararası bilimsel toplantılarda sunumlar yapılmış; içerikler birçok yüksek lisans ve doktora öğrencisinin tez konusunu oluşturmuştur. Müzenin fiziki şartları, envanter içeriği, kataloglanma ve sunumu birçok örnek müze incelenerek planlanmış, her aşamada en uygun yöntem uygulanmıştır. Müzenin dünyadaki benzerleri arasında prestijli bir konumu olacağı umulmaktadır.

Müzedede Türk Dünyasına ait özgün giysi ve çalgılar sergilenmiş ve ayrıca binlerce obje envantere kaydedilmiş, arşivde araştırmacıların kullanımına sunulmuştur. Bu araştırmalar sonucunda oluşan müzede 2181 parça geleneksel giyim eşyası, 87 adet geleneksel halk çalgısı, 259 adet takı ve aksesuar, 24 adet silah, sandık ve dolap gibi eşyalardan oluşan toplam 2551 obje sergilenmektedir.

İki ayrı binadan oluşan müzenin taş ve ahşaptan inşa edilen bölümü iki katlı geniş galeri kısmından, ona bağlı alt katta üç oda, bir hol ve bir depodan oluşmaktadır. Ayrıca 5 odalı yönetim bölümü de bu binadadır. Yeni binada ise iki salon ve bir yönetici odası bulunmaktadır.

Müzemizin teşhir salonunun alt katında Anadolu ve Trakya yöresinin geleneksel giyim kuşamı çeşitli aksesuarlarla birlikte sergilenmiştir. Üst katta ise Romanya, Bulgaristan,

Paralı tepelik, Anadolu

Çeşitli yörelere ait keseler

Arnavutluk, Kruje

Anadolu ve Balkanlar'da Halk Çalgıları, Halk Oyunları, Geleneksel Giyim Kuşam ve Halk Müziği, Müze ve Arşivi Oluşturulması Projesi

Ülkemizin müzelerinde halk giysileri ve çalgıları sergilenmekte ayrıca halk oyunlarımız da derlenip arşivlenerek kayıt altına alınmaktadır. Balkan, Kırım ve Kafkas coğrafyasında yaşayan Türkler ile diğer toplumların oyun ve müzik aletleri tespit edilmektedir.

2004 yılında "Anadolu ve Balkanlar'da Halk Çalgıları, Halk Oyunları, Geleneksel Giyim Kuşam ve Halk Müziği, Müze ve Arşivi Oluşturulması Projesi" etnografik özellikler taşıyan halk giysilerinin ve çalgılarının evrimini, geçmişten günümüze kadar gelebilen örnekleriyle müzeleştirmek, maddi ve manevi kültürel değerleri korumak, kayıt altına alarak arşivlemek amacıyla başlatılmıştır.

Uluslarda barış içinde yaşam anlayışını güçlendirme ilkesini temel alan projede, özellikle Balkanlar'da ve Anadolu'da yaşayan çeşitli medeniyetlere ait etnografik ve folklorik öğeler

Makedonya, Ali
Koç Köyü

taşıyan halk oyunları, çalgıları ve giysilerinin tarihsel bir perspektifte kategorilendirilmesi; alan araştırmalarıyla oluşan arşivden yararlanılarak etnografik-folklorik özellikler taşıyan halk giysilerinin tarihsel evrimini ortaya koyan bir müze oluşturulması amaçlanmıştır. Elde edilen malzemenin yeni anlayış, yaklaşım, düşünce ve değerlerle yorumlanması ise geleceğin biçimlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Oluşacak olan müzenin, düşünce ve eser üreten araştırmacı, bilim adamı, yazar ve öğrencilerin çalışmalarına katkıda bulunacağı ve geniş halk kitleleri için ilgi odağı olacağı düşüncesiyle, projede, her türlü malzeme ve yazılı kaynak temini de hedeflenmiştir. Elde edilen verilerin çeşitli dillerde yayınlanması da planlanan çalışmalar dahilindedir.

Balkanlar'da, Osmanlı kültürünün tarihsel izlerini gözlemlemenin mümkün olduğu kültür unsurlarını araştırmak günümüze nasıl evrildiğini tespit etmek amacıyla 2004-2008 yılları arasında 14 ülke araştırma kapsamı içine alınmış ve

Yunanistan, İskeçe

Kosova, Lestane Köyü

Makedonya, Üsküp

yerinde etnografik çalışmalar yapılmıştır. Araştırmalarda Balkanlar'ın genelinde oyun, giyim kuşam, müzik aletleri ve ezgi-ritim benzerliğinin yanında takıların, süslerin ve bazı giyim ayrıntılarının da tespiti yapılmıştır.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü Başkanı Yrd. Doç. Dr. Cengiz Aydın ve bölümün öğretim elemanları tarafından başlatılan, Devlet Planlama Teşkilatı ve Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nün destekleriyle yürütülen projenin araştırmaları sırasında, ülkemizde yapılan bilimsel araştırmalar dışında, Balkan ülkelerinde, 201 bilim insanı ve 909 kaynak kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca 20736 kare fotoğraf, 208 saat video kaydı gerçekleştirilmiş, katalog ve pek çok arşiv bilgisine ulaşılarak 4 cilt kitap derlenmiştir.

Yunanistan, Makedonya, Bosna Hersek, Kosova, Slovenya, Sırbistan, Hırvatistan, Karadağ, Macaristan, Arnavutluk, Gagavuz Özerk Bölgesi ve Kırım gibi ülkelerin kültürlerini yansıtan geleneksel giysiler, takılar sergilenmektedir.

Alt kat galeriye bağlı bölümlerde “Düğün Töreni”ne (geleneksel düğünlerde kız evi) yer verilirken, bir odada “Kına Gecesi Töreni”, diğer odada ise “Çeyiz Yazımı” görülmektedir. Müze’de ayrıca Anadolu ve Balkan ülkelerinden geleneksel halk giysileri, 100 mankene giydirilmiş olarak sergilenmiştir. Depo bölümünde ise dönüşümlü sergilenmek üzere birçok giyim kuşam objesi koruma altına alınmıştır.

Geleneksel giysilerin, takıların, çorapların, keselerin, iğne oyalarının, değişik işlemeli örtü ve peşkirlerden oluşan geleneksel Türk el sanatlarının çeşitli örneklerinin bulunduğu “Çeyiz Sergisi” ve halkın günlük yaşamında kullandığı çeşitli ev eşyalarının olduğu “Mutfak” da bu bölümde sergilenmektedir.

Ayrıca oyunda kullanılan silahlar, farklı zamanlarda moda olan gümüş kemerler, kemer tokaları, alınlıklar, bileklikler, köstekler, muskalıklar, hamayılar, kadın tepelikleri, kadın-erkek başlıkları sergide yer almaktadır.

Müze binasına eklenen yeni binanın ikinci katında Anadolu, Balkanlar ve Kafkas ülkelerinin geleneksel halk çalgılarından oluşan örnekler sergilenmektedir.

Sevinç, üzüntü gibi ruhsal durumların renk ve motiflerle dile getirildiği eşsiz eserlerin geleceğe taşınmasında çok önemli rol oynayacak olan müzenin yerli ve yabancı tüm ilgililerin başvuracağı bir merkez olacağı düşünülmektedir.

Çeyiz sergi ve yazım odası

Mutfak

Kına töreni

Sedef işlemeli tar, Azerbaijan

Sarangi (Afgan rebabı)

Sedef işlemeli garmon, Azerbaijan

Yaren saz, Bulgaristan

Viraneden Müzeye...

Günümüze Sirkehane adıyla ulaşmış olan Müze binasının, 19. yy. sonları ile 20.yy başları arasında bir Rum ailesi tarafından yaptırılmış olduğu tahmin edilmektedir. 1943 yılında T.C. Maliye Hazinesi'ne devrolan yapının arka kısmı 1960'lı yıllarda E.Ü. Ziraat Fakültesi Gıda ve Fermantasyon Teknolojisi Kürsüsü tarafından sirke ve turşu üretim yeri olarak, ön kısmı ise lojman olarak kullanılmıştır. 1990 yılında T.C. Maliye Hazinesi'nden Ege Üniversitesi'ne trampa yolu ile geçen Sirkehane, 1990'lı yıllara kadar konut olarak hizmet vermiştir. Son yirmi yıllık süreç içinde büyük bir bölümü yıkılmış olan bina, 22.06.2010 tarihinde tamamlanan restorasyon sonunda "E.Ü. Balkanlar ve Anadolu Giysileri Müzesi" olarak faaliyete geçmiştir. Ardından, T.C. Kültür Bakanlığı'na başvurulmuş ve Bakanlık denetiminde özel müze olarak açılmasında sakınca olmadığı belirtilerek 02.11.2010 tarihinde verilen onayla "Ege Üniversitesi Etnografya Müzesi" adını alarak faaliyete geçmiştir.

Müze Türkiye'de bir üniversite bünyesinde Kültür Bakanlığı ile ortaklaşa açılan ilk kurum müzesi olma özelliğini taşımaktadır.

Restore edilen müze binası İzmir Büyükşehir Belediyesi Tarihe Saygı/Yerel Koruma Ödülleri - 2010 kapsamında Seçici Kurul'un yaptığı değerlendirme sonucu, "Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım Ödülü" kazanmıştır.

Oyalı baş örtüsü

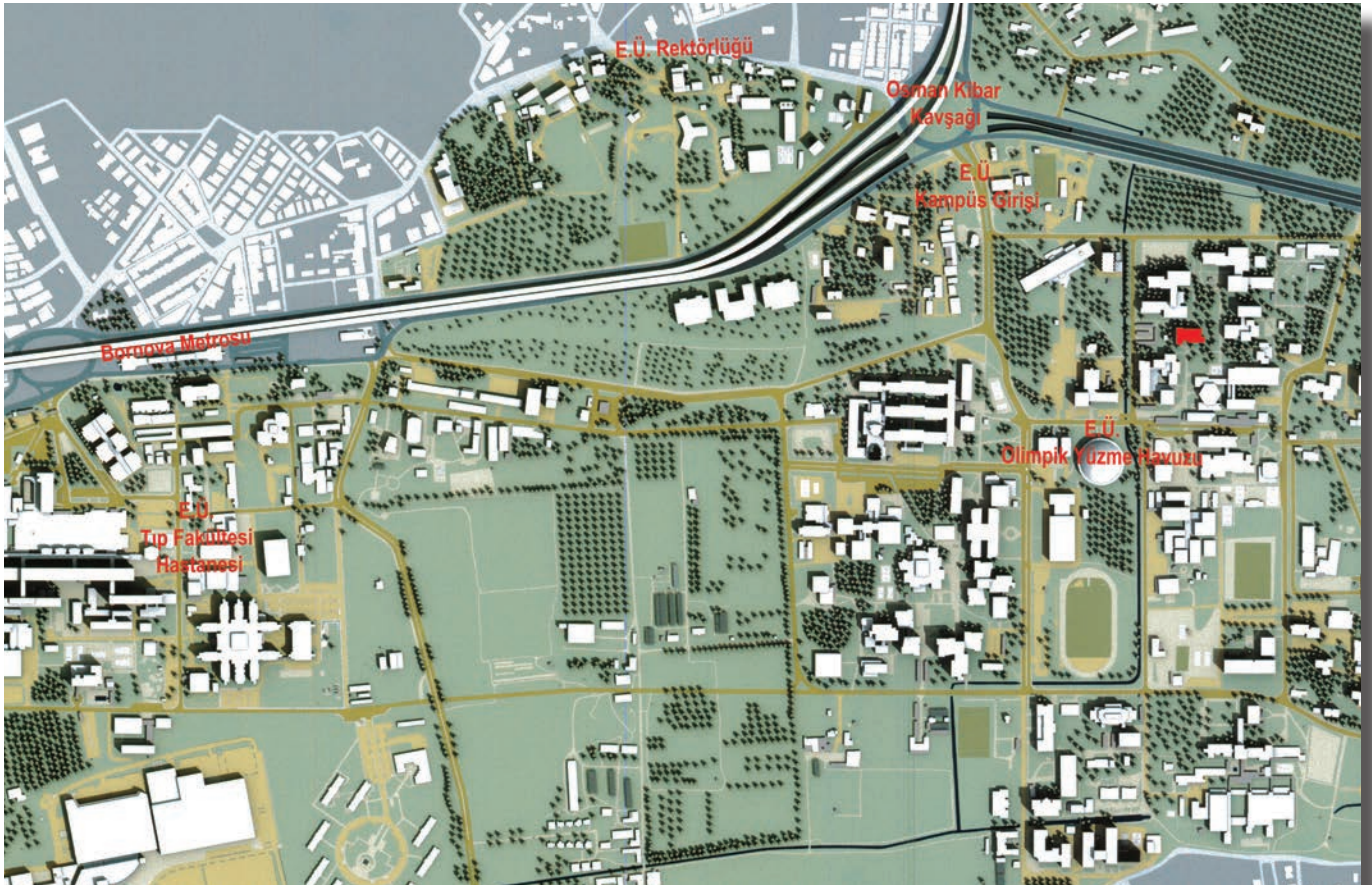
Amerika'da 65 milyon yıl önce yaşamış olan Kral Dinozor'un (*Tyrannosaurus rex*) polyesterden yapılmış iskeleti, yaşam boyutlarında (12 m uzunluk ve 5 m yükseklikte) sergilenmektedir.

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

TABIAT TARİHİ
UYGULAMA
VE
ARAŞTIRMA
MERKEZİ

Türkiye, oluşumundan günümüze kadar geçirmiş olduğu jeodinamik evrime ait jeolojik ve paleontolojik bulguların çok yoğun olduğu ender ülkelerden biridir. Bunun yanı sıra, jeolojik devirlerden günümüze Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları arasındaki kavşak konumu nedeniyle canlıların göçlerine sahne olmuş ve biyolojik zenginliğimizin artmasına olanak sağlamıştır. Günümüzde yaşayan bitki ve hayvan türlerinin çeşitliliği yönünden de son derece zengin bir ülkedir. Bu zenginlikleri korumak, değerlendirmek, saklamak ve gelecek nesillere aktarmak tabiat tarihi müzelerinin misyonları arasındadır.

Tabiat tarihi müzeleri, geçmişini günümüze bağlayan ve geleceğe ışık tutan doğa ve doğa tarihi araştırmalarının yanı sıra çocuk, genç ve yetişkinlerin eğitiminde de çok önemi olan akademik kuruluşlardır. Bilim adamları doğayı gerçekleri ile topluma tanıtmak için tabiat tarihi müzelerini kurmuşlardır. Tabiat tarihi müzeleri gelişmiş ülkelerin simgelerinden biridir ve sayıları toplumların gelişmişlik derecesi ile örtüşmektedir.

Hafta içi her gün 09:00-11:30, 13:00-16:00 saatleri arası ziyarete açıktır.

Toplu okul gezileri randevu alınarak yapılmaktadır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Fen Fakültesi, F Blok,
35100, Bornova-İzmir.

Telefon/Faks: (0232) 388 26 01

E-posta: tabiattarihi@mail.ege.edu.tr

Web adresi: <http://www.tabiattarihi.ege.edu.tr>

Crocodilaemus robustus. Jurasik Dönemin timsahı (150 milyon yıl öncesi). Buluntu yeri: Fransa.

Güncel denizkestaneleri (*Echinodermata*)

Arıkuşu (*Merops apiaster*) ve şahin (*Buteo buteo*)

Tabiat tarihi müzelerinde evrenin ve yaşamın evrimi, geçmişten günümüze sistematik ve evrimsel düzen içerisinde, belgelerle sergilenmektedir. Ayrıca doğanın gizemi topluma çeşitli panolarla ve dioramalarla sunulurken, 4,5 milyar yıl önce oluşmuş olan dünyamızın geçirdiği evrimi anlamayı, öğrenmeyi ve sorgulamayı da amaçlamaktadır.

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi'ne bağlı bir tabiat tarihi müzesi kurulması düşüncesi, ilk kez 1963 yılında Doç. Dr. Recep Egemen tarafından ortaya atılmış, bu düşünce 1967 yılında yaşama geçirilmiş; Prof. Dr. Muhtar Başoğlu, Prof. Dr. Yusuf Vardar ve Prof. Dr. Fikret Ozansoy da müzenin kuruluş aşamasında yadsınamaz katkılar sağlamışlardır. E.Ü. Tabiat Tarihi Müzesi, 1973 yılında Cumhuriyet'in 50. Yılı Kutlama Programı çerçevesinde, doğa ve doğa tarihi ile ilgili objeleri şu an bulunduğu binada ilk kez topluma sunmuştur. Müze, bir süre enstitü statüsünde faaliyet gösterdikten sonra, Fen Fakültesi Kurulu'nun önerisi, E.Ü.

Okyanuslarda yaşayan çeşitli güncel omurgasızlar.

1972 yılında Ceyhan Nehri Deltası'nda (Adana - Karataş) karaya vurmuş olan Türkiye'nin ilk dişli balina iskeleti. (Uzunluğu 12 m; yüksekliği 2 m.)

Senatosu' nun 22.10.1991 tarih ve 11/7 sayılı kararı ve Yükseköğretim Kurulu'nun 19.06.1991 tarih ve 2887 sayılı onayı ile "E.Ü. Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi" olarak E.Ü. Rektörlüğü'ne bağlanmıştır.

Merkez bünyesindeki Tabiat Tarihi Müzesi, Ankara Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ndeki Tabiat Tarihi Müzesi'nden sonra Türkiye'de kurulmuş ikinci büyük tabiat tarihi müzesidir; üniversiteler içinde ise tektir. Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı Tabiat Tarihi Anabilim Dalı'nda uyguladığı Yüksek Lisans Eğitim Programı ve doğa tarihi bilim dalında araştırma yapan kadrosu ile de Türkiye'nin üniversite yapısındaki ilk akademik müzesidir. Müze, dünyada birçok üniversite müzesinin üye olduğu UMAC (University Museum & Collections)'a Türkiye'den üye olan ikinci müzedir.

E.Ü. Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi öğretim üyeleri, doğa bilimcilerinin yetişmesine olanak sağlamakta; ülkemizin jeolojik mirası, fosil yatakları ve fosil yakıtlarına sahip çıkabilecek projeler üretmekte ve 1982'den beri de İzmir Kuş Cenneti'nin korunup geliştirilmesi, tanıtılması ve yasal koruma statülerine kavuşturulması için çalışmalar sürdürmektedir.

10 milyon yıl öncesine ait gergedan fosili. (*Aceratherium incisivum*) (Tekirdağ)

Müzedeki objelerin bir kısmı bağış olup, bağışlayan kişi veya kuruluş belirtilmemiştir. Kuruluşundan beri ziyaretçi sayısının her geçen gün sürekli artması, ziyaretçilerin müze elemanlarına ilginç fosil, kayaç-mineral ve güncel biyolojik objeler hakkında bilgi sağlamaları, müzeye olan ilgiyi ortaya koymaktadır.

Gelecek kuşaklara aktarabileceğimiz bu kültür ve eğitim merkezi, doğaya ve kültüre duyarlı kişilerin katkılarıyla daha da geliştirilerek, uluslararası standartlara kavuşması sağlanabilir.

Tabiat Tarihi Müzesi'nin yerleşimi, binanın iki katında, yaklaşık 2500 m²'lik bir alanı kapsamaktadır. Merkez yapısında yer alan müzenin sergi galerilerinde ülkemizin birçok yöresinden jeolojik, paleontolojik ve biyolojik çalışmalar sonucu toplanmış fosiller, kayalar, mineraller ve günümüzde yaşayan canlılara ait objeler belirli bir sistematik ve evrimsel düzen içerisinde sergilenmektedir. Merkez elemanları

Kayaç ve Mineral Galerisi.

Giriş Galerisi - Ametist, kuvars, bor ve şap kristalleri.

İzmir Kuş Cenneti sakinleri.

İzmir - Selçuk'ta 1950 yılında avlanmış ve Türkiye'de nesli tükenmiş olan Anadolu Panteri.

tarafından sunulan konferanslar, kıtaların ve okyanusların oluşması, depremler ve volkanlar gibi birçok doğa olayını ve canlıların evrimini topluma daha yakından tanıtmaktadır. Bu etkinlikler ilköğretim ve lise öğrencileri başta olmak üzere toplumu çevremizdeki doğa olayları hakkında bilgilendirmeyi, doğayı sevmeyi, korumayı ve onun parçası olduğumuz bilincini aşlamayı amaçlamaktadır.

Bu işlevlerinin yanı sıra Merkez, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı multi-disipliner yüksek lisans eğitiminin uygulandığı; biyoloji ve jeoloji bölüm öğrencilerinin ders ve laboratuvarlar uygulamalarının görsel olarak interaktif şekilde yapıldığı; yerli ve yabancı araştırmacılarla işbirliğine açık, bilimsel bir araştırma kurumudur.

Müzedede yaklaşık 3000 obje, laboratuvarlardaki dolaplarda karşılaştırma materyali olarak korunmaktadır. Toplam 4000 adet tanımlı obje de 6 farklı galeride sergilenmektedir.

Kahramanmaraş'ta bulunmuş
3500 yıllık fil iskeleti. (*Elephas
maximus asurus*)
Uzunluğu 5 m; yüksekliği 4 m.

Giriş Galerisi

Giriş Galerisi (500 obje)

Galeride, çeşitli mineraller (örn. dev boyutlarda kristalleşmiş kuvars, ametist ve kolemanit), günümüzde Hint ve Pasifik okyanuslarında yaşayan omurgasız hayvanlara ait örnekler (örn. yumuşakçalar ve derisi dikenliler), jeolojik devirlere ait omurgasız fosiller, yaklaşık 7 milyon yıl önce Muğla, Çanakkale ve Karaburun yörelerinde yaşamış memelilere ait fosiller, 10 milyon yıl önce Çorlu'da yaşamış gergedanlara ve Uşak'ta yaşamış olan kılıç dişli kediye ait fosil kafatasları sergilenmektedir. Ayrıca bu galeride tabiat tarihi müzelerinin olmazsa olmazlarından biri olan, 67 milyon yıl önce Amerika'da yaşamış *Tyrannosaurus rex* (Kral Dinozor) iskeleti, İzmir Büyükşehir Belediyesi eski başkanlarından Ahmet Piriştina'nın desteğiyle, heykeltıraşlara orijinal boyutlara uygun şekilde (12 m. uzunluk, 5 m. yükseklikte) yaptırılmış ve 2003 yılından itibaren sergilenmeye başlamıştır.

Paleontoloji Galerisi (1400 obje)

Galeride, Ankara, Çanakkale, Uşak, Muğla ve Denizli gibi Türkiye'nin birçok bölgesinden paleontolojik yüzey çalışmaları sonucu bulunmuş Neojen yaşlı (24–2 milyon yıl öncesi) memeli fosilleri (örn. filler, gergedanlar, atlar ve zürafalar), Kambriyen'den (542 milyon yıl öncesi) Pleistosen'e (2 milyon yıl öncesi) kadar tüm devirlere ait omurgasız fosiller ve 350 milyon yıl öncesine ait Zonguldak'ta bulunmuş bitki fosilleri sistematik ve evrimsel bir düzende sergilenmektedir. Ayrıca galeride, Kula volkanizmasının son evresinde (günümüzden yaklaşık 25 bin yıl öncesine ait) bazaltik tüfler üzerinde oluşmuş insan ayak izi ve Kahramanmaraş'ta yaklaşık 3500 yıl önce yaşamış bir Maraş filinin iskeleti yer almaktadır.

Kızıl Akbaba
(*Gyps fulvus*)

Kuşlar Galerisi (170 obje)

Türkiye, sahip olduğu kıtalararası kavşak konumu ve göç yolları üzerinde olması nedeniyle 464 kuş türünü barındırmaktadır.

Kuşlar Galerisi'nde, Ege Bölgesi'nde ve İzmir Kuş Cenneti'nde gözlenen kuş türleri (örn. puhu kuşu, atmaca, flamingo, pelikan, baykuş ve kerkenez) sergilenmektedir.

Bunların yanı sıra toplam 31 adet farklı kuş türüne ait yumurtalar (örn. devekuşu ve flamingo) yer almaktadır.

İzmir Yalıçapkını
(*Halcyon smyrnensis*)

Flamingo
(*Phoenicopterus roseus*)

Pekin Kazı
(*Anas peking*)

Kayaç ve Mineraller Galerisi (1000 obje)

Magmatik, tortul ve metamorfik kayalara ait örnekler, oluşum kökenlerine göre çeşitli açıklayıcı posterlerle birlikte sergilenmektedir. Önemli minerallere ait örnekler (örn. silikatlar, karbonatlar, oksitler, hidrositler ve sülfürler) endüstriyel hammaddeler, metalik madenler, ekonomik değeri ve günlük yaşamda kullanım yeri olan kayalar ve mineraller (örn. mermer, perlit, kömür ve bor mineralleri) belirli bir sistematik düzende sergilenmiştir. Ayrıca volkanizmayı açıklayıcı volkan maketi, ses ve duman efektiyle galerinin en ilginç örneğini oluşturmaktadır.

Genel Zooloji Galerisi (800 obje)

Galeride, günümüzde yaşayan çeşitli omurgasız ve omurgalı hayvanlardan deniz balıkları,

tatlı su balıkları, sürüngenler ve memelilere ait zengin koleksiyonlar sergilenmektedir. Böcekler ve kelebeklere ait örnekler çeşitli posterlerle açıklayıcı olarak ziyaretçilere sunulmaktadır. Ayrıca, Selçuk'ta 1950'li yıllarda avlanmış ve nesli tükenmekte olan doldurulmuş iki Anadolu panteri yer almaktadır.

Evrım ve Karşılaştırmalı Anatomi (Osteoloji) Galerisi (120 obje)

Galeride, günümüzde yaşayan canlılara ait (örn. maymun, keçi, at, domuz, tilki, porsuk, kanguru, devekuşu, yılan) iskeletler sergilenmektedir. Bu örneklerin büyük bir kısmı İzmir Fuar Hayvanat Bahçesi tarafından bağışlanmıştır.

Galeride ayrıca Uşak'ta bulunmuş olan Roma dönemine ait bir insan iskeleti ve 1972 yılında Ceyhan Nehri deltasında karaya vurmuş 12 metre uzunluğunda kaşalot balina iskeletini görmek mümkündür.

Anaokulu, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerinin ilgi odağı olan müze, çeşitli vakıf ve derneklerden de grup ziyaretlerini kendine çekerek, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında yaklaşık 7000 kişiyi ağırlamıştır.

Yeni düzenlemelerden sonra, İzmir ve çevresinden 7'den 70'e ziyaretçilerin akınına uğrayan müzeye, ülkenin diğer illerinden de ziyaretçiler gelmektedir.

**Evrim ve Karşılaştırmalı
Anatomi (Osteoloji) Galerisi**

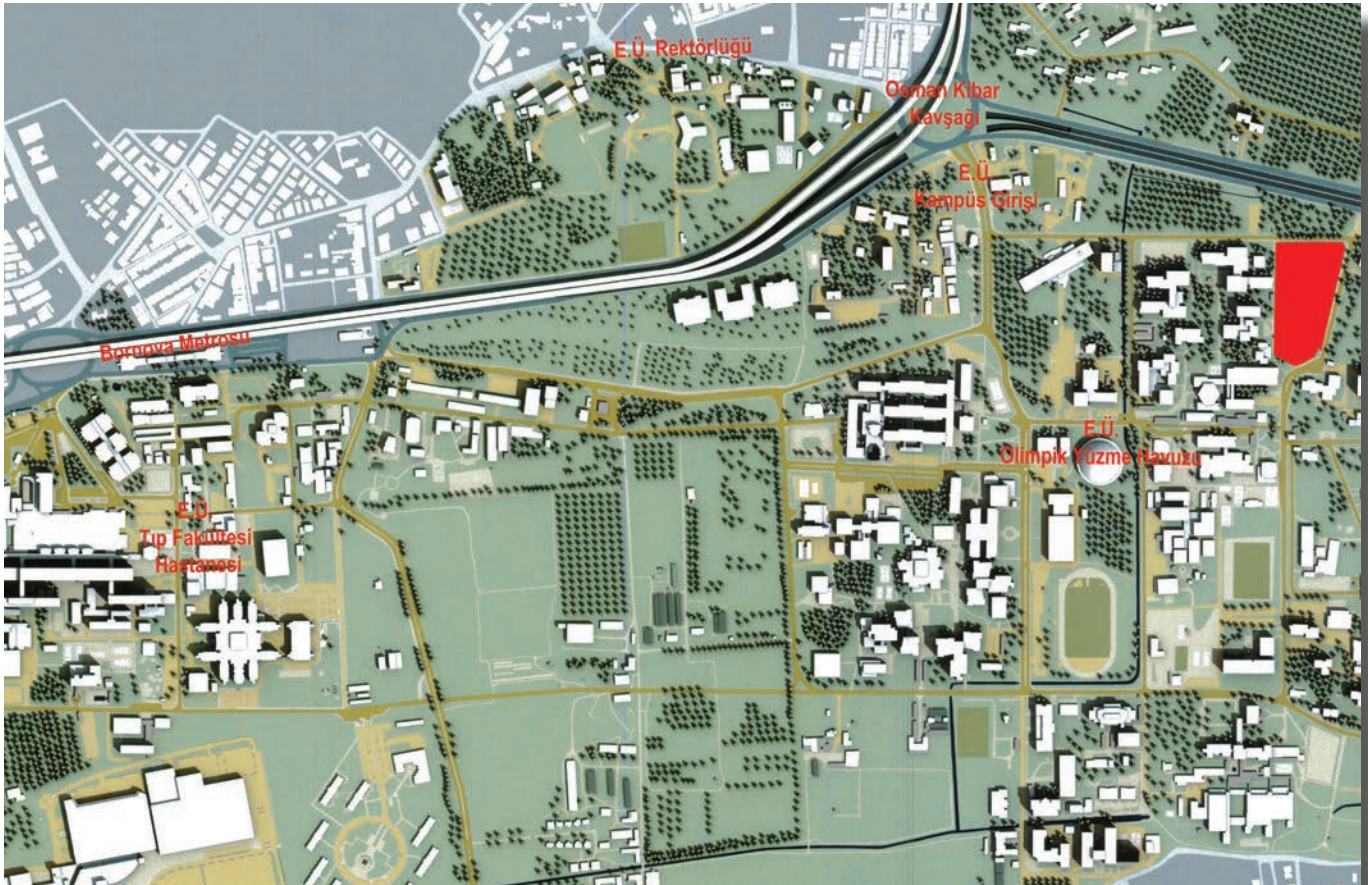
Gösteri Bahçesi

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

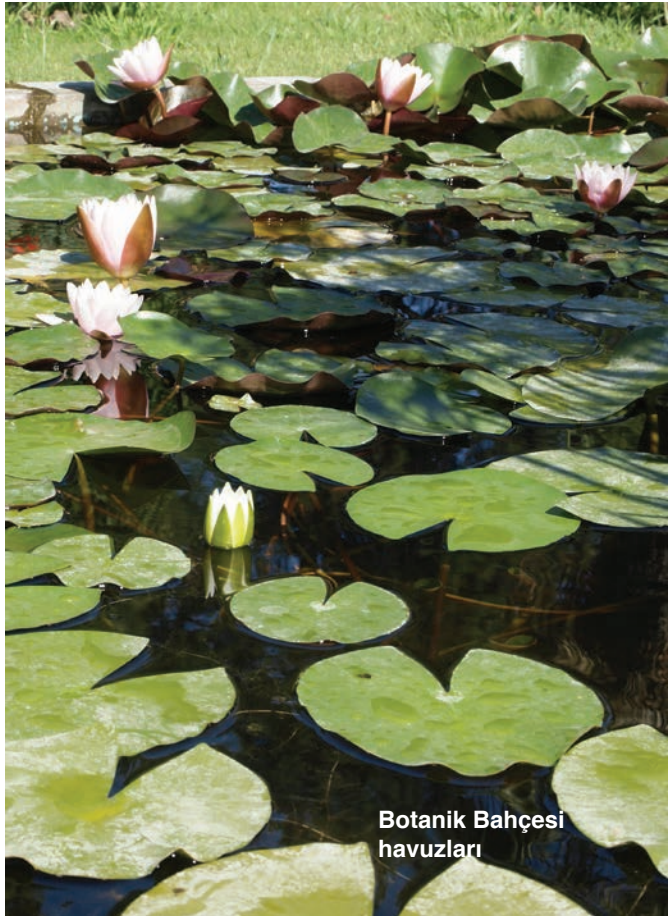
BOTANİK BAHÇESİ -
HERBARYUM
UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Dünya doğal kaynaklarının önemli bir bölümünü bitkiler oluşturmaktadır. Bu gerçeği gören ülkeler bu kaynakları tespit etmek, değerlendirmek ve zarar görmelerini önlemek için çok eskilere dayanan çalışmalar gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışmaların bir kısmı da botanik bahçeleri ve herbaryum merkezleri kurularak yapılmıştır. Yurdumuz bitkisel çeşitlilik açısından dünyanın önde gelen ve korunması öncelikli noktalarındandır. Bu zenginliği ve dünyadaki bitki çeşitliliğini tanıtmak, araştırma ve öğretim hizmetlerine katkıda bulunmak amacı ile Ege Üniversitesi Fen Fakültesi bünyesinde bir Botanik Bahçesi ve Herbaryum Merkezi kurulmasına karar verilmiştir.

Hafta içi her gün 09:30-12:00 / 13:00-16:00
saatleri arası ziyarete açıktır.

Toplu okul gezileri randevu alınarak
yapılmaktadır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Botanik Bahçesi-Herbaryum
Uygulama ve Araştırma Merkezi,
35100, Bornova-İzmir.

Telefon: (0232) 311 24 39

Faks: (0232) 373 90 49

E-posta: botanikbah@mail.ege.edu.tr

Botanik Bahçesi ve Herbaryum Merkezi, Genel Botanik Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Yusuf Vardar'ın önderliğinde, ilk bahçe şefi olan Ziraat Teknisyeni Nevzat Ersoy'un teknik katkıları ve Sistematik Botanik Kürsüsü Başkanı Doç. Dr. Necmettin Zeybek'in ortak görüşleri ile Fen Fakültesi Profesörler Kurulu'nun 14.12.1962 tarih ve 29/11 sayılı kararı, Üniversitemiz senatosunun onayı ile, DPT'nin öngördüğü esaslar içinde E.Ü. Fen Fakültesi'ne bağlı olarak kurulmuştur.

O yıllarda kürsülerin bulunduğu Bornova Bölge Ziraat Okulu'ndan kalma ana binanın bir balkonu camla kapatılarak mini bir sera haline getirilmiş ve 1963 yılında buradan dünyaya ilk tohum kataloğu yayınlanmıştır. Dönemin Rektörü Prof. Dr. Mustafa Uluöz'ün de desteği ile bugünkü Botanik Bahçesi ve Herbaryum Merkezi'nin projeleri hazırlanmıştır. Herbaryum ve Botanik Bahçesi yönetim binası 1966 yılında tamamlanarak hizmete girmiştir. Sonraki yıllar-

da Bahçe Şefi Uzm. Hüsnü Sabah'ın teknik gözetiminde kısa zamanda büyük gelişme göstererek ülkemizin botanik alanında sesini duyuran kuruluş, 1974 yılında enstitü statüsüne yükselmiş ve 2010 sayılı kanunla birime 2 profesör, 3 doçent, 6 asistan ve 4 araştırmacı kadrosu tahsis edilmiştir.

İlk müdürlüğüne Prof. Dr. Necmettin Zeybek atanmış; bu görevi 1977 yılında Prof. Dr. Bilkan Özörgücü devralmıştır. 1982 yılında yürürlüğe giren 41 sayılı kanun hükmündeki kararname ile kapatılarak, Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalı'na bağlı bir birim olarak çalışmalarına devam etmiştir. Daha sonra Biyoloji Bölümü'nün önerisi, Ege Üniversitesi Senatosu'nun 09.09.1997 tarih ve 15/16 sayılı kararı ve Yüksek Öğretim Kurulu'nun 11.11.1997 tarihli onayı ile "Botanik Bahçesi-Herbaryum Uygulama ve Araştırma Merkezi" adıyla doğrudan rektörlüğe bağlı bir merkez olarak çalışmalarına devam etmiştir.

Kuruluş aşamasında Prof. Dr. Özcan Seçmen, Prof. Dr. Avni Güven, Prof. Dr. Yusuf Gemici, Prof. Dr. Güven Görk kurucu üye olarak yer almışlardır.

Merkezin temel amacı Türkiye bitkileri ve bitki örtüsü ile ilgili çeşitli alanlarda bilimsel araştırma yapmak, yurdumuzun nesli kaybolmakta olan bitkilerinin korunmasına yönelik çalışmalar ile faydalı ve ekonomik değeri olan bitkilerle ilgili çalışmaları yürütmektir. Tohum katalogları ve kuru herbaryum örnekleri değişimi yapmak, bilimsel, toplumsal projeler bağlamında dünya botanik bahçeleri ve herbaryum merkezleriyle bağlantılar kurmak, bitkileri öğrencilerimize ve halka tanıtmak merkezin amaçları arasındadır. Merkez, yoğun ve sürekli eğitim veren dinamik bir kurum olarak kapsamlı bilimsel faaliyetlere imza atmaktadır.

Merkez, 48.750 m²'lik bir alan üzerinde, yönetim binası, seralar, gösteri bahçesi (dinlence parkı), sistematik parseller, arboretum, meyva bahçesi, havuzlar ve herbaryum merkezi gibi temel bölümleri kapsamaktadır.

Yönetim Binası: Büroları ve personele yönelik dinlenme yerlerini içeren binada ayrıca, bir adet derslik, tohum saklama odası ve doku kültürü laboratuvarı bulunmaktadır.

Seralar: Toplam 1300 m² üzerine kurulmuştur. Kompleks, 1 adet tropikal, 1 adet kaktüs, 1 adet soğuk sera ve geri kalan bölümlerde ise süs bitkileri ve araştırma seraları olmak üzere, farklı büyüklüklerde 13 seradan oluşmaktadır. Bu bölümde 250 tropikal kökenli ağaç, çalı ve süs bitkisi taksonu ile 200 kadar kaktüs türünü görmek mümkündür. 2010 yılı içerisinde 300 m² üzerine kurulu yeni bir tropik sera inşaatı tamamlanmış olup, alt yapı ve peyzaj çalışmaları sürmektedir.

Gösteri Bahçesi (Dinlence Parkı): Öğrencilerin ve ziyaretçilerin sakin, doğanın renkleriyle iç içe zaman geçirip dinlenmeleri amacıyla düzen-

Tropik Seranın içinden görünüm

Gösteri Bahçesi'ndeki havuzlar

lenmiş olan bu bölüm, Botanik Bahçesi'nin girişinde yer almaktadır. Çeşitli bitkilerle, havuzlarla ve oturma banklarıyla düzenlenmiştir.

Sistematiik Parseller: Bahçenin en geniş bölümünü, 56 parselde toplam 303 familyaya ait 1400 taksonun sergilendiğı sistematiik parseller bölümü oluşturmaktadır. Tek çenekliler ve çift çenekliler olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. 6 adet ahşap soğanlı parseli de barındıran tek çenekliler bölümünde, ülkemizde doğal yayılışa sahip 110 adet soğanlı taksonu sergilenmektedir. Ayrıca sistematiik parsellerinden ve araştırmacılarımızın yaptığı arazi çalışmalarından toplanan tohumlarla iki yılda bir "Tohum Kataloğı" hazırlanmakta, kataloglar 50 ülkedeki 250 üniversiteye gönderilmektedir. Bilimsel ve eğitsel birikimini dünya ile paylaşmakta olan merkez, BGCI (International Botanical Gardens Conserveation) üyesidir.

Arboretum ve Meyva Bahçesi: Bu iki bölümde gerek ülkemizden gerekse ülkemiz dışından ekonomik öneme sahip orman ağaçları ve farklı meyve türleri bulunmaktadır.

Havuzlar: Çeşitli büyüklüklerde havuzlardan, su kanallarından ve şeleden oluşan bu bölüm, farklı renklerde nilüfer türleri ile sucul, yarı sucul ve bataklık bitki türlerine ait örneklerin yanı sıra su kaplumbağaları ve havuz Japon balıkları barındırmaktadır.

Herbaryum: Yurdumuzun ve dünyanın çeşitli bölgelerinden toplanan, doğal bitkilerin kurutularak belli bir düzende çelik dolaplar içerisinde saklandığı herbaryum binasında 41000 herbaryum örneğı bulunmaktadır.

300 m² üzerine 2 kat olarak inşa edilmiş herbaryumun 1. katında çiçekli, 2. katında çiçeksiz kurutulmuş bitkiler ve başka ülkelerin florasına ait çiçekli bitki örnekleri korunmaktadır. Herbaryum, çeşitli konularda bilimsel araştırmalar yapan araştırmacılara, bitki ihracat ve ithalatçılara, doğadaki bitkileri tanımak isteyenlere bitkileri tanıtmak, yayılış

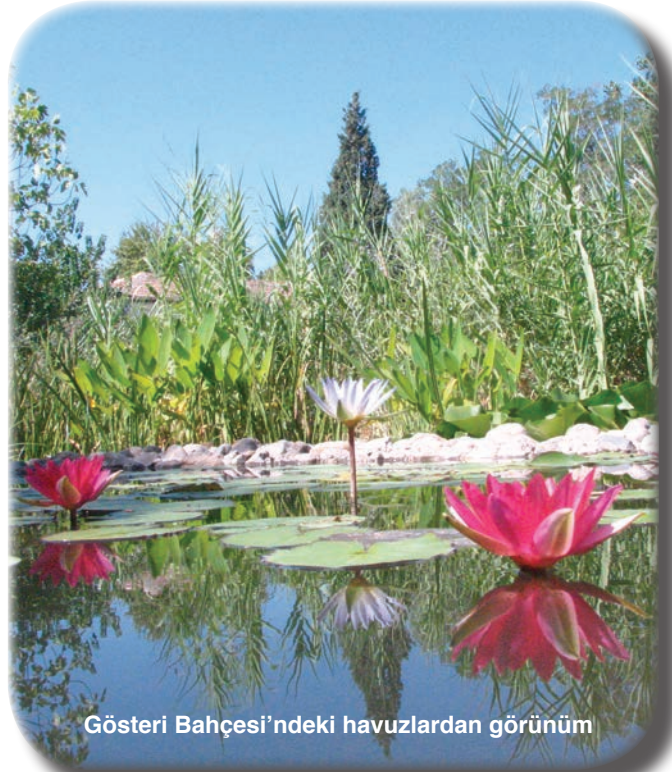

Herbaryum dolaplarından görünüm

alanları ile ilgili bilgiler vermek amacıyla hizmet vermektedir. Ayrıca kendi bünyesinde sistematik botanik alanında projeler ile türlerin yayılış alanlarını ve olası yeni türleri tanımlamaktadır.

Herbaryum'da Batı Anadolu ve Akdeniz Bölgesi Damarlı Bitkileri, Türkiye Sulak Alan Bitkileri, Ege Denizi Kıyı Algleri, Post, Regel, Aznavour İstanbul Florası Koleksiyonları (84 örnek), Walter-Leblebici Karayosunu Koleksiyonu (500 örnek), Amerika, Japonya, Almanya, Macaristan, Hırvatistan gibi dünyanın farklı yerlerinden floralara ait 4000 örneklik yabancı ülkeler herbaryumu, kayda girmiş 100, girmeyi bekleyen (ülkemizden toplanmış) 500 örneklik liken herbaryumu koleksiyonları bulunmaktadır.

19. Yy. sonları - 20. Yy. başlarında G. V. Aznavour'un toplamış olduğu ve İstanbul florasına ait ilk örnekleri içeren koleksiyon, merkezdeki en önemli örnekleri sunmaktadır.

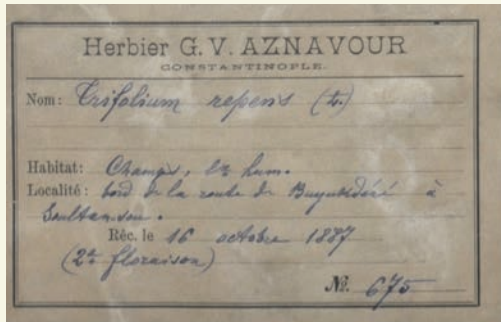

Gösteri Bahçesi'ndeki havuzlardan görünüm

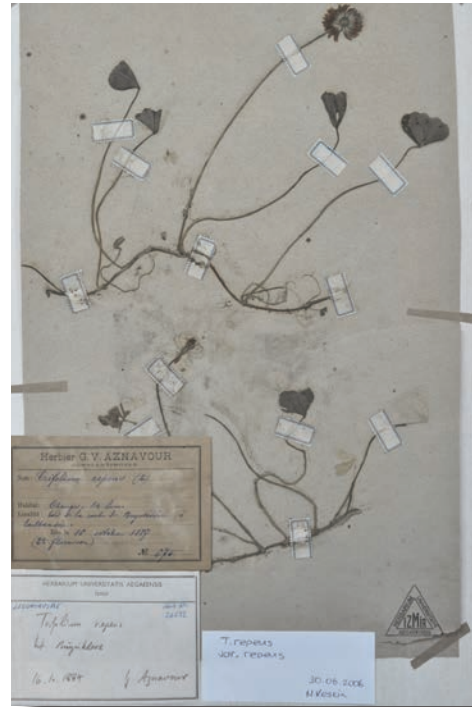
G. V. AZNAVOUR ve Çalışmaları

G. V. Aznavour (1861-1920) İstanbullu bir nebatatçıdır. 1897 ile 1913 yılları arasında *Bulletin de la Societe Botanique de France*, *Magyar Botanikai Lapok* ve *Bulletin de l'Herbier Boissier* dergilerinde yayınlamış olduğu çalışmalarıyla İstanbul florasının tanınmasında büyük yardımları olmuş; bu arada yeni olarak 22 tür, 3 alttür, 35 varyete, 8 alt varyete, 12 form ve 1 monstrosite isimlendirmiştir. Fırsat buldukça Anadolu florası ile de ilgilenerek bu sahada da birkaç yeni özel tanımını yapmış, fakat en büyük çabasını İstanbul bitkileri üzerinde sarf ederek *Prodrome de la Flore de Constantinople* başlıklı Fransızca bir kitap taslağı hazırlamıştır. Ölümünden sonra bu taslak ile kişisel koleksiyonu Arnavutköy'deki Amerikan Erkek Koleji'nin eline geçmiş, Dr. B. V. D. Post bu elyazması esere dayanarak İstanbul bitkilerini içeren bir kitap hazırlamıştır. Bu kitap aynı zamanda Dr. M. Başerman tarafından Boğaziçi Dolaylarının Florası adıyla Fransızca aslından Türkçeye çevrilerek İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi tarafından kısmen bastırılmıştır. Sonraları ortaya çıkan bir anlaşmazlık sonucunda, ne Fransızca metin, ne de Türkçe formları matbaadan çıkmamış, piyasaya da sürülememiştir. Aznavour'un eseri ve herbaryumunun tamamına yakını halen Cenevre'de, Conservation Botanique'te saklanmaktadır.

G.V. Aznavour'a ait, İstanbul-Büyükdere' den 16.10.1887 tarihinde toplanmış herbaryum örneğinin etiketi.

Botanik Bahçesi Herbaryum Araştırma Uygulama Merkezi'nde çalışan E.Ü. Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalı öğretim elemanları tarafından çeşitli tarihlerde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda Türkiye ve bilim dünyası için çok sayıda yeni bitki bulunmuş ve tanımlanmıştır. Bunlar: *Acinos troodi* (Post) Leblebici, subsp. *vardarianus* Leblebici, *Polygnum samsuniacum* Yıldırım & Leblebici, *Barbarea hedgeana* Kit Tan & Gemici, *Flueggea anatolica* Gemici, *Stachys cydni* Kotschy Gemici & Leblebici, *Echinops mersinensis* Gemici & Leblebici, *Aethionema acarii* Gemici & Leblebici, *Thlaspi leblebici* Gemici & Görk, *Dianthus akdagensis* Gemici & Leblebici, *Erodium olympicum* Gemici & Leblebici, *Hypericum kazdagensis* Gemici & Leblebici, *Polygonum ekimianum* Leblebici, H. Duman & Aytaç, *Lythrum anatolicum* Leblebici & Seçmen, *Helichrysum uncapitatum* Şenol et al., *Prangos hulusii* Şenol et al., *Chaenorhinum semispeluncarum* Yıldırım et al., *Helichrysum yurterianum* Gemici et al., *Chaenorhinum yıldırımlii* Yıldırım et al.

G.V. Aznavour'a ait, İstanbul-Büyükdere' den 16.10.1887 tarihinde toplanmış herbaryum örneği.

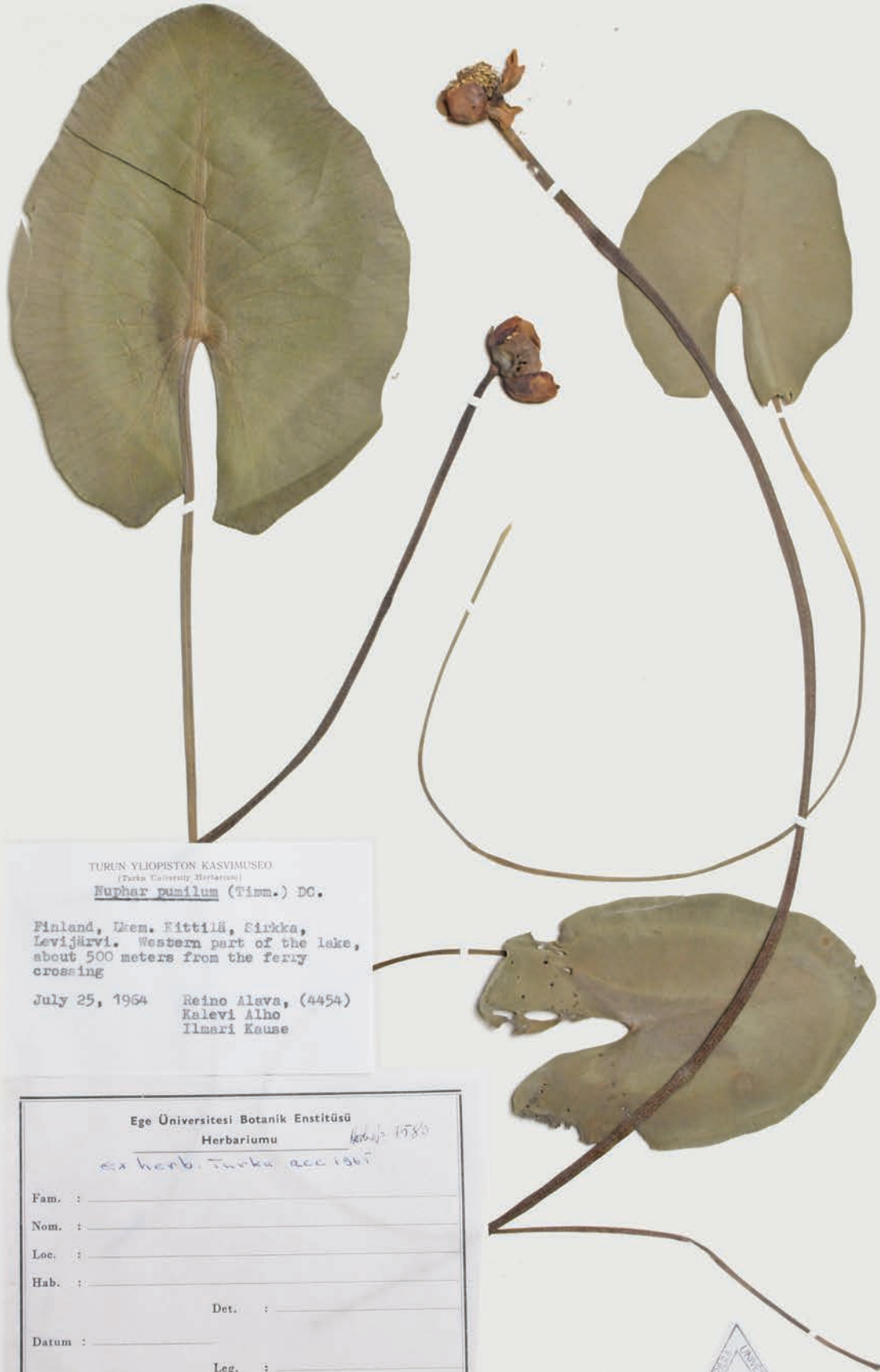

Herbarium örnekleri

TURUN YLIOPISTON KASVIMUSEO
(Turku University Herbarium)
Nuphar pumilum (Timm.) DC.

Finland, Uus. Kittilä, Sirkka,
Levijärvi. Western part of the lake,
about 500 meters from the ferry
crossing

July 25, 1964 Reino Alava, (4454)
Kalevi Alho
Ilmari Kaase

Ege Üniversitesi Botanik Enstitüsü
Herbariumu

ex herb. Turku acc 1967

Fam. : _____

Nom. : _____

Loc. : _____

Hab. : _____

Det. : _____

Datum : _____

Leg. : _____

Herbarium koleksiyonundan eski bir örnek

Seraları gezerken
bilgilendirilen öğrenciler

Bitki Satış: Bu bölümde, merkezde yetişmekte olan türlerin bir kısmının ve gerek mevsimlik çiçekler, gerekse peyzaj düzenlemeye yönelik dış ve iç mekan ağaç-çalılarının üretimi yapılmakta, dış piyasaya göre uygun fiyatlarla satışa sunulmaktadır.

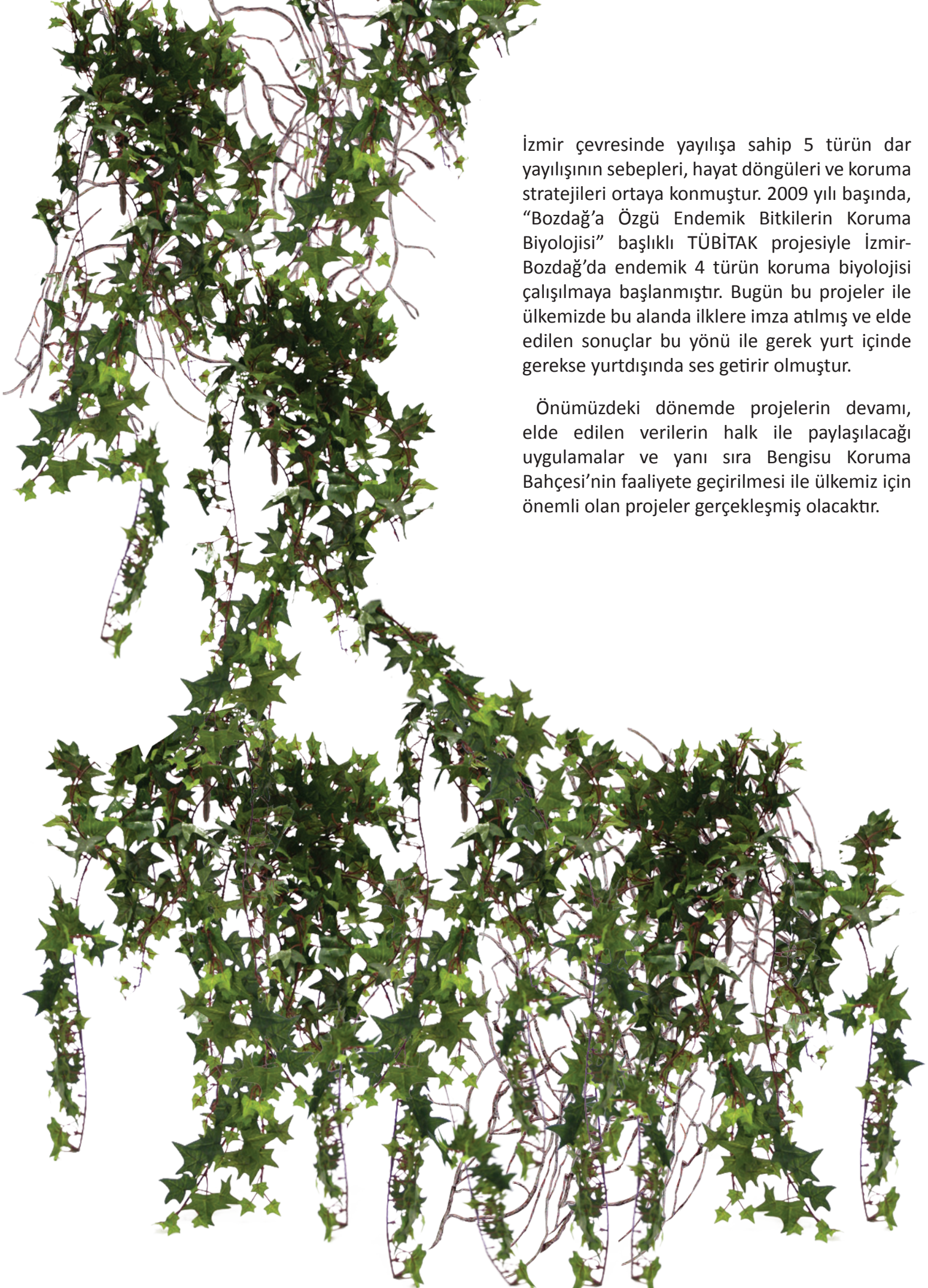
Her yıl, farklı yaş gruplarından yaklaşık on bin öğrenci bahçeyi ziyaret etmekte, ziyaret sırasında kendilerine merkez çalışanları ve Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalı öğrencileri tarafından tanıtım ve bilgilendirme sunumları yapılmaktadır. Ayrıca 2010 yılından itibaren merkez bünyesinde halka ve öğrencilere yönelik olarak, farklı düzeylerde eğitim faaliyetlerine hız verilmiştir. Bu bağlamda 2010 yılı içerisinde 1 adet Bitki Çizim Kursu (31 Ocak-22 Şubat 2010) 2 adet panel; Türkiye Biyoçeşitliliği Paneli (20 Nisan 2010), Doğa Sevgisi ve Farkındalık (10-11 Aralık 2010) ve 5 adet fotoğraf ve resim sergisi açılmıştır.

Bengisu Koruma Bahçesi: 2008 yılında Ödemiş'e bağlı Bozdağ'da bulunan Gölcük'te 6500 m²'lik bir arazi, Dr. Turan Bengisu tarafından merkeze bağışlanmıştır. Bu alanda Botanik Bahçesi - Uydu Bahçesi oluşturulması çalışmaları başlatılmış, bilhassa yüksek dağda yayılış gösteren endemik türlerin korunması çalışmalarında bu bahçenin kullanılması planlanmıştır.

Yürütülen ve yakın zamanda tamamlanan projeler: Merkez bünyesinde 2000 yılına kadar ağırlıklı olarak ülkemiz bitki zenginliğinin ortaya konmasına yönelik projeler yürütülmüştür. 2000 yılından sonra, bu zenginlik içerisinde, nesli tehlikede olan dar yayılışlı endemik türlerin korunmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmiştir.

Geçen 10 yıllık sürede 3 BAP ve 1 TÜBİTAK projesi tamamlanmış ve projeler kapsamında

İzmir çevresinde yayılışa sahip 5 türün dar yayılışının sebepleri, hayat döngüleri ve koruma stratejileri ortaya konmuştur. 2009 yılı başında, “Bozdağ’a Özgü Endemik Bitkilerin Koruma Biyolojisi” başlıklı TÜBİTAK projesiyle İzmir-Bozdağ’da endemik 4 türün koruma biyolojisi çalışılmaya başlanmıştır. Bugün bu projeler ile ülkemizde bu alanda ilklere imza atılmış ve elde edilen sonuçlar bu yönü ile gerek yurt içinde gerekse yurtdışında ses getirir olmuştur.

Önümüzdeki dönemde projelerin devamı, elde edilen verilerin halk ile paylaşılacağı uygulamalar ve yanı sıra Bengisu Koruma Bahçesi’nin faaliyete geçirilmesi ile ülkemiz için önemli olan projeler gerçekleşmiş olacaktır.

Bahçeden bir görünüm

Gözlemevi anayerleşkesinde bulunan "Eski Gözlem Aletleri Sergi-Müzesi"nden bir görünüm

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

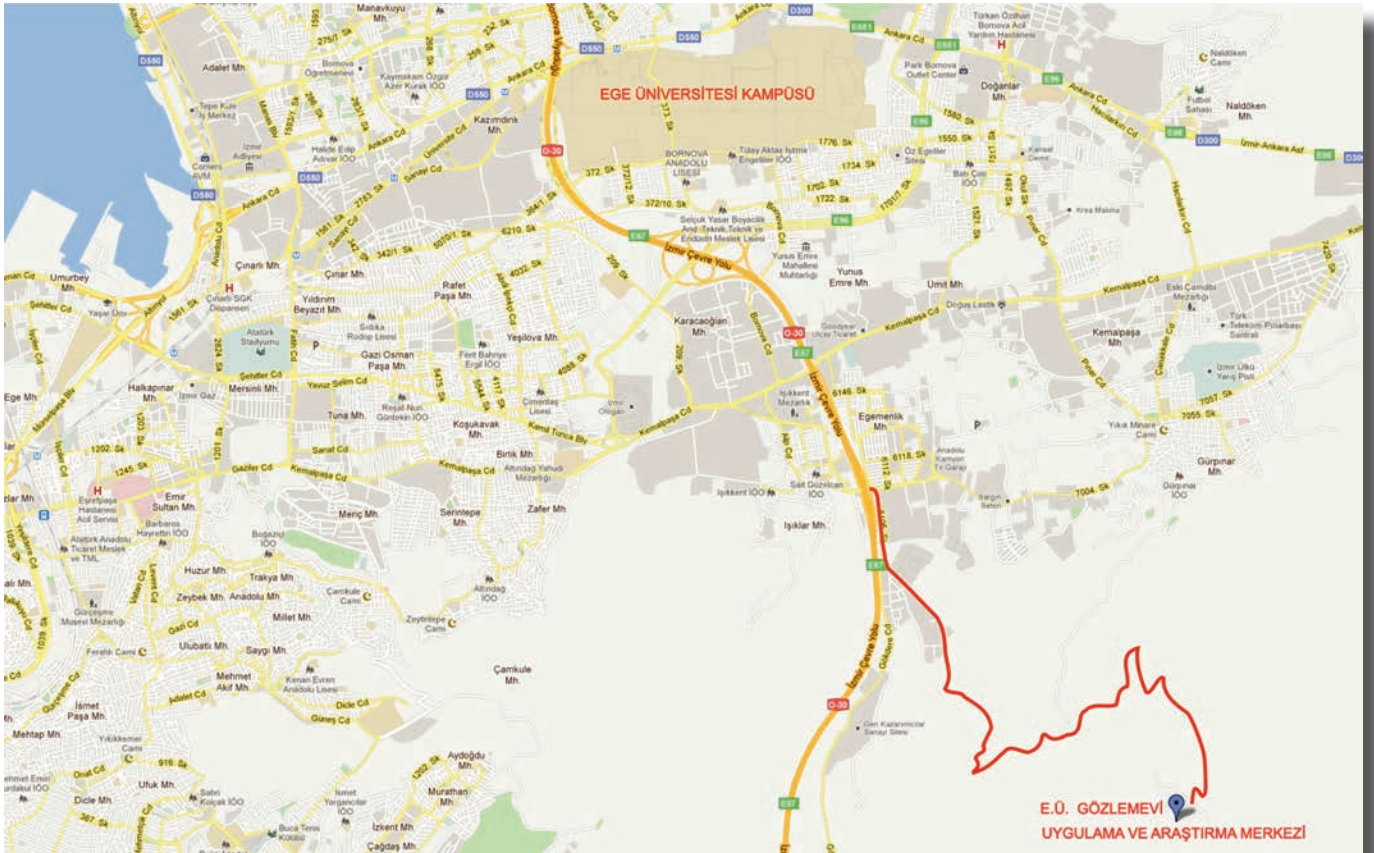

EGE ÜNİVERSİTESİ
GÖZLEMEVİ
UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Gözlemevi anayarleşkesinde bulunan, ilk teleskopun kurulu olduğu, bilimsel çalışmaların başlatıldığı, bugün artık bir müzeye dönüşen ana bina üzerindeki gözlem kubbesi.

Ege Üniversitesi Fen Fakültesi bünyesinde 1962-1963 öğretim yılında Matematik Kürsüsü'nün yönetiminde, o günlerdeki adı ile "Astronomi Kürsüsü" kurulmuş ve öğretim faaliyetine geçmiştir.

Doç. Dr. Abdullah Kızıllırmak ve As. Dr. Rümeysa Kızıllırmak'ın E.Ü. Fen Fakültesi Astronomi Kürsüsü'ne 8 Ocak 1963 tarihinde atanmaları ile Matematik Kürsüsü'nün yönetiminden ayrılan Astronomi Kürsüsü bağımsız şeklini almıştır.

Astronomi Kürsüsü kurulurken, okutulan astronomi derslerinin uygulamalarını yapmak, astronomi eğitime yardımcı olmak, gökbilimcilere yetiştirme olanakları sağlamak, bilimsel araştırmaları yapmak, ulusal ve uluslararası gözlemevleriyle bilimsel işbirliği kurmak, halkın

Gökcisimlerinin çevren konum sayılarını ölçmeye ve merideyen geçiş zamanlarını saptamaya yarayan eski bir gözlem aleti.

Ziyaret için ilgili birimle önceden iletişim kurulması gerekmektedir.

İletişim: Ege Üniversitesi Kampüsü, Fen Fakültesi, Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, C Blok, 35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 23 28

Faks: (0232) 311 54 15

E-posta: gozlemevi@mail.ege.edu.tr

Web: <http://astronomi.ege.edu.tr/gozlemevi>

astronomiye merakını giderecek faaliyetlerde bulunmak amaçlarıyla bir gözlemevi kurulması kararlaştırılmıştır.

Tasarının gerektirdiği merkez binası ile teleskop kubbesinin yapımı için, zamanın Fen Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yusuf Vardar ve Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Uluöz'ün büyük destek ve yardımları olmuştur. Gözlemevinin kuruluşu için, şehir ışıklarından uzak, çevresi ıssız ve karanlık, mümkün olduğu kadar yüksekte, arazisi sağlam ve kayalık, havası tozsuz ve üniversiteye yakın bir bölgenin seçimi gerekiyordu. Bu seçim Doç. Dr. Abdullah Kızılırmak, Doç. Dr. Recep Egemen ve yabancı uzman Dr. Fleckenstein'dan kurulu komisyonca yapıldı. En uygun yer olarak Bornova'nın güney doğusuna rastlayan Kemalpaşa Nif Dağı'nın

eteğindeki Kurudağ Tepesi seçildi. Bu yer üniversitenin 17 km. güneyinde 632 rakımlı fundalık bir tepeydi.

Harita Genel Müdürlüğü'nce görevlendirilen Bnb. Arif Çöklü başkanlığındaki ekip tarafından Ağustos 1963'te gözlemevi kurulacak yerin enlem ve boylamı saptanmış, böylece gözlemevi yapımının ilk adımı atılmıştır. O tarihte yolu ve suyu olmayan o bölgede, yaşam ve ulaşım güçlüklerini yenerek çalışmalarını yürüten bu kişilerin, özellikle de Prof. Dr. Abdullah Kızılırmak'ın çabaları unutulmaz niteliktedir.

Suyun katırlarla taşındığı zorlu koşullarda merkez binanın inşaatı sürdürülürken, bir yandan gözlemevinin enerji gereksinimini sağlayacak jeneratörler sağlandı. Öteyandan Ege

Üniversitesi Gözlemevi'ne yardım derneğinin aracılığıyla yerleşke çevresine orman idaresince 910 adet ağaç dikilmiştir. CENTO, Gözlemevi-ne kuvars ve sarkaçlı saat bağışında bulundu. İlk gözlem aleti olan mercekli teleskop (15 cm çaplı) 23 Mart 1964, Foucault Sarkacı 30 Mayıs 1964 tarihlerinde yurt dışından gelmiştir.

30-31 Mayıs 1965 günleri teleskobun kurgusu yapılmıştır. Gözlemevinde ilk gözlem, Doç. Dr. Abdullah Kızılırmak, Dr. Rümeyza Kızılırmak, Sezai Hazer, Ünal Akyol ve Şükrü Bozkurt'un 22 Haziran 1965 gecesi "değişen yıldız" gözlemi olmuştur. Gözlemevinin temel gözlem ve araştırma alanı olan değişen yıldız gözlemleri böyle başlamış ve bugüne kadar gelmiştir.

Bundan sonra gelişim daha da hızlanmış; Gözlemevi türlü bağışlarla alet yönünden desteklenmiştir. Prof. Dr. H. Kienle'nin aracılığıyla Alman hükümetinin bağışladığı kısa dalga radyo alıcısı, Alman Bilim Akademisi'nin bağışı olan 13 cm çaplı tayfçeker ve kolimatör, Prof. Dr. Abdullah Kızılırmak'ın girişimiyle Almanya'daki Alexander Von Humbolt Vakfı'nın iris ışıkölçeri bağışı, Alman hükümetinin bağışladığı foto-elektrik gözlem düzeneği ve yazıcısı bunların en önemlilerindendir. Günümüzde bu gözlem aletleri müzemizde sergilenmektedir.

Almanya Nürnberg Gözlemevi ile ortaklaşa yapılacak olan "Değişen Yıldız Gözlemleri" için NATO tarafından 1967 yılında bağışlanan 48 cm ayna çaplı teleskop ve fotoelektrik düzeneği önceleri ana binadaki kubbede hizmete girmiş; sonra 800 m yükseklikteki Yıldız Tepe'de yapılan kubbesine taşınmıştır. Yakın geçmişe kadar ülkemizin en büyük teleskopu ünvanına sahip olan cihaz, günümüzde üzerine takılı çok kanallı hızlı ışıkölçer ile bilimsel çalışmalarda kullanılmaktadır.

Zamanla güçlükler aşılmış, altyapı sorunları çözülmüştür. 1970'te Etibank tarafından sürekli elektrik enerjisi sağlanmış, 1972'de içme suyu verilmiş ve Yıldız Tepe'ye yol yapımı başlamıştır.

Dünyamızın kendi eksenini etrafında döndüğünü deneysel olarak gösteren FOUCAULT Sarkacının bir örneği

Eski Gözlem Aletleri Sergi-Müzesi

Günümüzde müzeye dönüşmüş olan ilk Gözlem Kubbesi

Gözlemevi 1967 yılında Fen Fakültesi'ne bağlı "Ege Üniversitesi Rasathanesi" adıyla tüzel kişilik kazanmıştır. Rasathane ise, 1976 yılında "E.Ü. Gökbilimleri Araştırma Enstitüsü" adıyla enstitü statüsüne kavuşmuştur.

Ancak, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK 41)'nin yürürlüğe girmesinden sonra enstitü sıfatı kalkmış ve E.Ü. Senatosu'nun 13.04.1982 tarihli kararıyla Fen Fakültesi'ne bağlı E.Ü. Gökbilimleri Araştırma ve Uygulama Merkezi şekline dönüştürülmüştür.

Üniversitelerde akademik kadroları yeniden düzenleyen 78 sayılı KHK nin 16.09.1983 tarihinde yürürlüğe girmesiyle bu merkezin bütün akademik kadroları iptal edilmiş ve yeni kadro tahsisi de yapılamamıştır. Bu tarihten sonra Gözlemevi, Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'ne bağlı olarak eğitim ve bilimsel çalışmaların gözlemlerinin yapıldığı bir laboratuvar görevini sürdürmüştür.

2004-2005 yıllarında, A48 teleskopunun bulunduğu 800 m yükseklikteki Yıldıztepe'de yaptırılan yeni binadaki iki kubbenin altına 40 cm ve 35 cm çaplı otomatik teleskoplar kurulmuştur. Her iki teleskopta CCD ile gözlemler yapılmakta olup 60 cm'lik robotik bir teleskobun kurulması hedeflenmektedir.

Gözlemevi, 12 Ağustos 2009 günü Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelik ile Ege Üni-

versitesi Rektörlüğü'ne bağlı *Ege Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi* adı ile bugünkü statüsüne kavuşmuştur.

Ege Üniversitesi Gözlemevi, İzmir'in güneydoğusunda Nif Dağı eteklerindeki Kurudağ bölgesinde iki ayrı yerleşke halinde kuruludur. Ana yerleşke 630 m yüksekliktedir ve daha çok bilim-toplum etkinliklerinin yapıldığı gözlem, yaşam ve teknik binalarının bulunduğu yerdir. Ana yerleşkenin yaklaşık 1 km doğusunda yer alan 800 m yüksekteki Yıldıztepe Yerleşkesi'nde ise bilimsel gözlemlerin yapıldığı teleskop binaları bulunmaktadır.

Gözlemevi, kuruluş amaçlarına uygun olarak; Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'nün lisans ve lisansüstü öğrencilerine eğitim ve öğretim hizmeti vermekte, bölümün akademik üyeleri başta olmak üzere Türkiye üniversitelerindeki benzer bölümlerin akademik elemanlarına astronomik gözlem ve ölçü olanakları sağlamakta; gökyüzü ve gökbilimlerine meraklı halk için ziyaret günleri, yazokulları ve gözlem programları düzenleyerek onlara evrenin yapısı ve gök olayları hakkında popüler bilgiler vermekte; araştırma sonuçlarına ve popüler astronomiye dayanan yayımlar yapmaktadır.

Ege Üniversitesi Gözlemevi, kurulduğundan bu yana Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'nün laboratuvarı işlevini sürdürmektedir. Gözlemevi, yalnız bilimsel araştırmaların yapıldığı bir yer olarak değil aynı zamanda öğrenci ve öğretim üyelerinin birbirlerini daha iyi tanıdığı, karşılıklı saygı ve sevginin gelişmesine önemli katkılar sağlayan bir kurum olmuştur. Bilimsel üretim için de gerekli olan sınırlı sayıdaki araç-gereciyle halka yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. "EGE'nin Evren'e açılan Penceresi" olarak Ege Üniversitesi'nin halka dönük yüzlerinden birisidir. 1997'den bu yana düzenlediği Amatör Astronomlar Yaz Okulları ile halkın bilinçlenmesini, sağlıklı bilgiye ulaşmasını sağlamıştır. Sözdebilim ile halkı yanıltmaya çalışan bazı kesimlere karşı doğru bilgiyi kazandırmaya

Gözlemeviminin ana binasında bulunan, Foucault Sarkacı'nı taşıyan ayaklar ve çevresinde Bilim-Toplum etkinliklerinde kullanılan basit gözlem aletleri ile göktaşları sergisi

Gökcisimlerinin çevren konumsayılarını ölçmeye yarayan eski bir gözlem aleti

Bilim-Toplum etkinlikleri
çerçevesinde bir okul
ziyaretinden görüntü

yönelik olarak yürüttüğümüz bilim-toplum çalışmalarının yanı sıra Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yaparak öğrencilere ve öğretmenlere yönelik etkinlikler sürdürülmektedir. Özellikle okulların gruplar halinde düzenlediği gözlemevi gezileri yıl içinde her dönem yapılmaktadır.

Ancak, gözlemevinin şehre çok yakın olması nedeniyle, özellikle batı yönünde “ışık kirliliği” ve “hava kirliliği”nin artmış olması, kurulduğu tepelerin deniz seviyesinden yüksekliğinin de yeterli olmaması bilimsel veri üretimini olumsuz etkilemeye başlamıştır.

Kuruluşu sırasında yurtdışından çoğunluğu bağış olan çok sayıda deney ve astronomik gözlem aleti sağlanmıştır. Günümüz teknolojik donanımları ile değiştirildikçe saklanan bu gözlem aletleri günümüzde bir arada sergilenmekte ve eğitim amaçlı kullanılmaktadır.

Sergilenen parçalar geçmişte astronomide kullanılmakta olan, günümüzde bilimsel amaçlı kullanım değerini yitirmiş teleskoplar, optik aletler, değişik deney-uygulama optik aletleri, fotoğraf makineleri, tayfçeker, radyo frekans alıcılar, sarkaçlı saatler, ışıkölçerler vb aletlerdir. 632 m yükseklikteki Gözlemevi Ana Yerleşkesinin küçük bir bölümünde oluşturulan müze-sergide yaklaşık 60 adet örnek bulunmaktadır. Bunların yanı sıra ana binanın değişik yerlerinde ve üzerindeki gözlem kubbesinde eski tayfçeker, teleskop ve onlara bağlanan ölçüm aletleri sergilenmektedir.

Ayrıca, birbirinden farklı özelliklere sahip, değişik boyutlarda göktaşları da barındıran bu sergide, ülkemizden toplanmış ve yurtdışından getirilmiş olan çok sayıda küçük göktaşı bulunmaktadır. Bunların en önemlisi, 1961 yılında Eskişehir sınırları içinde bulunup Gözlemevine getirilen “Kayakent Göktaşı” 85 kg ağırlığında olup ülkemizde sergilenen en büyük göktaşıdır.

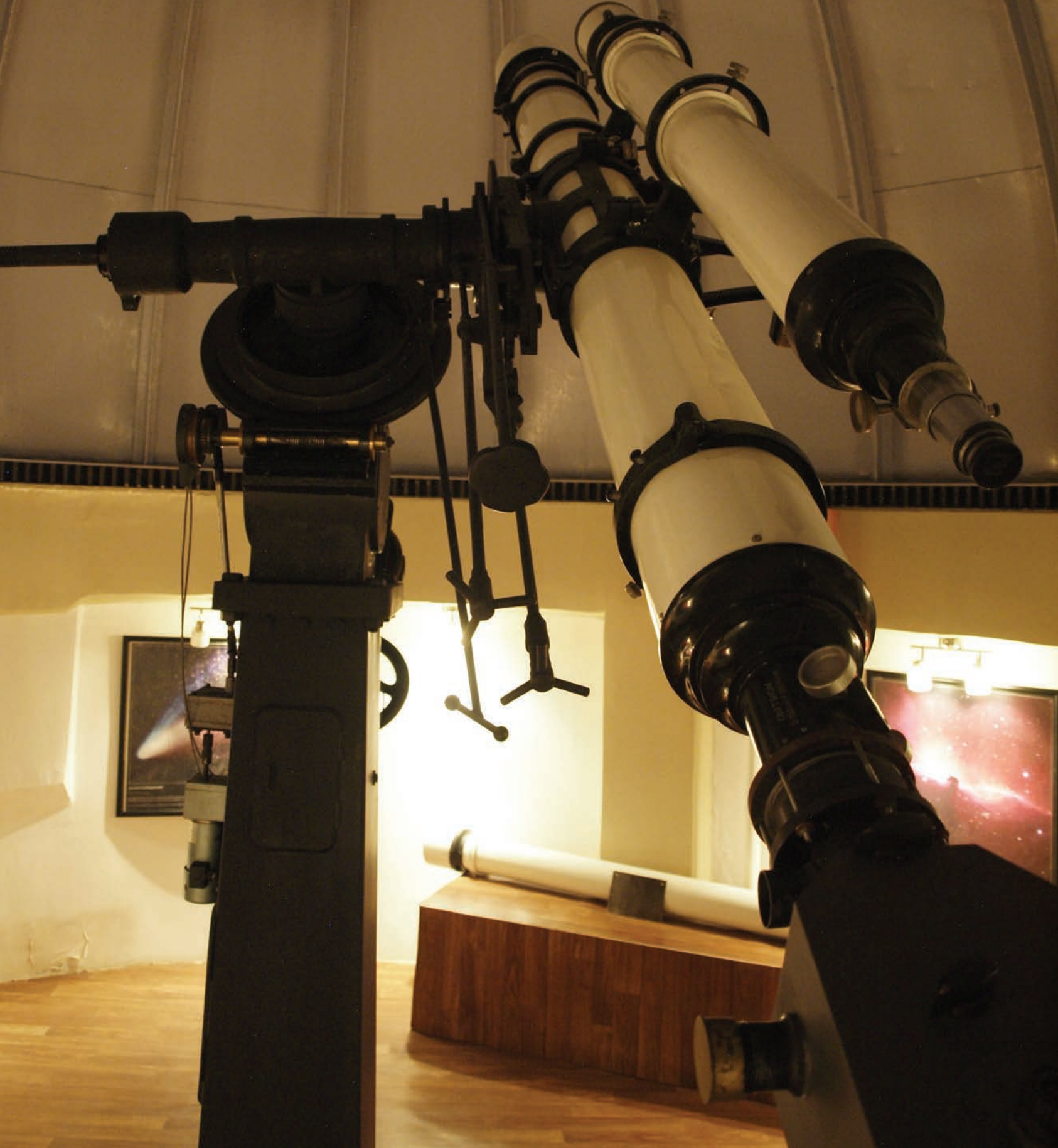
Dünyamızın kendi eksenini etrafında döndüğünü deneysel olarak ortaya koyan bir Foucault Sarkacı da bu serginin önemli bir parçasıdır. Günümüzde öğrenci uygulamalarında da kullanılan bu sarkaç yaklaşık 7 m boyunda ve 105 kg ağırlıktadır.

Yüzlerce yıl önce kullanılmış gözlem, ölçme araç ve gereçlerinin fotoğraflarının da yer aldığı Eski Gözlem Aletleri Müze-Sergisi, Göktaşları Sergisi, Foucault Sarkacı gözlemevi ziyaretine katılanların oldukça ilgisini çekmektedir. Öğrencilerin, 1960-1970’li yıllarda gökyüzü gözlemlerinin, bilimsel araştırmaların hangi olanaklarla ve nasıl yapıldığını -yenileriyle karşılaştırarak- görmeleri iyi bir eğitim örneği oluşturmaktadır.

Gözlemevi'nin kuruluşu sırasında ilk gözlem aleti olan 15 cm mercek çaplı ilk teleskop, bugün müzeye dönüşen gözlem kubbesi içinde görülmektedir.

Kirgizistan'da yapılmış bir keçe yayğı

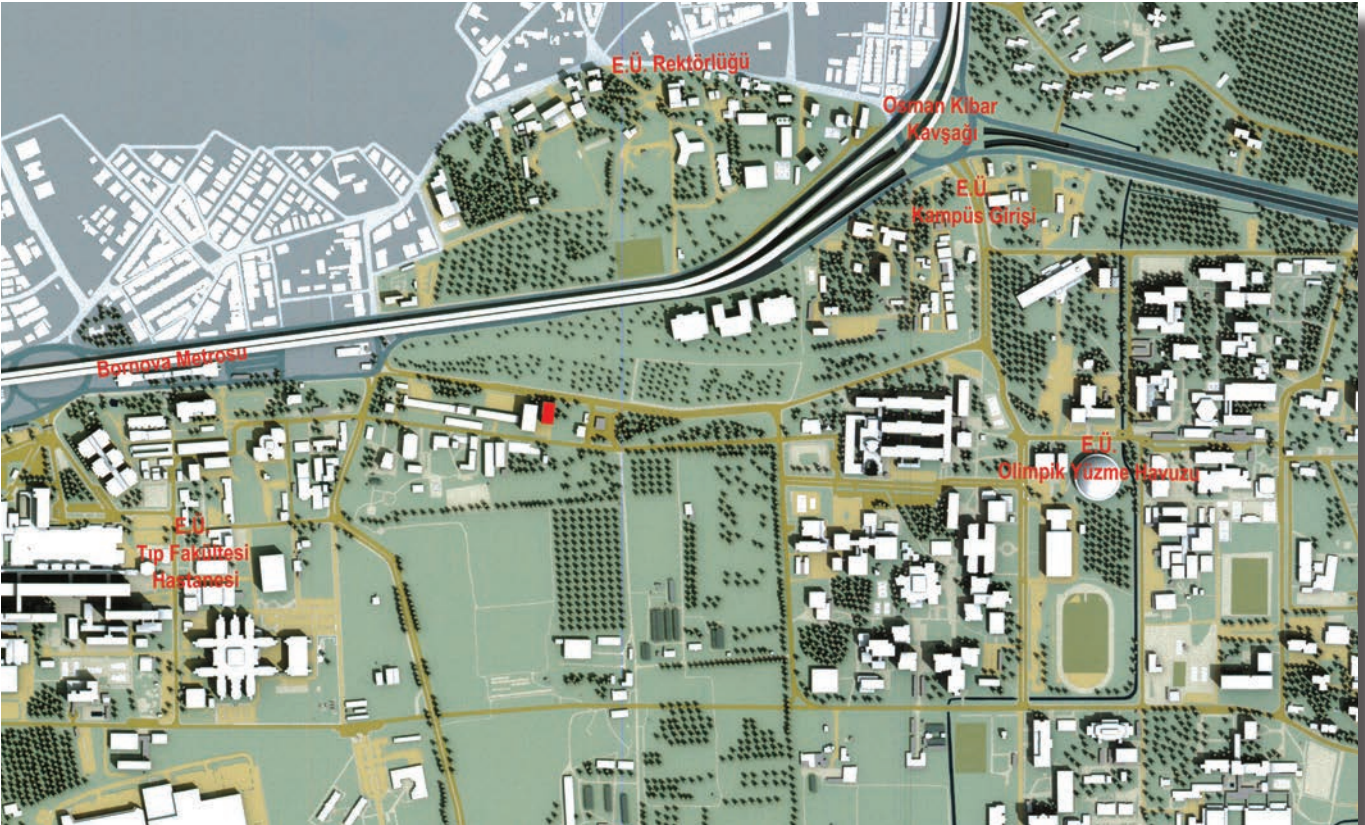

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
TÜRK DÜNYASI
ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ

TÜRK DÜNYASI
SERGİSİ

Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dünyasının tarihini, günümüzdeki sosyal, ekonomik ve kültürel durumunu incelemek, bunlara ilişkin çeşitli sorun ve kültürel yapılarla ilgili araştırmalar yapmak, lisansüstü programlar açmak, bu programlarla Türk Dünyasının zenginliğini göstermek, Türk Dünyası ile ilgili çalışmaları desteklemek ve derlemek, tam teşekküllü bir arşiv ve ihtisas kütüphanesi kurmak, Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere benzer kuruluşları olan ülkelerle iş birliği, ortak bilimsel çalışma ve bilimsel toplantılar yapmak, Türkiye

Hafta içi her gün mesai saatleri arasında ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 10 10

Faks: (0232) 342 74 96

E-posta: tdae@mail.ege.edu.tr

Türkçesi'ni yaygınlaştırmak, ortak yazı dilinin oluşması için kurslar düzenlemek ve değişik lehçelerde yazılmış eserleri Türkiye Türkçesi'ne, aktarmak üzere 1992 yılında 3837 Sayılı Yüksek Öğretim Kurulu Teşkilatı Hakkındaki Kanun'la kurulmuştur.

Bu amaçlardan büyük bir kısmı gerçekleştirilmiştir. Prof. Dr. Fikret Türkmen'in bağışladığı kitaplarından zengin bir ihtisas kütüphanesi kurulmuş ve internet ortamında da kitapların dökümü yapılmıştır.

Akademik çalışmalar, milli ve milletlerarası projeler yürürlüğe konmuş, "Türk Dünyası Destanlarının Tespiti, Derlenmesi ve Türkiye Türkçesine Aktarılması" isimli DPT tarafından desteklenen uluslararası büyük bir proje gerçekleştirmiş ve destanlarla ilgili 60'a yakın kitap yayımlanmıştır.

Kazak kadın giysisi
"Şapan"

Kazak / Kırgız kamçıları

Kımız konulan kap
“Kökör”

Kazak / Kırgız çadırı MODELİ
“Bozüy”

Kırgız kalpağı

Enstitünün kendisine ait binası ve iki konferans salonu yapılmış ve her türlü bilimsel faaliyetin alt yapısı oluşturulmuştur.

Bu serginin temel amacı Türk Dünyasının özellikle genç nesillere tanıtılmasıdır.

Bu sergide Asya, Ortadoğu, Balkanlar, Avrupa ve dünyanın çeşitli yerlerine dağılmış Türklerin geleneksel kültürleri, önemli şahsiyetleri, ekonomik ve siyasal durumları, sanatları vb. konulara ilişkin eserler ve çeşitli objeler bulunmaktadır.

Sergi, Türk topluluklarındaki ortak değerleri yansıtan nevrüz, sabantoy gibi mevsimlik törenler, kurtuluş mücadeleleri gibi milli günler ile başka geleneksel faaliyetleri yansıtan objeleri barındırmaktadır.

Bunların yanı sıra, Türk Dünyasına ait çeşitli yayınlar, bölgesel yemekler, hayatın çeşitli safhalarına ait törenler tanıtılmakta; özel gün ve haftalar, sanat olayları burada yer bulmaktadır.

Serginin temel amaçlarını gerçekleştirebilmek için Türk Cumhuriyetlerinin büyük elçilikleri, diğer Türk toplulukları ile akraba topluluklarının da temsilcileriyle ortak hareket edilmesi prensibi benimsenmektedir.

Gelişimini hızla sürdürmekte olan serginin, 2012 yılı başından itibaren ziyaretçileri tam kapasiteyle ağırlaması planlanmaktadır.

Üstte: Deri üstüne Hayvan Üslubu'nu yansıtan motifler.

Solda: Tarih boyunca Türk toplulukları ve bazı devletlerin kullanmış olduğu damgalar.

Çağatay şairi ve
bilgini Ali Şir Nevai
(1441-1501)'nin
halı olarak
dokunmuş portresi

İran Türklerinin büyük
şairi Mehmedhüseyn
Şehriyar (1905-1988)'in
yağlıboya tablosu

FİKRET TÜRKMEN KÜTÜPHANESİ

Prof. Dr. Fikret Türkmen Kütüphanesi, Türkmen'in 45 yılı aşkın akademik hayatı boyunca topladığı 20.000'e yakın kitap ve periyodik yayınlardan oluşmaktadır. Kütüphane, özellikle Türk Dünyasına ait araştırmalar, Sovyetler Birliği döneminde yayımlanmış Türk boyları ile ilgili ansiklopediler, sözlükler, tarih ve edebiyat tarihleri, büyük şair ve yazarlara ait külliyatlar gibi çok değerli kitapları içermektedir.

Türk Dünyası ile ilgili bilimsel çalışma yapacaklar için bir ihtisas kütüphanesi niteliğindedir.

Kütüphanede, Türkiye'de yayınlanmış halk bilimi, Türk dili ve edebiyatı ile ilgili kitaplar, özenle seçilmiş bilimsel nitelikli eserler önem arz etmektedir.

Kütüphanede bulunan Ermeni Arşivi özel bir koleksiyon niteliğindedir. Konuyla ilgili önemli bir boşluğu doldurmakta olan arşiv, Prof. Dr. Fikret Türkmen'in bu konuyla ilgili olarak

gerek Türkiye'de, gerekse dünya genelinde yayınlanmış eserleri bir araya topladığı bir arşivdir.

Bu basılı kitapların dışında kütüphanedeki elyazmaları, bilhassa halk kültürü ile ilgili tek nüsha olan cönkler, değişik folklorik konulu yazmalar ile bu zamana kadar Enstitü'de yapılmış ve yayınlanmamış, yüksek lisans ve doktora tezleri de araştırmacıların hizmetine sunulmaktadır.

Kütüphanedeki kitapların 10.000'den fazlası bilgisayar ortamında kayda geçirilmiştir. Bu kayıtlar devam etmektedir. Teknik alt yapı tamamlandığında kitaplara internet ortamından da ulaşılabilecektir.

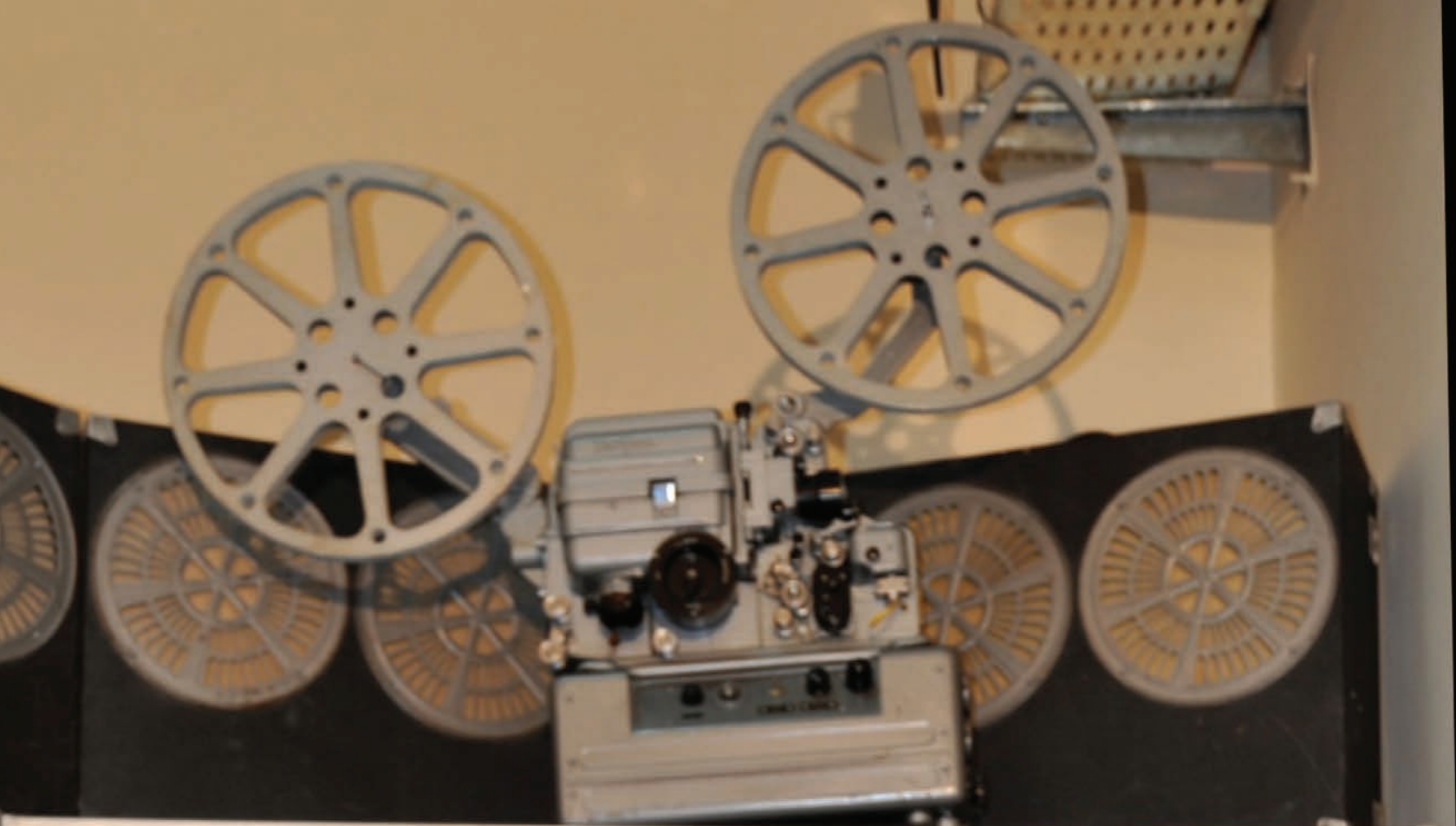

Kazakistan / Kırgızistan
şapanı / çapanı

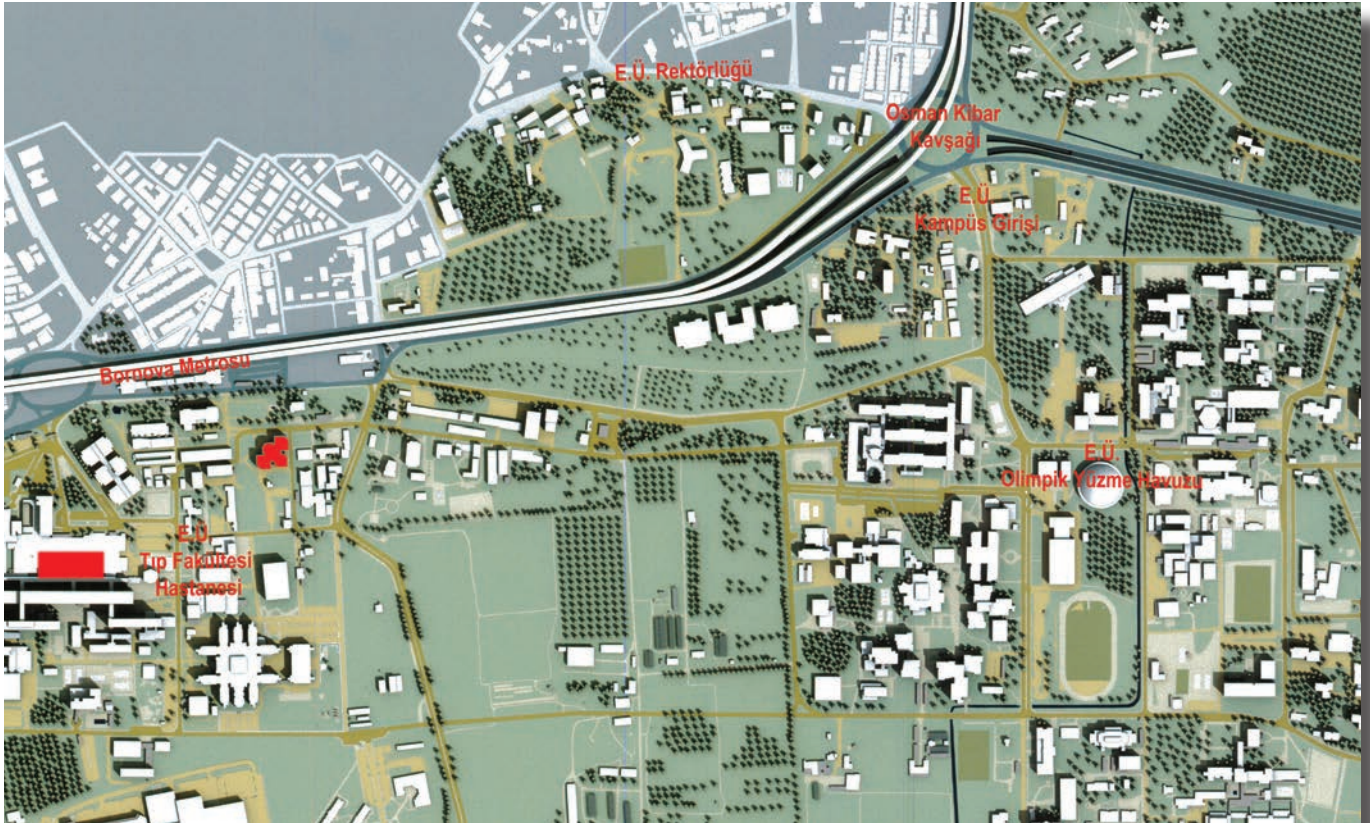

EGE ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

Bilgi ve İletişim
Teknolojileri Uygulama ve
Araştırma Merkezi
Bilgisayar Tarihi Sergileri

PROF. DR. İSMET KÖKTÜRK
SÜREKLİ SERGİSİ

KAMPUS BİLGİSAYAR AĞI
SÜREKLİ SERGİSİ

PROF. DR. İSMET KÖKTÜRK
SÜREKLİ SERGİSİ

Prof. Dr. İsmet Köktürk Müzesi, BİTAM'ın ses, görüntü ve bilişim teknolojileri alanında faaliyet gösterdiği çeyrek yüzyılı aşkın tarihine ışık tutan çok önemli bir kültür hizmetidir. 1984 yılında Odyovizüel Uygulama ve Araştırma Merkezi adı altında faaliyetlerine başlayan BİTAM (Bilgi ve İletişim Teknolojileri Uygulama ve Araştırma Merkezi), o günden bugüne Ege Üniversitesi için sayısız eğitim ve tanıtım filmi hazırlamış, bilimsel toplantıları canlı yayınlamış ve Ege Üniversitesi'nin ilk radyosu Radyo Ege Kampüs'ü kurarak birçok ilke imza atmıştır. Bu hizmetlerin gerçekleştirilmesinde kullanılan donanımların korunarak başlangıçta bir sergi olarak gelecek kuşaklara aktarılması fikri Uzman Yiğit Açık tarafından BİTAM Müdürü Prof. Dr. Fazıl Apaydın'a iletilmiş ve öğrencilik yıllarında da bu merkezde çalışmış olan Prof. Dr. Fazıl Apaydın'ın büyük desteğiyle İsmet Köktürk Müzesi projesi hayata geçirilmiştir. Bu çalışma Ege Üniversitesi ve BİTAM'ın kurumsal kimliğiyle bire bir örtüşmektedir.

Sergide 1984 yılından günümüze kadar BİTAM'da kullanılmış video kameralar, video teyp kaydediciler, mikrofonlar, sinema ve projeksiyon makineleri, tüplü, siyah-beyaz ve renkli televizyonlar, kapalı devre TV sistemleri, erken dönem bilgisayarlar, slayt hazırlama makineleri gibi pek çok aygıt gelecek kuşaklara analog sistemlerden sayısal sistemlere geçiş sürecini canlı örneklerle aktarmaktadır. Sergide, BİTAM'ın bugüne kadar ürettiği fimlere ait CD ve DVD'ler yer almaktadır. Her gün daha da gelişen serginin kısa sürede önemli bir referans merkezi olması planlanmaktadır.

Hafta içi her gün mesai saatleri arasında
ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Hastanesi, Zemin Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 390 31 19

Faks: (0232) 373 35 61

E-posta: bitam@mail.ege.edu.tr

Prof. Dr. İsmet Köktürk

İsmet Köktürk 1930 yılında Mersin'de doğdu. İlköğreniminden sonra, 1946-1947 ders yılında İstanbul Haydarpaşa Lisesi'nin fen kolunu bitirdi. Aynı yıl İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne kaydoldu, 1949 yılında geçiş yaptığı Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1953 yılında mezun oldu ve aynı üniversitede Tıp Fakültesi Anatomi Enstitüsü asistanlığına atandı. 1959 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne atanan İsmet Köktürk, 1960 yılında Anatomi dalında doçentlik unvanı, 1968 yılında profesörlük unvanı aldı. 1970 yılında seçildiği Tıp Fakültesi Dekanlığını 1972 yılına kadar sürdürdü. Histoloji ve embriyolojinin anatomiden ayrılarak anabilim dalı olmasıyla 1993'te bu anabilim dalının başkanlığına seçildi ve emekli olduğu 12.03.1997 tarihine kadar bu görevi sürdürdü. Prof. Dr. İsmet Köktürk, aynı zamanda BİTAM'ın temellerini atan Odyovizüel Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin de kurucusudur. Onun kurduğu bu merkezde zamanının en ileri teknolojileri kullanılarak Ege Üniversitesi'nin eğitim kalitesinin artırılması için birçok eğitim filmi ve yine kendisinin kurduğu TV yayın sistemi sayesinde bir çok canlı yayın gerçekleştirilmiştir. Prof. Dr. İsmet Köktürk 26.12.2006 tarihinde Ankara'da vefat etmiştir.

KAMPUS BİLGİSAYAR AĞI SÜREKLİ SERGİSİ

“Kampus Bilgisayar Ağı”, BİTAM bünyesinde kurulmuş bir sergidir. Bu koleksiyon, Dr. Enis Karaarslan’ın kampüs ağ yöneticisi olarak çalıştığı 10 yıl boyunca eski sistemlerden aldığı örneklerden oluşmaktadır.

Ege Üniversitesi, bilişim teknolojileri konusunda hep öncü üniversitelerden birisi olmuştur. Mainframe altyapısı, bir zamanlar kurulması hedeflenen süper bilgisayar için kurulan DEC laboratuvarları, FDDI veri iletişim omurgası, Gigabit kampüs omurgası gibi teknolojileri bunlara örnek olarak verilebilir. Teknolojik gelişimle beraber cihazlar ebat olarak küçülmüş, daha hızlı ve daha kapasiteli bilgi işlem cihazları kullanılmaya başlanmıştır.

Bilgisayar mühendisliği öğrencilerinin yanı sıra ziyaretçilere de sunulan sergide eski ağ teknolojileri hakkında fikir veren 25 kalem araç bulunmaktadır. Bu cihazların incelenmesiyle ağ teknolojisinin gelişimi hakkında fikir sahibi olunabilmektedir. Bu malzemeler için daha geniş yer sağlanması durumunda daha çeşitli cihazların sunulması sağlanabilecektir.

Şu an kullanılmakta olan cihazların bulunduğu sistem odaları da bu serginin devamı olarak öğrencilere gezdirilmektedir. Aktif sistem odalarının tanıtıldığı bu geziler için öncesinde randevu alınması gerekmektedir.

Hafta içi her gün mesai saatleri arasında
ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Uluslararası Bilgisayar Enstitüsü,
Giriş Katı,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 33 33

E-posta: bitam@mail.ege.edu.tr

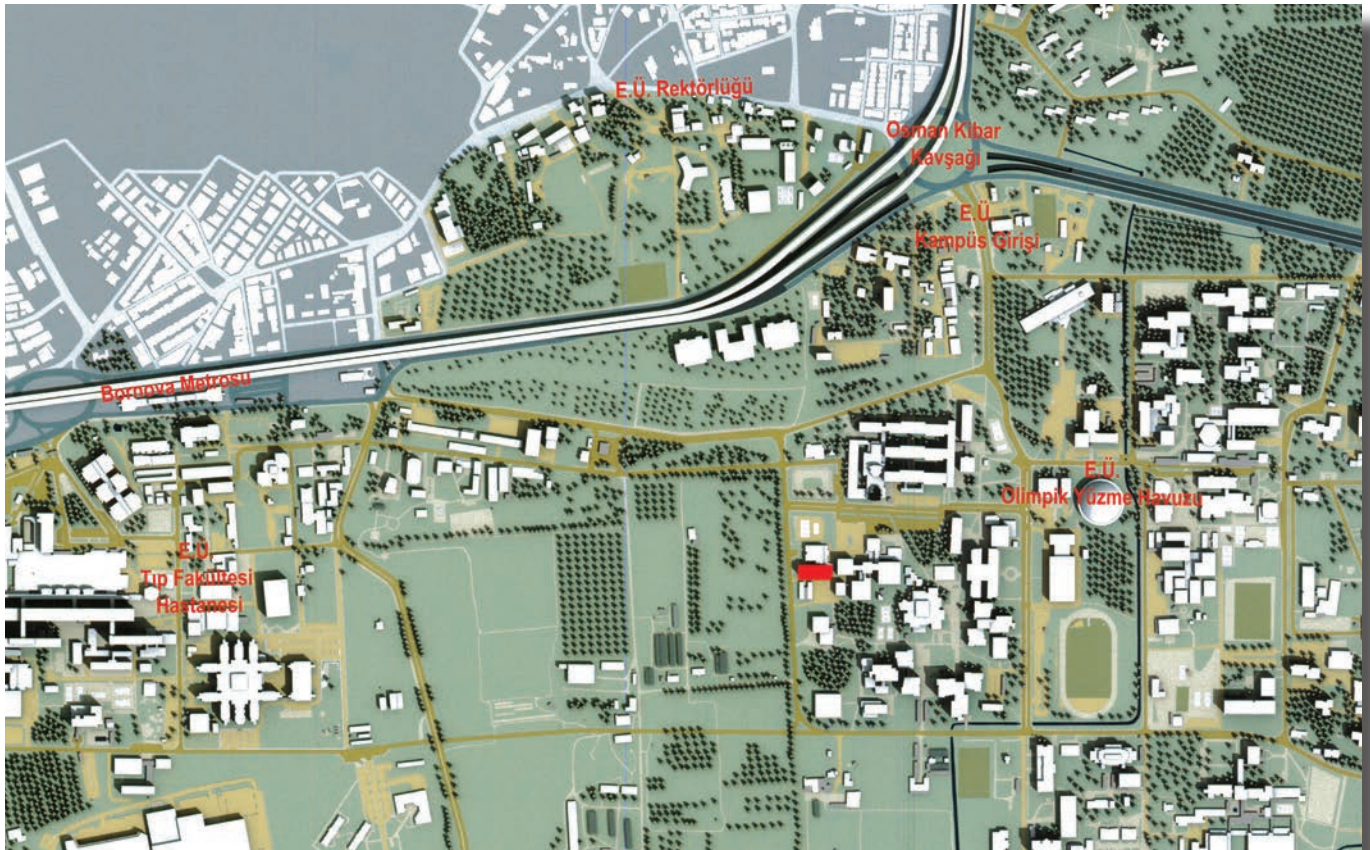

EGE ÜNİVERSİTESİ
DİŞHEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ

DİŞHEKİMLİĞİ TARİHİ
SERGİSİ

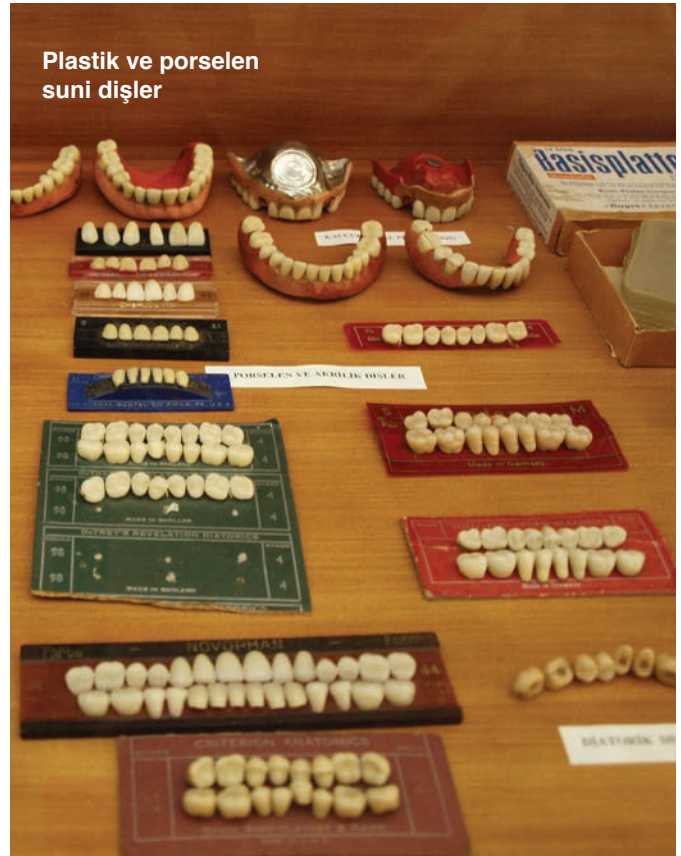

Tarih, geçmiş zamanları inceleyerek şimdiki zamanı tam olarak anlamamızı ve gelecek zaman üzerinde sağlıklı değerlendirmeler yapmamızı sağlayan bir bilim dalıdır. Bu olgu insanı ilgilendiren tüm konularda olduğu gibi dişhekimliği için de geçerlidir. Dişhekimliğinin şu andaki durumunu tam olarak anlayabilmek, gelişmeleri tahmin ederek geleceği doğru planlayabilmek için mesleğin geçirdiği evreleri yeterince değerlendirebilmiş olmak gerekmektedir. Bu sebeplerle fakültede, mesleğin tarihini yansıtan bir sergi hazırlanmıştır.

Şu anda Ege Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Dekanlık katında bulunan sergi 10.02.2006 tarihinde oluşturulmuştur.

Plastik ve porselen
suni dişler

Hafta içi her gün mesai saatleri
arasında ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığı, 2. Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 339 54 53

Faks: (0232) 388 03 25

E-posta: dent.info@mail.ege.edu.tr

Dışhekimliği Tarihi Sergisi'nde, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün kullandığı üst çene total protezinin ve üst çene modelinin dublikatları ile eski cumhurbaşkanlarından İsmet İnönü'ye ait alt ve üst çene protezlerinin dublikatları yer almaktadır.

Ayrıca Atatürk'ün ağız ve diş sağlığına ilişkin Dr. Eren Akçiçek tarafından yazılmış "Atatürk'ün Sağlığı, Hastalıkları ve Ölümü" adlı bir makale sergilenmektedir.

Sergide, geçmiş dönemlerde dışhekimliğinin uygulanması sırasında kullanılan yöntem ve aletlerin resimleri bulunmaktadır.

Dışhekimliğine ait Osmanlıca yazılmış kitap ile ülkemizdeki dışhekimliğinin başlangıç dönemlerine ait Türkçe yazılmış kitaplar ve

Protezde kullanılan
pres, değişik alet
ve malzemeler

periyodik olarak kullanılan (yabancı dilde ve Türkçe yayınlanmış) yayınlar da bulunmaktadır. Ülkemizdeki ilk dişhekimliği mektebini oluşturan öğretim üyelerini, mektebin kurulduğu binayı ve Kurtuluş Savaşı'nda cephede verilen ağız diş sağlığı hizmetini gösteren resim ve fotoğraflar da sergide yer almaktadır.

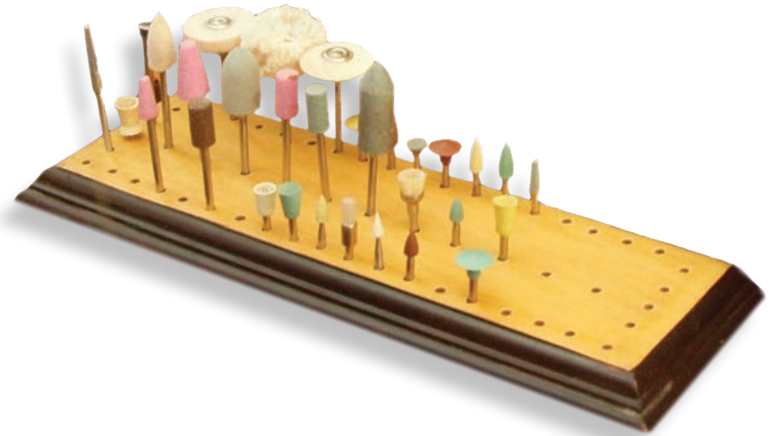
Çeşitli davyeler

Sergide, günümüzden önceki dönemlerde dişhekimliği muayenelerinde kullanılan ve Dişhekimisi Nilüfer Birsal tarafından fakülteye bağışlanan hasta tedavi ünitesi ve röntgen cihazı, geçmiş dönemde kullanılan klinik el aletleri ve ayakla döndürülerek çalıştırılan dişhekimliği sistemleri, uygulamada kullanılan laboratuvar aletleri ve sarf malzemeleri sergilenmektedir.

Günümüzdeki teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Dişhekimliği Tarihi Sergisi, geçmiş ile bugün arasındaki tarihsel sürece ayna tutan önemli bir koleksiyon niteliğindedir.

PORSELEN DİŞ YAPIMINDA KULLANILAN KALIP

Möl ve möletler

VIPLA KRON YÜZÜKLERİ

Röntgen cihazı

Eczacılık Fakültesi
Dekanlığı koridorundan
Süleyman Ferit Eczacıbaşı
Şifa Eczanesi girişinin
görünümü.

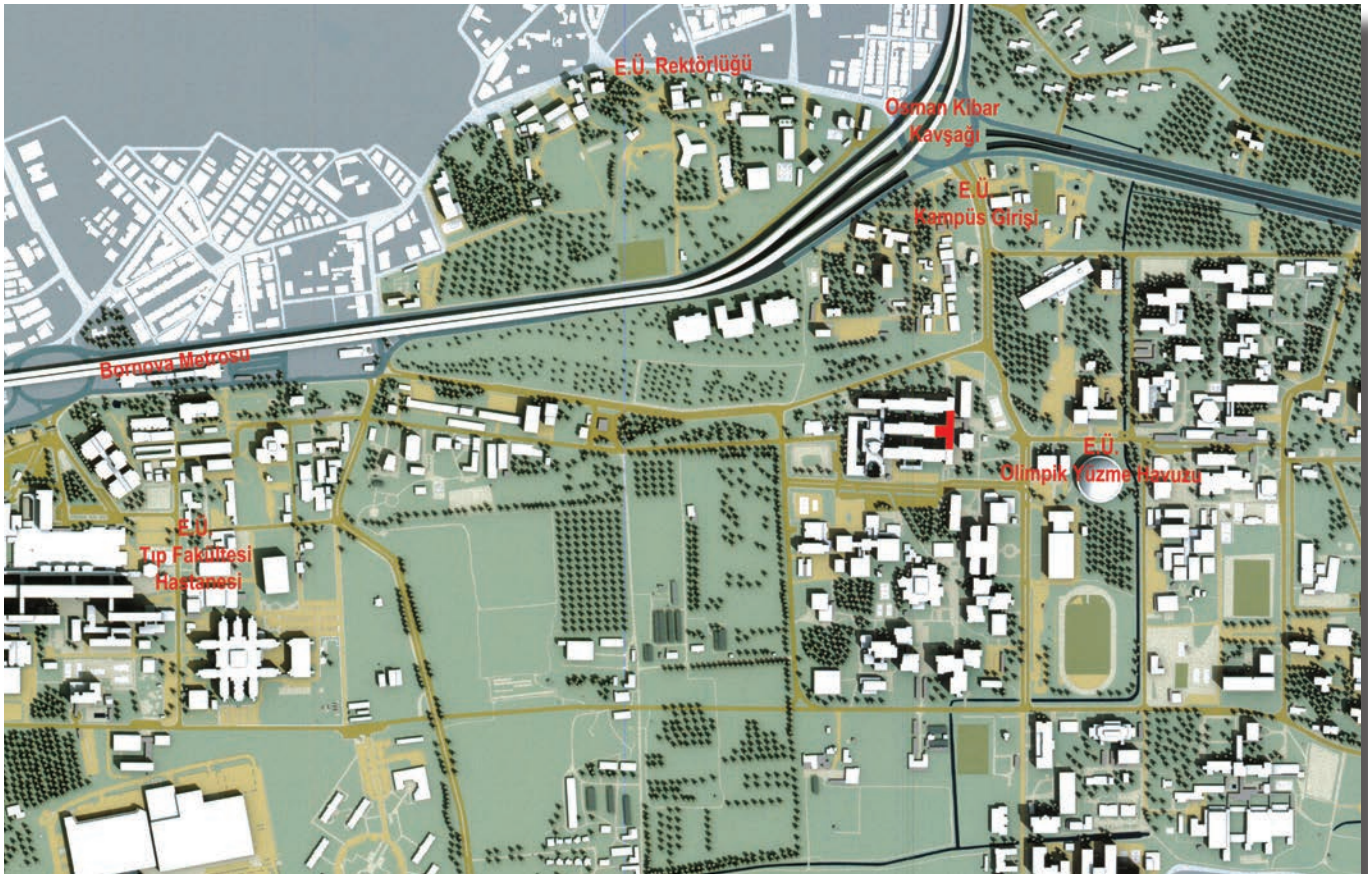

EGE ÜNİVERSİTESİ
ECZACILIK FAKÜLTESİ

SÜLEYMAN FERİT
ECZACIBAŞI
ŞİFA ECZANESİ

Ülkemizin eczacılık tarihindeki önemi bilinen Süleyman Ferit Eczacıbaşı'na ait Şifa Eczanesi, başta eczacı olacak gençlere; araştırmacılara ve İzmir halkına eczacılık tarihini daha iyi tanıtabilmek amacıyla, İstanbul'daki ilaç fabrikasından alınıp eczacılık eğitiminin akademik olarak verildiği E.Ü. Eczacılık Fakültesi'nde kurulmuştur.

2008 tarihinde başlayan proje, 2009 yılında Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi ve Eczacıbaşı İlaç Sanayi A.Ş. işbirliğiyle **Süleyman Ferit Şifa Eczanesi** olarak E.Ü. Eczacılık Fakültesi'ndeki sergi alanında ziyarete açılmıştır.

Şifa Eczanesi kolonya şişesi

Cuma günleri saat 10:00 – 12:00 arasında ziyaret edilebilmektedir.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Eczacılık Fakültesi Dekanlığı,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 22 41

Faks: (0232) 388 52 58

E-posta: ecz.dekanlik@mail.ege.edu.tr

Müze de ilaç kutuları, porselen ve cam ilaç saklama kapları, havanlar, teraziler, parfümeri ve kozmetik preparatları, bunlara ait şişeler, gözlük cam ve çerçeveleri, kılıflar, optik cam kesme makinesi, basılı kitaplar ve broşürler, eczacılık diploma ve ruhsatları, eczanenin orijinal dolapları gibi toplam 3000'den fazla obje, araç ve gereç sergilenmektedir.

Eczacılık Fakültesi öğrencileri başta olmak üzere, tarihe ve bu bağlamda eczacılık tarihine ilgi duyan üniversite öğrencileri, öğretim elemanları, konuya ilgi duyan araştırmacılar ve vatandaşlar bu müzeden yararlanabilmektedir.

E.Ü. Eczacılık Fakültesi Dekanlığı'nın binasında yer alan müze, Eczacılık Tarihi derslerinin uygulamaları ve Eczacılık Fakültesi'ne yeni başlayan öğrencilerin Eczacığa Giriş dersleri çerçevesinde de işlev kazanmakta; kimi dersler uygulamalı müze ziyaretleri şeklinde yaptırılmaktadır.

Bugüne kadar 600'ü aşkın eczacılık fakültesi öğrencisi; üniversitemizin değişik fakülte ve yüksekokullarının öğrencileri, eczacı olmak isteyen liseli gençler, fakültemizi ziyarete gelen yerli ve yabancı akademisyenler ve araştırmacılardan oluşan 700'ü aşkın ziyaretçi müzemizi ziyaret etmiştir.

Süleyman Ferit Eczacıbaşı, Guraba-i Müslimin Hastanesi'ndeki eczanesinde yardımcılıyla birlikte

Süleyman Ferit Bey ve Şifa Eczanesi

İzmir, Osmanlı döneminde hastane ve eczane bakımından İstanbul'dan sonra, imparatorluğun en önemli vilayeti, aynı zamanda en önemli bitkisel drog ticaret merkezi idi.

İzmir'de bugünkü anlamda ilk eczaneler 19.yy'dan itibaren açılmaya başlamış olup, ilk eczane sahiplerinin tamamı gayrimüslimlerden oluşmaktaydı.

1890 yılında İzmir'de tümü azınlık kökenli olmak üzere 40 kadar diplomalı eczacı bulunuyordu. Bu dönemde İzmir'in nüfusu 500.000 civarındaydı. Türk eczacılar ise 1900'lü yılların başından itibaren İzmir'de eczane açmaya başlamışlardı.

1922 yılına gelindiğinde, İzmir'de 50 eczane vardı. Bunlardan sadece 4'ü Türk eczacılara aitti. İşte o eczanelerden biri de Süleyman Ferit Bey'e ait Şifa Eczanesi'dir.

Süleyman Ferit Bey, 1886 yılında İzmir'in İkiçeşmelik Semti'nde, Tuzcu Mescidi Sokağı'nda doğmuştur. Babası İzmir Belediyesi'nde başkantarci olarak görev yapan Hacı Hafız Şakir Efendi, annesi Tokat'tan göç etmiş bir aileden gelen Şerife Hanım'dır.

Süleyman Ferit Bey'in günümüz diplomasına eşdeğer "Eczacılık Şahadetnamesi".

FERİT

kuvvet şurubu

müstahzırı

Izmir memleket
hastahanesi fahri
eczacıbaşı

S. FERİT

İZMİR

Sinir, kemik, mide ha-
stalıkla, kansızlık
zafiyetumumiye ve ha-
stalıktan kalma der-
mansızlıklara,
yürüyemeyen, idrarını
tutamayan çocuklara
ademi'iktidara, vereme
müsait olanlara, ihti-
yarlara, te'siri şifabah-
şası kat'i bir devadır

Sureti istimali
her yemekten sonra
büyüklerle bir yemek
kaşığı çocuklara bir
kahve kaşığı verilir

Süleyman Ferit Bey, ilk mektebi, rüştiye ve idadiyi İzmir'de bitirdikten sonra İstanbul'a giderek eczacılık tahsil etmiştir. 19 Ağustos 1903 yılında Sivil Tıbbiye Mektebi'nin Eczacı Sınıfı'ndan 18 yaşındayken mezun olmuştur. Mezuniyet yaşından önce diploma aldığı için ihtisas kurasına katılamamıştır.

Hocalarının yardımıyla ihtisasını Ahmet Mithat Efendi'nin başhekim olarak görev yaptığı Şişli Etfal Hastanesi'nde tamamlamış, daha sonra, ülkemizin (İstanbul'da kurulan) ilk Türk eczanesinin sahibi Eczacı Hamdi Bey'in yanında bir süre çalışmıştır.

İzmir'deki ilk görevi Gureba-yı Müslimin Hastanesi eczacılığıdır. Ayrıca, bu sırada Bornova'da İlyadis adlı bir Rum eczacının sahibi olduğu Aristoteles Eczanesi'nde de bir süre çalışmıştır. Gureba-yı Müslimin Hastanesi'nde göreve başladıktan 1,5 yıl sonra Başeczacı Moiz Santo'nun Almanya'ya göç ederek görevinden ayrılmasından sonra 1907 yılında hastanenin başeczacılığına atanmıştır. Süleyman Ferit Bey, başeczacılığa atandıktan sonra yanında çalışanların Türk kökenli olmasına dikkat etmiş ve genç Türk eczacıları yetiştirmeye önem vermiştir. İlk yetiştirdiği eczacılar arasında; Lütfü Asım, Fuat ve Lütfü (Krom) Beyler, Hasan Derman yer almaktadır.

Süleyman Ferit Bey, 1909 yılında, Tilkilik semtinde bulunan Eczane-i Umumi'yi (Pharmacie Internationale) 215 altın liraya satın alarak serbest eczacılığa başlamış, Gureba-yı Müslimin Hastanesi'ndeki görevini 1909-1910 yılları arasında fahri olarak

devam ettirmiştir. İzmir Memleket Hastanesi'ndeki bu gönüllü çalışmaları nedeniyle, Süleyman Ferit Bey'e 1909 yılında Vilayet Encümeni tarafından şehrin şükran duygularının ifadesi olarak hastanenin fahri 'Eczacıbaşılık' payesi verilmiştir. Süleyman Bey de bu unvanı daha sonra soyadı kanunun çıkarılmasıyla birlikte aile soyadı olarak almıştır.

Süleyman Ferit Bey, satın aldığı Eczane-i Umumi'nin adını Kanaat Eczanesi olarak değiştirmiş ve müstahzar imalatına da başlamıştır. İşlerini geliştiren Süleyman Ferit Bey, 1911 yılında, Hükümet Caddesi'ndeki daha önce eczacı Kadızade Hüseyin Rifad tarafından kurulmuş ve sonra bir Rum eczacıya satılmış olan Şifa Eczanesi'ni, 250 altın liraya satın almış ve kısa zamanda burayı İzmir'in en ünlü eczanesi haline getirmiştir. Tilkilik semtindeki Kanaat Eczanesi'ni, Şifa Eczanesi'ne taşımış, Kanaat Eczanesi'nin bulunduğu yerde ise ilaç imalatı yapım işini sürdürmüştür.

O dönemin bir özelliği olarak haftanın belli günleri hekimler eczanelere gelerek hasta muayene etmişlerdir. 1907 yılında, gazetelere verilen ilanlarda Şifa Eczanesi'nde bir poliklinik açıldığı ve yarım mecidiye ücret ödeyen herkesin aynı anda, birden fazla hekime Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri saat 09.00-11.00 arasında muayene olabileceği duyurulmuştur. Şifa Eczanesi'nin idaresi Süleyman Ferit Bey'e geçtikten sonra da bu uygulama sürdürülmüş, İzmir'in tanınmış hekimlerinden dâhiliye ve kadın hastalıkları doktoru Hacı Hüseyinzade Ethem, hariciye doktoru Nazmi, çocuk hastalıkları doktoru bakteriyolog Mehmet, frengi ve bel soğukluğu doktoru Şehri, göz tabibi Hayri Sarım, kulak-burun-boğaz doktoru Niyazi, asabiye doktoru Hüsnü Zühtü, Şifa Eczanesi'nde hasta kabul etmişlerdir. Ayrıca, o dönemde, Şifa Eczanesi'nde hastaların kan, idrar, balgam gibi biyokimya tahlilleri de yapılmıştır.

Süleyman Ferit Bey, tıbbi müstahzar yapımına ilk eczanesi olan Kanaat Eczanesi'nin laboratuvarında başlamıştır. İlk tıbbi müstahzarı da Ferit Kuvvet Şurubu'dur.

1911 yılında, Birinci Beyler Sokağı'nda bir binada Eczacı Süleyman Ferit Dar'ül-İstihzaratı (Eczacı Süleyman Ferit İlaç Üretim Evi) adını verdiği bir imalathane kurmuş ve hazır ilaç yapım işini genişletmiştir. 1911 yılında gazetelere verdiği ilanlarda, 'Müstahzarat-ı Osmanî'den Ferit Şurubu'nun imalatına başladığını halka duyurmuştur.

Süleyman Ferit Bey, önceleri imalathanesinde Ferit Sulfato Hapları, Ferit Kuvvet Şurubu, Ferit Hafakan Ruhu, Ferit Kınakına Hülasası, Ferit Müshil Şekeri, Katran Ferit, Selameti Ferit, Şifa Balık Yağı, Aspirin Ferit, Ferit Asitborik Merhemi,

Ferit Kudret Hapı, Ferit Hint Yağı preparatlarını üretmiştir. Daha sonra bunlara, B-vital, Calci-Vital C, Hepa-Vital, Polivital, Poli-B, Hepamaltin, E-Vital, D-Vital, Calcivital, Pantenol, Viton, Septanon preparatlarını eklemiştir.

Süleyman Ferit Bey, ilaç imalatı yanı sıra diş macunu, diş tozu, diş suyu, saç suyu, tuvalet ve çocuk pudraları ile Altın Damla, Unutma Beni, Leylak, Dalya, Manolya, Yasemin, Yaz Yağmuru, Fujer, Limon Çiçeği gibi çok ün salmış kolonyalar ve benzeri kozmetik preparatların da imalatını yapmıştır. İmal ettiği ilk Türk kolonya, losyon ve kremleri bu alanda bir sanayinin doğmasına yol açmıştır.

İmal ettiği Altın Damlası Kolonyası İzmir'in sembolü haline gelmiş, İzmir'i ziyarete gelen hemen herkes dostlarına hediye olarak bir şişe Altın Damlası Kolonyası alır olmuştur. Her yıl İzmir'in kurtuluşu olan 9 Eylül'de bütün ürünlerde büyük indirimler yaparak halka bir armağan olarak sunma geleneğini yaratmıştır.

Süleyman Ferit Bey, kozmetik preparat imalatına başladıktan sonra imalathanesinin adını Eczacıbaşı Süleyman Ferit Müstahzarat ve İtiryat Fabrikası olarak değiştirmiştir.

Süleyman Ferit Bey'in ilaç imalathanesi, İzmir'de Osmanlı döneminde başlayıp, Cumhuriyet döneminde de faal olmuş tek ilaç ve itiryat imalathanesidir.

15 Mayıs 1919 tarihinde İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali sırasında yağmalanan yerler arasında Şifa Eczanesi de bulunmaktaydı. Bu olaydan sonra Süleyman Ferit Bey, ailesiyle birlikte İstanbul'a Beylerbeyi'ne yerleşmiş, 1920 yılında, tekrar İzmir'e dönerek eczanesinin bitişiğindeki tatlıcı dükkânını satın alarak genişlettiği Şifa Eczanesi'ni yeniden halkın hizmetine sunmuştur.

Süleyman Ferit Bey 17 Şubat 1923 tarihinde, İzmir'de düzenlenen Türkiye İktisat Kongresi sergisine tıbbi müstahzar ve kozmetik preparat çeşitleriyle katılmış ve büyük beğeni toplamıştır.

Eşi Saffet Hanım'dan, Nejat (1913), Vedat (1916), Sedat (1917), Kemal (1918), Haluk (1921), Melih (1923), Şakir (1929) isimlerinde 7 oğlu olmuştur. Süleyman Ferit Bey'in oğulları da eczacılık alanındaki yatırımların sürdürülmesi için çaba sarf etmişlerdir.

Bu çabalar sonucu Eczacıbaşı ailesi 1952 yılında, ülkemizin önde gelen en modern ilaç üretim tesislerinden biri olan Eczacıbaşı İlaç Fabrikası'nı İstanbul'da kurmuş ve Türk ilaç sanayisinin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.

İzmir'in ve ülkemizin sosyal cemiyet hayatına her alanda hizmet eden Süleyman Ferit Eczacıbaşı, Trablusgarp ve Balkan Savaşları'nın yol açtığı sağlık ve imar sıkıntılarının aşılabilmesi

için topluma yönelik hizmetlerini sürdürmüş, Hilal-i Ahmer Cemiyeti'nin (Kızılay) İzmir Şubesi'nin açılmasına da öncülük etmiştir. Bu bağlamda, 1. Dünya Savaşı'nda ordumuz için aş evleri açmış, ilaç üreterek sıhhiyenin hizmetine sunmuş, salgın hastalıklarla mücadele için tıfüse karşı halk hamamları ve tebhirhaneler açmıştır. Süleyman Ferit Bey, bu çalışmaları nedeniyle 1917 yılında harp madalyası ile ödüllendirilmiştir.

Ayrıca, Süleyman Ferit Bey, Cumhuriyet döneminde kendi imkânlarıyla birçok okul ve sağlık tesisi yaptırmıştır. Yaptırdığı okullar arasında; İzmir'in Kahramanlar semtinde Süleyman Ferit Eczacıbaşı İlkokulu, Bayraklı'da Süleyman Eczacıbaşı İlkokulu, Eşrefpaşa'da Şerife Eczacıbaşı İlkokulu, Karataş'ta Hacı Şakir Eczacıbaşı İlkokulu sayılabilir. Sağlık tesisleri olarak ise Cicipark'ta Sedat Eczacıbaşı Ana ve Çocuk Sağlığı Merkezi, Bornova'da 60 Yataklı Süleyman Ferit Eczacıbaşı Kanseri Hastanesi bulunmaktadır.

Öte yandan, Süleyman Ferit Bey, İzmir Milli Kütüphanesi'nin kurucuları arasında da yer almış, İzmir Ticaret Odası Başkanlığı, Belediye ve Vilayet Meclis Üyeliği ile Encümen Üyeliği görevlerinde de bulunmuştur.

Süleyman Ferit Eczacıbaşı, 18 Nisan 1973'de vefat etmiştir. Süleyman Ferit Bey'i son yolculuğuna çok geniş bir halk kitlesinin yanı sıra dönemin iş ve siyasi hayatının önde gelen isimleri uğurlamıştır. Onun hakkında gerek sağlığında, gerekse vefatından sonra övgü dolu pek çok söz söylenmiş, gazetelerde yazı dizileri ve kitaplar yayımlanmıştır. Bu bağlamda İzmir'in unutulmaz Belediye Başkanlarından, eski Sağlık ve Ticaret Bakanlarından olan Dr. Behçet Uz "Süleyman Ferit Eczacıbaşı, çok az rastlanan uygarlık savaşçılarından biridir." demiştir.

Vefatından sonra, Şifa Eczanesi 1978 yılına kadar Kemal Eczacıbaşı'nın idaresinde işlevini sürdürmüş, bu tarihten sonra da Eczacıbaşı Parfümeri Satış Merkezi haline getirilmiştir. 15 Temmuz 1993 yılında çıkan bir yangında büyük zarar gören eczane mekânı ve donanımı, 1996 yılında eski haline getirilmişse de kısa süre sonra satış merkezinin kapatılmasına karar verilmiştir. Şifa Eczanesi, 1996 yılından sonraki süreçte, Eczacıbaşı İlaç Fabrikası'nın Lüleburgaz tesislerinde müze olarak sergilenmiş ve geçmiş ile gelecek nesiller arasında bir köprü görevi üstlenmek üzere 2009 yılında, Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'ndeki sergi alanına taşınmıştır.

Mode de préparation

1. - Chaque matin versez on remuant dans un verre de lait chaud ou froid 2 - 3 cuillerées à dessert de **Vital**. Voilà un déjeuner fortifiant et succulent.
2. - Versez dans un verre d'eau ou de lait 3-4 cuillerées à dessert de **Vital**. Laissez bouillir à petit feu une seule fois, et puis refroidir. Voilà une gelée excellente et plein de vitamines.

Poids net: 225 gr.

Kullanış farzı:

1. - Sabahları içeceğiniz 'soğuk veya sıcak sütün her bardağına 2-3 tatlı kaşığı **Vital** koyup karıştırınız. İşte size nefis, besleyici ve dört mühim vitamini hâvi bir kahvaltı.
2. - Bir bardak süt veya suya 3-4 tatlı kaşığı dolusu **Vital** ilâve ederek hafif ateşte karıştırınız ve bir taşım kaynatıldıktan sonra soğumaya bırakınız. İşte size çok nefis bir mahallebi.

SERİ: 55

Safı: 225 gr.

PRODUCTEURS

Dr. Med.
Kemal Baran

Dr. Chimiste
Nejat Ferit Eczacıbaşı

Vital

(B. C. D.)

VİTAMİNLERİ KATILMIŞ
KUVVET GİDASI

HAZIRLAYANLAR

Dr. Med.
Kemal Baran

Dr. Kimyager
Nejat Ferit Eczacıbaşı

Müzeden genel görünüm

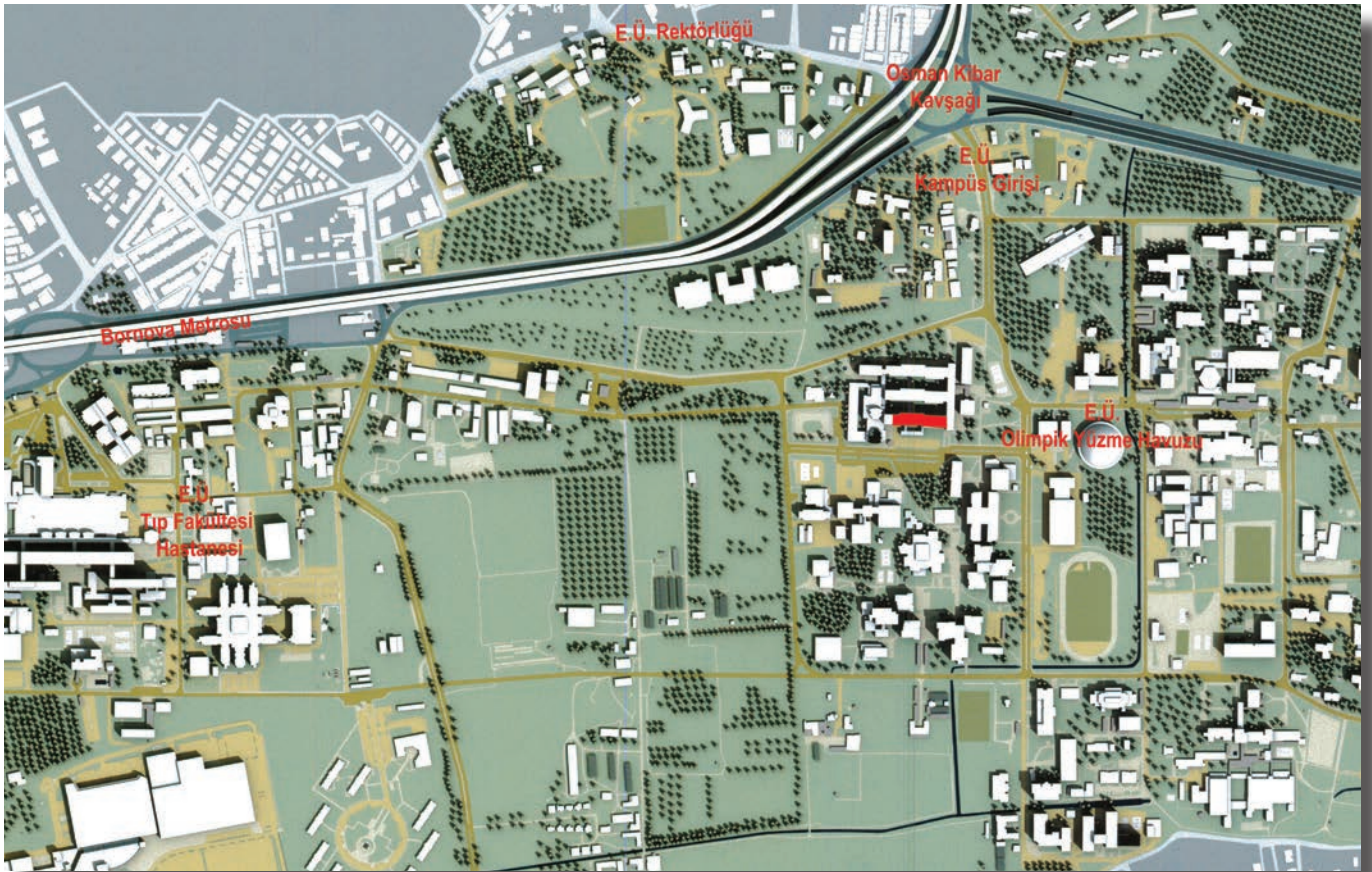

EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

ESKİ ESER
KOLEKSİYONU

Edebiyat Fakültesi'nde eski eser koleksiyonu oluşturma fikri, Prof. Dr. Nuri Bilgin'in Dekan, şu an emekli olan Prof. Dr. Hasan Malay'ın Dekan Yardımcısı olduğu bir dönemde ortaya çıkmış, onların önderlikleri ve destekleriyle çalışmalar başlatılmıştır.

E. Ü. Edebiyat Fakültesi'nin "Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları Koleksiyonculuğu" yapabilmesi için 07.11.1995 tarihinde alınan yönetim kurulu kararı ile İzmir Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü'ne başvurulmuştur.

Bu çalışmalar sonucunda, E.Ü. Edebiyat Fakültesi Eski Eser Koleksiyonu, İzmir Arkeoloji

Pişmiş toprak figürin

Hafta içi her gün 09:00-11:30, 13:00-16:00 saatleri arası ziyarete açıktır.

Toplu okul gezileri randevu alınarak yapılmaktadır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Edebiyat Fakültesi Dekanlığı,
35100, Bornova-İzmir.

Telefon: (0232) 311 39 43

E-posta: edebiyat@mail.ege.edu.tr

Sergi salonundan genel görünüm

Müzesi Müdürlüğünden alınan 24.11.1995 tarih ve 1411 sayılı koleksiyonerlik belgesi ile, 1995 yılında resmiyet kazanmıştır.

Arkeoloji Bölümü öğretim üyeleri ve asistanlarının gayretli çalışmaları ve fakülte dışından Prof. Dr. Refet Saygılı, Prof. Dr. Mükerrerem (Usman) Anabolı, İzmir İngiliz Konsolosu A. William Buttigieg, Urla Belediye Başkanı Bülent Baratalı, Karşıyaka Belediye Başkanı A. Kemal Baysak, Haluk Akbaşoğlu, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Çimentaş gibi kişi ve kuruluşların desteğiyle, 1996 yılında, bir sergi salonu düzenlenmiştir. Sergi salonunun düzenlenmesinde katkıda bulunan kişi ve kuruluşların adı salon girişindeki bir panoya yazılmıştır.

E.Ü. Edebiyat Fakültesi Eski Eser Koleksiyonu, öncelikle Arkeoloji Bölümü öğrencilerinin eğitimine katkı sağlaması düşüncesiyle oluş-

turulmuş, giderek diğer bölüm ve fakülte öğrencilerinin; ilk ve ortaöğretim öğrencileri ile fakülte etkinliklerine katılan konukların da ziyaret edebildiği zengin bir koleksiyon haline gelmiştir.

Koleksiyondaki eserler bağış yoluyla toplanmıştır. Koleksiyona çok sayıda eser bağışlayanlar arasında İzmir İngiliz Konsolosu A. William Buttigieg, Bilgin Büke (Gördes'ten Hayri Büke Koleksiyonu taş eserleri) ve koleksiyoner Yavuz Tatış bulunmaktadır.

Koleksiyona ait 640 adet arkeolojik ve etnografik nitelikli eser ile 529 adet sikke olmak üzere toplam 1169 kayıtlı eser arasından oluşturulmuş bir seçki, Dekanlık katında bulunan sergi salonunda, bir arada sergilenmektedir.

Arkeolojik nitelikli eserler arasında, Mısır hiyeroglif yazıtlı bir sunak kaidesi, çivi yazılı pişmiş

toprak tabletler, Grekçe yazıtlı mermer adak ve mezar stelleri, mermer mimari parçalar, silindir mühürler, pişmiş toprak figürinler, pişmiş toprak Erken Transkafkasya ve değişik dönemlere ait çanak-çömlekler, amphoralar ile Grek, Roma ve Bizans sikke örnekleri sayılabilir.

Etnografik eserler arasında ise, mermer Osmanlı çeşmesi, mermer çeşme ve yapı yazıtları, mezar taşları, Kütahya ve Çanakkale seramiği örnekleri, tüfek ve tabancalar, Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemlerine ait sikke örnekleri bulunmaktadır.

Erken Transkafkasya çanak çömleği. (M.Ö. 3250 - 1750)

Silah koleksiyonu, Osmanlı çeşmesi ve mezar taşlarının görünümü

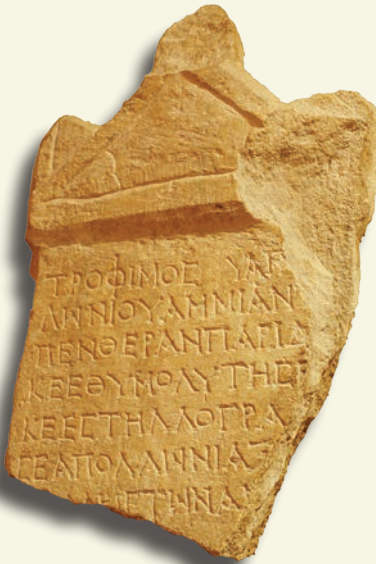

“ sene 1265
bu kabrin tacına Şeyhzade
Abdülhalim Fahri Efendi'nin oğlu
Mustafa Ağadır. Bu merhum
Borlu Kazası ve Şıhlı Aşairi ve Kızılkeçili
beglerbegiken Kara Osmanzade
Sadık beg havale etmiş idi.
Aşiretimiz Yörük mirisinin Tahsili
için Mıdıkların Kafır Damı Çiftliği
hakkı meramıyla varup odaların
önüne ineceği sırada Mıdık oğlu
Emin silaha davranarak karındaşı
ile çıktığını görüp çekiniz elinizi
padişah kanunu böyle mi dey-
ince kadar merkum Emin işte
padişahın kanunu
deyüp tüfenk urub atdan yıkup
altmış dokuz senesi mah-ı Re-
cebinin onuncu o yerde şehid
olmuştur sehavet ve şecaatle
mevsuf idi. Allah-u Teala kabrin
cennet eyleye “

**Gördes'ten Şeyhzade
Abdülhalim Fahri
Efendi'nin oğlu Mustafa
Ağa'nın 1 Haziran 1849
(10 Receb 1265) tarihli
mezar taşı.**

“Apollonios oğlu Trophimos,
kaynanası Ammia'yı
aşağıladı (ve Tanrı'yı) kızdırdı.
Ama şimdi Tanrı'nın öfkesini
yatıştırdı ve yazılı bir adak
taşı hazırladı ve onu Apollon
Aksyros'a şükrederek sundu.”

**Apollon Aksyros'a Kefaret Yazıtı.
(Roma İmp. Devri; mermer, 24 x 39 x 4.5 cm;
Demirci - Saraycık)**

“Güneşin oğlu Thutmosis bu
anıtı, 'Ra-men Xeper'in Görkemli
Anıtı' olarak adlandırılan büyük
salonu inşa ettirdiği sırada babası
Amon-Ra'nın anısına dikti. Hayat
veren (Tanrı) işte böyle yaptı”

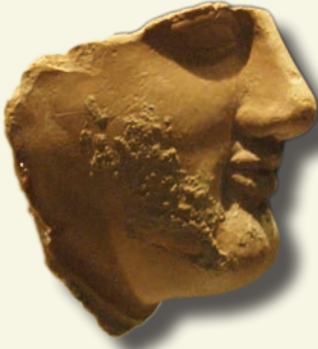
**Mısır'ın Yeni Krallık dönemi
18. Hanedan Firavunlarından III. Thutmosis'in
(İ.Ö. 1479-1425) yaptırdığı sunağın hieroglif
yazıtlı kaidesi.**

“ Mysialıların önderi, Attinas
oğlu Kleon (bu adağı),
kurtarıcı ve iyiliksever Kral
Eumenes ve onun kardeşleri
ile Kraliçe Apollonis için Zeus
Porottenos'a (sundu).”

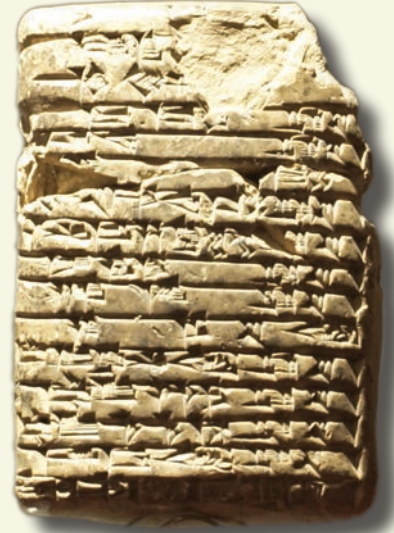

**Zeus Porottenos'a Adak Steli.
[M.Ö. 183-159; Iulia Gordos (Gördes);
mermer; 48.5 x 154 x 16 cm;
Bilgin Büke armağanı]**

Kadın başı
(pişmiş toprak)

Çiviyazılı tablet. (M.Ö. 2.-1. Bin)

Amphora

Kadın figürini
(pişmiş toprak)

Erkek başı
(pişmiş toprak)

Kütahya seramiği örneği (18. Yy.)

Karincayiyen, Tamandua
(*Tamandua tetradactyla*)

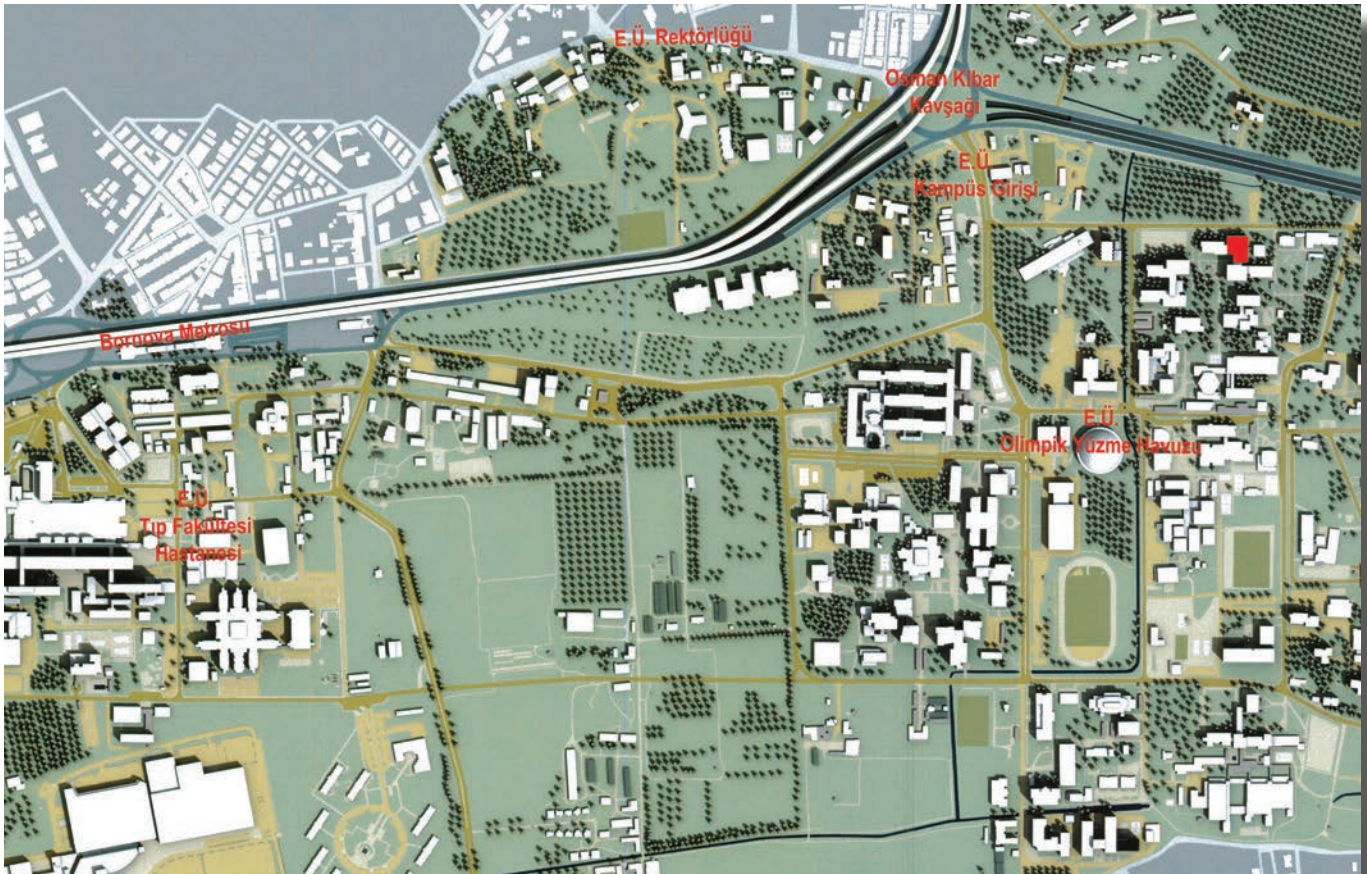

EGE ÜNİVERSİTESİ
FEN FAKÜLTESİ

ZOOLOJİ
KOLEKSİYONU

Zooloji Müzeleri ve Koleksiyonları yaşam bilimlerine derin ilgi duyan insanların erişebileceği bilgi kaynaklarının odağını oluştururlar. Bu kaynaklar, bilim müzeleri adı altında hızla gelişmeye başladıkları 18.-19. yüzyıllardan günümüze, örneklerin görsel olarak sergilendiği ve halkın eğitime katkı sağlayan merkezler olarak faaliyet göstermişlerdir.

1961 yılında, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Sistematik Zooloji Bölümü bünyesinde kurulan Zooloji Koleksiyonu (Müzesi), içerdiği çok sayıdaki örnek ile Türkiye ve uluslararası bilim camiasında kabul gören ilk ve tek Türk zooloji koleksiyonu olma özelliğini taşımaktadır.

Koleksiyonun sergi kısmı hafta içi hergün mesai saatleri içerisinde ziyarete açıktır. Örneklerin bilimsel amaçla kullanılması konusunda, koleksiyon sorumlusu ile irtibata geçilmelidir.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji A.B.D.,
Blok, 2. Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 24 44

Faks: (0232) 311 10 36

E-posta: zdeu@mail.ege.edu.tr

Koleksiyon'un uluslararası kodu, 1985'te ZDEU (Zoology Department Ege University) şeklinde belirlenmiştir. Kurulduğu yıldan bugüne koleksiyonda yer alan örneklerle ait kayıtlar, demirbaş numarası, tür adı, sayısı, toplayan kişi, toplanan yer ve toplanma tarihi ile fiş numaralarına göre düzenli olarak tutulmuştur. Yakın zamanlarda GPS kullanımının yaygınlaşması ile örneklerin yakalandığı yere ait koordinatlar da kayıtlara eklenmiştir. Mevcut kayıtlar 1999'dan itibaren çağımızın gereksinimlerine uygun olarak bilgisayar ortamında temel veri tabanı (data base) oluşturulacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Veri tabanında şu anda otuzbinin üzerinde örnek kayıtlıdır.

ZDEU Koleksiyonu'nun temelinin atılması, Prof. Dr. Muhtar Başoğlu'nun 1961 yılında Sistematik Zooloji Bölümü'nü kurması ile aynı zamana rastlamaktadır. Prof. Dr. Muhtar Başoğlu, 1961-1981 yılları arasında kurucusu olduğu Sistematik Zooloji Bölümü'nün başkanlığını yürütmüş, idarecilik görevinin yanı sıra tüm çalışmalarını herpetolojiye adanarak, bir kısmı halen üniversitemizin Biyoloji Bölümü bünyesindeki Zooloji Anabilim Dalı'nda görev yapan, diğerleri ise çeşitli üniversitelerde çalışan ve

yanı sıra aynı görevden emekli olan altı zooloji doktorunu yetiştirmiştir.

Prof. Dr. Muhtar Başoğlu ve söz konusu doktorların (İbrahim Baran, Mehmet K. Atatür, Abidin Budak, Necla Özeti, Nimet Öktem, Şükriye Zaloğlu) çalışmaları ile organize edilen ve "Türk Herpetoloji Merkezi (SZE)" olarak anılan bu merkez, 1985 yılında *Leviton et al.*'in çalışması ile ZDEU adını almış, bunun sonrasında uluslararası bilim camiasında tanınır hale gelmiştir.

ZDEU Müzesi, omurgalı ve omurgasız koleksiyonların bulunduğu iki alandan ve sergi kısmından oluşmaktadır. Zooloji Müzesi'nin omurgalı örneklerinin bulunduğu ana bölüm, yaklaşık 140 m²'lik bir alan içinde yerleşmiştir. Omurgasız koleksiyonlarının saklandığı kısmı ise yaklaşık 13 m²'lik bir alan içindedir. Sergi kısmı ise omurgalı koleksiyonunun bulunduğu alanın giriş kısmında yer alır.

Prof. Dr. Muhtar Başoğlu'nun bilimsel çalışmalarına kaynak olan herpetolojik materyal, halihazırdaki koleksiyonun çekirdeğini oluşturmuştur. Günümüze değin yapılan çok sayıdaki bilimsel gezilerle, yurdun değişik böl-

gelerinden, temelde herpetolojik olmak üzere, çeşitli zoolojik materyaller toplanmış ve bilimsel yöntemlerle korunarak etiketlenmiştir. Bunlara ek olarak yurtdışındaki diğer müzelerle materyal değişimi yolu ile yabancı türler koleksiyona eklenmiştir.

ZDEU Koleksiyonu; *Urodela*, *Anura*, *Testudinata* ve *Squamata* (Subordo: *Lacertilia*, *Ophidia*) ordolarına ait herpetolojik materyaller birlikte *Falconiformes*, *Passeriformes*, *Chiroptera*, *Rodentia* ordolarına ait örnekleri de içermektedir. Ayrıca 1995 yılından günümüze değin yukarıda değinilen örneklerle ek olarak koleksi-

yona *Arthropoda* filumuna ait yeni örnekler de kaydedilmiştir.

Bu örneklerin büyük bir kısmı çeşitli bilimsel araştırmalara temel oluşturmakta, bir kısmı ise halen Zooloji Anabilim Dalı ve Biyoloji Bölümü'ne ait diğer anabilim dallarında okutulan derslerin laboratuvarlarında zoolojik materyal olarak kullanılmaktadır. Bunların dışında bazı örnekler yurt içi ve yurtdışından istekte bulunan diğer üniversitelere bilimsel materyal olarak gönderilmektedir.

Tembel hayvan
(*Bradypus tridactylus*)

Galeodea echinophora (Linnaeus, 1758)

EGE ÜNİVERSİTESİ
SU ÜRÜNLERİ
FAKÜLTESİ

SU ÜRÜNLERİ FAKÜLTESİ
MÜZESİ

E.Ü. Su Ürünleri Fakültesi Müzesi (ESFM), resmi olarak 19.03.2007 tarihli fakülte kurulu kararıyla kurulmuştur. Ancak müze materyallerinin oluşturulması, 1965 yılında Prof. Dr. Remzi Geldiay (1919–1989)'ın öncülüğünde Mektupçu'da (şu anda DEÜ Devak Otel'i'nin bulunduğu yer) Deniz Biyolojisi Araştırma ve Uygulama Laboratuvarı'nın kurulmasıyla başlamıştır. Bu tarihten sonra ülkemizin ve Kuzey Kıbrıs'ın içsularında ve sahillerinde gerçekleştirilen bilimsel seferlerde toplanan ve tayin edilen türlere ait bireyler koruma altına alınmıştır. Buna ek olarak müzede, dünyanın çeşitli bölgelerinden müzeye bağışlanan çeşitli gruplara ait türler de saklanmaktadır.

Müze resmi olarak kurulduktan sonra araştırma faaliyetleri kapsamında tayin edilen türlere ait bireylere kayıt numaraları verilmeye başlanmıştır. Müze, ülkemizde bu amaçla kurulan ilk müze olma niteliğindedir ve içerdiği materyal zenginliği, ülkemizin başka hiçbir müzesinde bulunmamaktadır.

Şu anda sadece bilimsel çalışmalar için kullanılan müzede ileriki yıllarda ziyaretçiler için bir sergi salonu düzenlenecektir.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Su Ürünleri Fakültesi
Su Ürünleri Temel Bilimler Bölümü,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon/Faks: (0232) 311 17 34

E-posta: esfm@mail.ege.edu.tr

Müze, Ocak 2010'dan beri Smithsonian Enstitüsü tarafından yürütülen Registry of Biological Repositories'e kayıtlıdır.

Ülkemizin sucul biyolojik çeşitliliğinin kayıt altına alındığı ve kalıcı bir şekilde muhafaza

edildiği müzede, 1930 yılından günümüze kadar ülkemizin farklı bölgelerinden toplanmış çeşitli türlere ait bireyler bulunmaktadır. Müze koleksiyonu içinde fakülte öğretim üyeleri tarafından dünyada ilk kez tanımlanmış 31 türe ait tip bireyler (Holotip, Paratip ve Neotip) de bulunmaktadır. Bunlardan 1'i balık (*Luciobarbus kottelati*), diğerleri omurgasız türleridir. Müze'de ayrıca 154 içsu balık türü, 120 deniz balığı türü, 300 fitoplankton türü, 50 sünger türü, 1010 *Annelida* türü, 900 *Mollusca* türü, 1220 *Arthropoda* türü ve 300 diğer omurgasız türü olmak üzere yaklaşık 4100 türe ait bireyler bulunmaktadır.

ESFM'nin İçsu Balıkları Bölümü'nde ülkemizin 26 akarsu havzası içerisinde çeşitli habitatlardan toplanmış yaklaşık 46000 birey tasnif edilmiştir. Ülkemizde şu ana kadar tespit edilen 236 içsu balık türünün 154'ü (toplam faunanın %65'i) müzede saklanmaktadır.

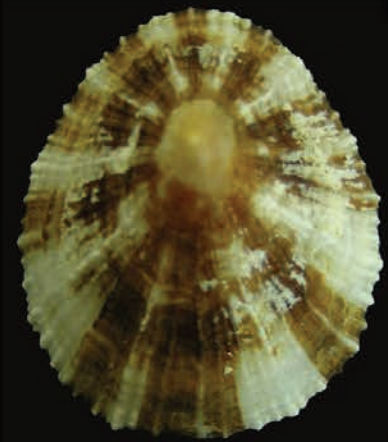

Tonna galea (Linnaeus, 1758)

Calliostoma conulus (Linnaeus, 1758)

Patella ulyssiponensis (Gmelin, 1791)

Aporrhais pespelecani (Linnaeus, 1758)

Müzede, denizlerimizde yaşayan omurgasız türlerinin büyük bir kısmı bulunmaktadır. Örneğin ülkemiz sahillerinde tespit edilen *Polychaeta* türlerinin %95'i, *Crustacea* ve *Mollusca*'nın ise %80'i müzede saklanmaktadır. Bu bireylerin büyük bir kısmı çeşitli bilimsel araştırmalara temel oluşturmakta ve karşılaştırma materyali olarak kullanılmaktadır. Müzedeki materyalin bir kısmı ayrıca Su Ürünleri Fakültesi'nde okutulan derslerin laboratuvarlarında örnek materyal olarak kullanılmaktadır.

ESFM'nin ana hedefi, ülkemiz sularında yaşayan bütün türlere ait bireyleri uluslararası standartlara uygun olarak saklamak, bilimsel çalışmalara katkılar sağlamak, biyolojik zenginliğimizi ve önemini öğrencilerimize ve halkımıza anlatmaktır.

Şu ana kadar müzenin materyalleri kullanılarak toplam 75 uluslararası makale üretilmiş, bunlardan 55'i Science Citation Index kapsamındaki dergilerde yayınlanmıştır. Ayrıca, E.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü'nde Su Ürünleri Temel Bilimler Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilen yüksek lisans ve doktora tezlerinin biyolojik materyalleri de müzede kayıtlı olarak saklanmaktadır.

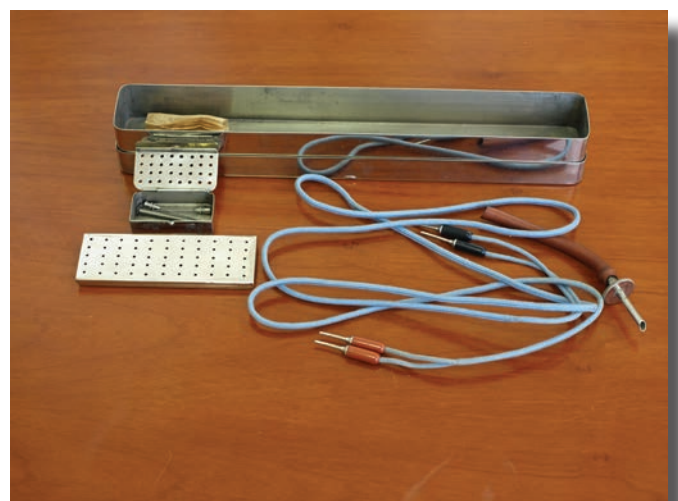
Müze materyalleri daha önce MÖTBE binasında 2 büyük odada saklanmakta iken, materyaller şu anda Dokuz Eylül Üniversitesi ve E.Ü. Fen Fakültesi Dekanlığı binasının altındaki depolarda bulunmaktadır. E.Ü. Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığı müze için bir yer arayışı içindedir. Uygun fiziki ortam ve personel sağlandığı takdirde müzenin ülkemizdeki ve dünyadaki öneminin artacağı düşünülmektedir. Şu anda sadece bilimsel çalışmalar için kullanılan müzede, ileriki yıllarda ziyaretçiler için bir sergi salonu düzenlenecektir.

a,b: *Palliolum incomparabile* (Risso, 1826); c,d: *Talochlamys multistriatus* (Poli 1795);
e,f: *Pseudamussium clavatum* (Poli, 1795); g,h: *Pseudamussium peslutrae* (Linnaeus, 1771);
i,j: *Flexopecten flexuosus* (Poli, 1795); k,l: *Flexopecten glaber* (Linnaeus, 1758);
m,n: *Flexopecten glaber proteus* (Dillwyn, 1817); o,p: *Mimachlamys varia* (Linnaeus, 1758)

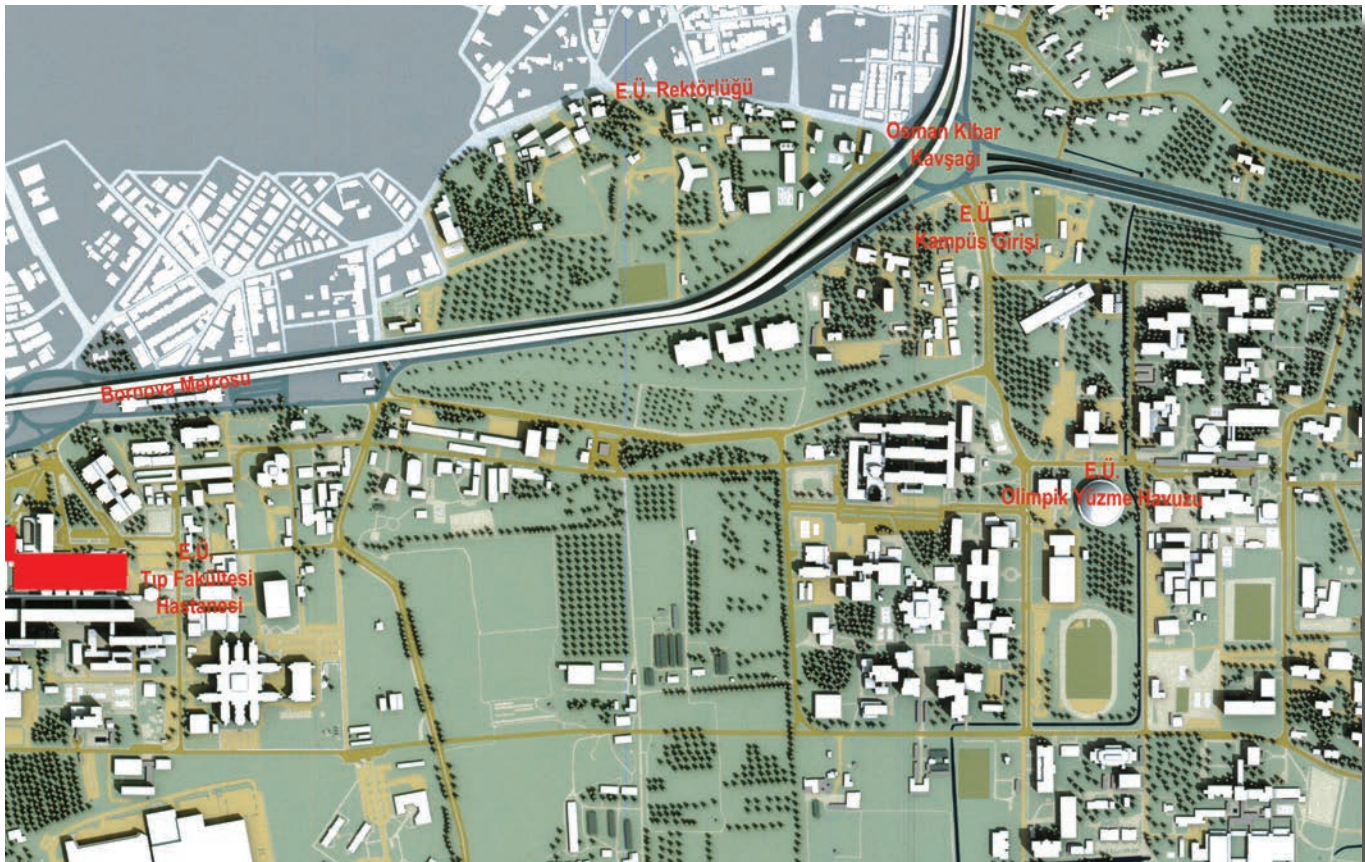

EGE ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

TIP FAKÜLTESİ
TARİHİ SERGİLERİ

GASTROENTEROLOJİ
BİLİM DALI SÜREKLİ SERGİSİ

GÖZ HASTALIKLARI
ANABİLİM DALI SÜREKLİ SERGİSİ

ÜROLOJİ
ANABİLİM DALI SÜREKLİ SERGİSİ

EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
GASTROENTEROLOJİ BİLİM DALI
SÜREKLİ SERGİSİ

Tıp Fakültesinde Gastroenterolojinin kuruluşu ve gelişmesi 1960 yılında Türkiye'nin ilk Gastroenteroloji uzmanlarından olan Namık Kemal Menteş'in Ankara'dan İzmir'e gelmesi ile başlar. 1961 yılından bu yana Gastroenteroloji Kliniği çıkan bütün yenilikleri takip etmiş, zamanına göre en son buluşları ve aletleri almış ve kullanmıştır.

Gastroenteroloji Kliniği'nde bir müze kurulması fikri 2002 yılında Prof. Dr. Tankut İlter'in klinik başkanı olarak göreve seçilmesinden sonra gündeme gelmiştir. Bu amaçla 1961'den günümüze kadar saklanan endoskoplar ve klinik uygulamada kullanılan diğer aletler sergi için bir araya getirilmiştir.

Daha önce kliniğin idari kısmının zemin katında bulunan toplantı salonu yeniden düzenlenerek sergi haline getirilmiştir.

Gastroenteroloji Kliniği Sürekli Sergisi'nde, yemek borusunu incelemek için rijit (düz) ve semi rijit (alt ucu esnek) olan özofagoskoplar; mideyi incelemek için semi rijit gastroskoplar; mideden birçok fotoğraf çekebilen gastro kameralar (bu aletle tesadüfi çekilen filimler daha sonra inceleniyordu); mide kanamalarını durdurmak için mide soğutucu aletler (mideye yutturulan balon aracılığı ile soğutma yapılarak kanama durdurulmaya çalışılıyordu); Akalazya hastalığının tedavisinde kullanılan dilatatörler (mekanik dilatatör ve pnömatik dilatatör); polaroid kamera (eski endoskopların objektifine adapte edilerek resim çeken alet); rijit rektoskoplar ve sigmoidoskoplar (anal kanal, rektum ve sigmoid kanal bakısında kullanılan sert, düz metal borular); fleksibl gastroskoplar ve kolonoskoplar, sergilenmektedir.

Adres: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Gastroenteroloji Bilim Dalı
35100 Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 444 1 343, 390 34 75

Faks: (0 232) 388 14 69

Semirijit özofagaskop

Gastrokamera

Rijit ve semirijit özofagaskop ve gastroskop

Mide soğutma cihazı

EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
GÖZ HASTALIKLARI ANABİLİM DALI
SÜREKLİ SERGİSİ

Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Tıp Fakültesi'nde 1958 yılında Prof. Dr. Selahattin Erbakan tarafından kurulmuştur. O tarihte Konak'ta eski İzmir Devlet Hastanesi kliniğinde çalışma ve eğitim faaliyetine başlayan göz kliniği üniversitedeki yapısal değişikliklerle bugün tüm güncel göz hastalıklarının tanı ve tedavisinin yapılabildiği 55 yataklı modern bir kliniğe dönüşmüştür.

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ve mikrocerrahi tekniklerine paralel olarak alet parkındaki değişim de dikkat çekicidir. Tıbbi cihazlarımızdaki bu değişim modern güncel klinik uygulamaları beraberinde getirmiştir.

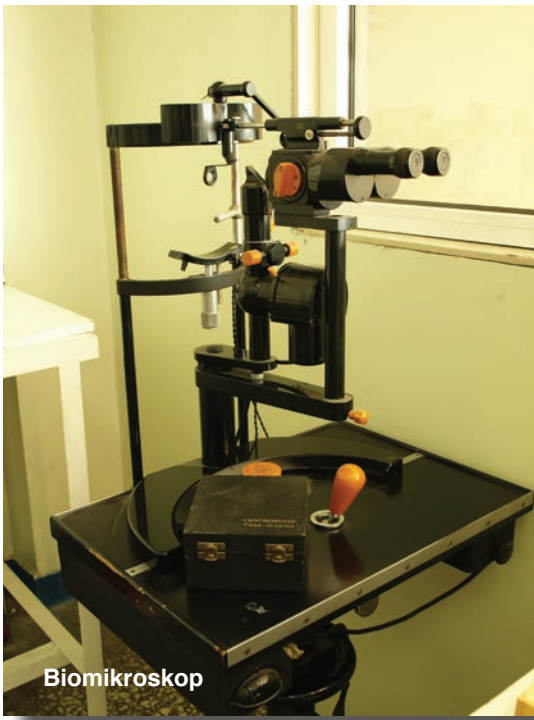
Yarım asrı aşkın tarihi olan Klinikte, zamanının günceli ve bir kısmı temini zor olan aletleri gelecek kuşaklara iletme fikri Prof. Dr. Kutay Andaç tarafından ileri sürülmüş ve 2002 tarihinde çoğu günümüze kadar saklanabilen kliniğe ait cihazlar ve bir kısmını İzmir'in ilk göz hekimlerinden Dr. Halim Şima'nın armağan ettiği aletler müze niteliği taşıyan bir ortamda sergilenmeye başlanmıştır. Kliniğin yataklı bölümünün girişinde yer alan sergi, tıp fakültesi öğrencilerinin yanı sıra kliniğe yatan hastalar ve refakatçileri tarafından da ilgi ile izlenmektedir.

Adres: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Göz Hastalıkları Anabilim Dalı
35100 Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 444 1 343, 388 14 69, 390 37 88

Faks: (0 232) 388 14 69

Biomikroskop

Dev elektroeman

Elektroeman uçları ve ön segment muayene aletleri

Soldan sağa: Goldmann perimetre, Ark perimetre, Karanlık adaptometre

Fundus kamera

Esad oftalmoskopu ve lupu

EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ
ÜROLOJİ ANABİLİM DALI
SÜREKLİ SERGİSİ

E.Ü. Tıp Fakültesi Üroloji Kliniği, üroloji doçenti olarak E.Ü. Tıp Fakültesi'ne tayini yapılan Doç. Dr. Hasan Nahit Toktay'ın 2 Ocak 1958 tarihinde göreve başlamasıyla faaliyete geçmiştir. Ancak kürsü başkanlıklarına doçentlerin atanması o günün yasal koşullarında mümkün olmadığından, Ege Üniversitesi Senatosu'nun 20 Mayıs 1958 tarihli toplantısında kurulmasına karar verilen Üroloji Kürsüsü'nün başkanlığına Prof. Dr. Yusuf İzzet Birand getirilmiştir. 28 Ekim 1960 tarihli 115 sayılı kanunun yürürlüğe girmesiyle doçentlerin kürsü başkanlıklarına atanmasına olanak sağlanmış ve Doç. Dr. Hasan Nahit Toktay, Kasım 1960'da Üroloji Kürsüsü Başkanı olarak atanmıştır. Kürsünün ilk kurulduğu yer Eşrefpaşa Belediye Hastanesi bünyesindedir. Bugünkü binaya 1972 yılında taşınmıştır. Şu anda 66 yataklı bir klinik olup tüm modern üroloji olanaklarına sahiptir. 9 öğretim üyesi vardır.

Üroloji birçok alanda hızlı gelişim göstermiş ve hızlı değişime uğramıştır. Özellikle sistoskopinin 1878 de keşfinden sonra tüm endoskopik girişimlere öncülük etmiştir. Her yeni aletin keşfiyle bir öncekilere "sergi" yolu görünmüştür. Ancak bu aletlerin pek çoğu hurdaya çıkartılmış ve yok edilmiştir. 2010 yılında Anabilim Dalı Başkanlığı'na gelen Prof. Dr. Necmettin Çıkılı ve diğer öğretim üyelerinin katkısıyla "Üroloji Müzesi" kurulmasına karar verilmiş ve katkısı olacak kişilerle irtibata geçilmiştir.

İlk gelen aletler, kurucumuz Prof. Dr. Hasan Nahit Toktay tarafından hibe edilmiştir. Üroloji Anabilim Dalı Kliniği'nde yer alacak olan sürekli serginin 2011 yılı içinde açılması planlanmaktadır.

Adres: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Üroloji Anabilim Dalı
35100 Bornova, İzmir.

Telefon: 444 1 343, 90 25 00, 390 25 01

Faks: (0 232) 374 65 52

E-posta: uroloji@mail.ege.edu.tr

Sistoskopi takımı
aydınlatma kablosu

Sistoskopi aparatları

Sistoskopi optikleri

Uretra dilatörü

Can şiringa

Endoskopi şaftı

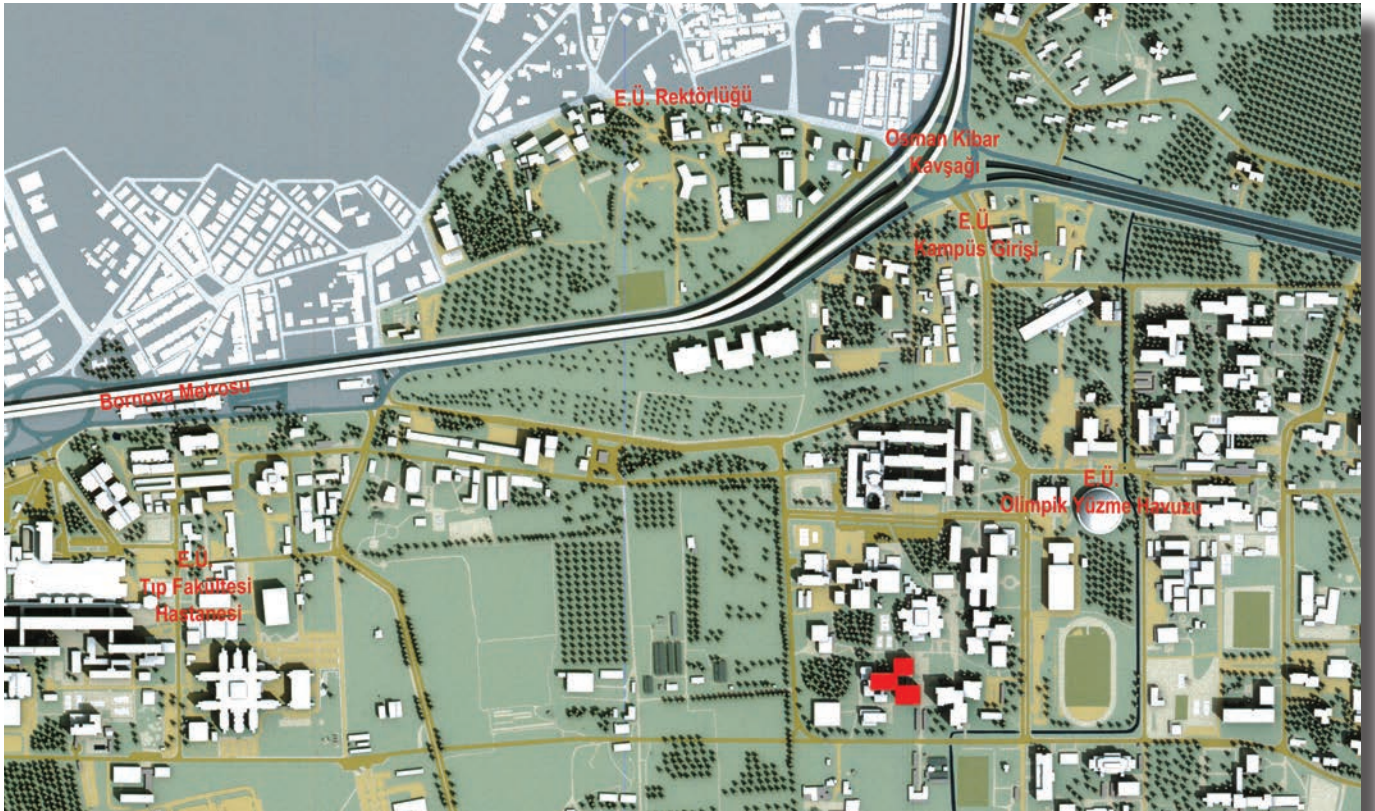
BÖFYAP - Böcek Okulu Projesi
katılımcıları müzede inceleme
yaparken.

EGE ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ

PROF. DR. NİYAZİ LODOS
BÖCEK MÜZESİ

Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi, Ege Üniversitesi'nde bulunan bilim müzelerinden biridir. Bu müze barındırdığı tür ve örnek sayısı yönünden Türkiye'nin en zengin böcek müzesidir.

Müzedede, Türkiye'nin doğal zenginliklerinden olan böceklere ilişkin toplanmış materyal, sistematik düzen içinde korunmakta, bu materyal üzerinde araştırmalar yapılmaktadır. Bazıları da sergilenmek yoluyla ve çeşitli etkinlikler ile toplumla paylaşılmakta; doğanın en büyük canlı grubu olan böcekler hakkında farkındalık yaratılmaya çalışılmaktadır.

Kelebek koleksiyonundan bir görünüm.

Ziyaretler randevu alınarak yapılmaktadır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü,
A Blok, 2. Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon/Faks: (0232) 311 26 72

E-posta: lemt.bocek.muzesi@gmail.com

Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi, uluslararası merkezlerce **LEMT** kısaltmasıyla kabul edilen, yaklaşık 55 yıllık geçmişi olan bir böcek müzesidir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin kuruluşunu izleyen yıllarda Bitki Sağlığı Bölümü'nü kuran Prof. Dr. N. Lodos tarafından müze konusunda ilk adımlar atılmış ve daha sonra Prof. Dr. Feyzi Önder, Prof. Dr. Hasan Giray, Prof. Dr. Esat Pehlivan, Yard. Doç. Dr. Ruşen Atalay, Prof. Dr. Ergun Bozkurt, Prof. Dr. Cezmi Öncüer, Prof. Dr. Şeniz Kısmalı, Prof. Dr. Yusuf Karsavuran, Doç. Dr. Enis Erkin, Prof. Dr. Serdar Tezcan, Prof. Dr. Zeynep Yoldaş, Prof. Dr. Enver Durmuşoğlu, Prof. Dr. Nilgün Madanlar, Doç. Dr. Hasan Sungur Civelek, Doç. Dr. Galip Kaşkavalcı, Doç. Dr. Ferit Turanlı, Sami Aksoy ve Dr. Nilay Gülperçin'in değişik düzeydeki katkılarıyla günümüze ulaşmıştır. Ayrıca yürütülen lisansüstü tezler ve araştırma kurumlarıyla yürütülen ortak projeler sırasında toplanan materyal de müzenin zenginleşmesine katkıda bulunmuştur.

Müzede sergilenen olan bazı kelebek türlerinin görünümü.

Önceleri akademik çalışmalar yapmak, ders materyali sağlamak ve öğrencilere böcek toplama yönünde deneyim kazandırmak amacıyla yakın çevrede başlayan uygulamalarla böcek koleksiyonu oluşmaya başlamıştır.

1970'li yıllardan itibaren, oluşan koleksiyonun zenginleştirilmesi ve Türkiye'nin biyolojik zenginliklerinin ortaya konulması amacıyla projeli çalışmalara başlanmıştır.

Müzede yer alan ahşap böcek dolapları.

Prof. Dr. NİYAZİ LODOS

(1921 – 10 Ekim 1997)

1921 yılında Manisa İlinin Akhisar İlçesine bağlı Yayaköy'de doğmuş, ilk ve orta öğretimini İzmir'de tamamlamış ve 1946 yılında Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Bornova Zeytincilik Araştırma Enstitüsü'nde meslek yaşamına ilk adımını atmış, askerlik hizmetini tamamladıktan sonra 1947-1950 yılları arasında kısa sürelerle Ankara Ziraat Mücadele ve Karantina Müdürlüğü, Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü Meyvecilik Şubesi ve Bornova Bölge Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü gibi kuruluşlarda görev yapmıştır. 1950-1955 yılları arasında çalıştığı Ankara Bölge Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü'nde gösterdiği yüksek performans dikkat çekmiş ve Prof. Dr. Bekir Alkan'ın danışmanlığı altında hazırlamış olduğu doktora tezini başarıyla tamamlamıştır. Bu sırada Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hububatta önemli zarar oluşturan süne ile ilgili araştırmalar yapmak üzere Bakanlıkça Diyarbakır'da görevlendirilen Niyazi Lodos, daha sonra Bölge Ziraat Mücadele Araştırma Enstitüsü'ne dönüştürülecek olan "Geçici Süne Araştırma İstasyonu"nu kurmuş ve bu kuruluşun yöneticiliğini üstlenmiştir.

Süne üzerinde yaptığı biyolojik ve ekolojik çalışmalardan elde ettiği sonuçlardan sonra, Irak Hükümeti kendisini Irak'ta süne sorununu çözmek için bir yıllığına "Sözleşmeli Araştırmacı" olarak istihdam etmiştir.

1957 yılında Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ne geçerek, Türkiye'de ilk kez "Bitki Sağlığı Bölümü"nü kurmuştur. 1960 yılında "Üniversite Doçenti" ünvanını almış olup, Ege Üniversitesi'nin ilk doçentidir.

Soldan sağa: Prof.Dr. F. Önder, Prof.Dr. N. Lodos, Prof.Dr. H. Giray, Prof.Dr. İ. A. Kansu, Prof.Dr. H. Yüksel, Prof.Dr. H. Çanakçıoğlu bir jüri sonrasında.

Prof. Dr. Niyazi Lodos öğrencileriyle arazi çalışmasında.

Niyazi Lodos, 1960-1962 yılları arasında Entomoloji ve Fitopatoloji Kürsüsü, 1962-1964 yılları arasında da Entomoloji ve Ziraat Zooloji Kürsüsü Başkanlığı görevini sürdürmüştür.

1964'de özel bir anlaşmayla gittiği Ghana West African Cocoa Research Institute'de Entomoloji Bölümü şefi olarak beş yıl çalıştıktan sonra, 1969 yılında üniversitemizdeki görevine yeniden dönmüş ve aynı yıl profesörlüğe yükseltilmiştir. Bu tarihten itibaren Entomoloji ve Ziraat Zooloji Kürsüsü; Bitki Sağlığı Bölümü ve Bitki Koruma Bölümü başkanlıklarını yürütmüş; Temmuz 1988'de emekli olmuştur.

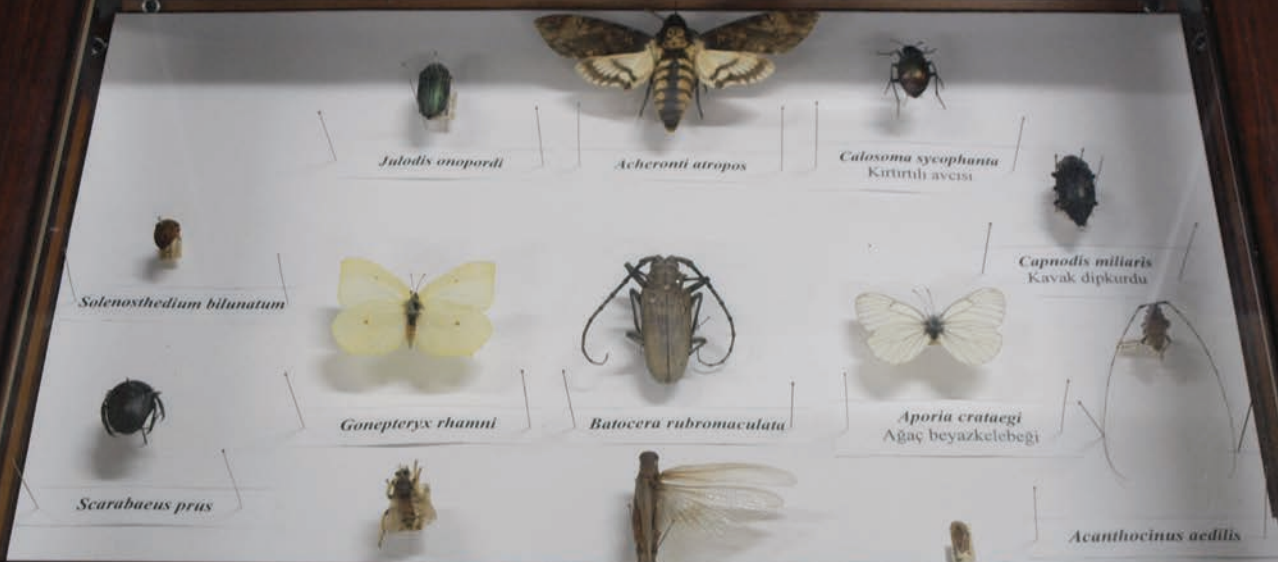
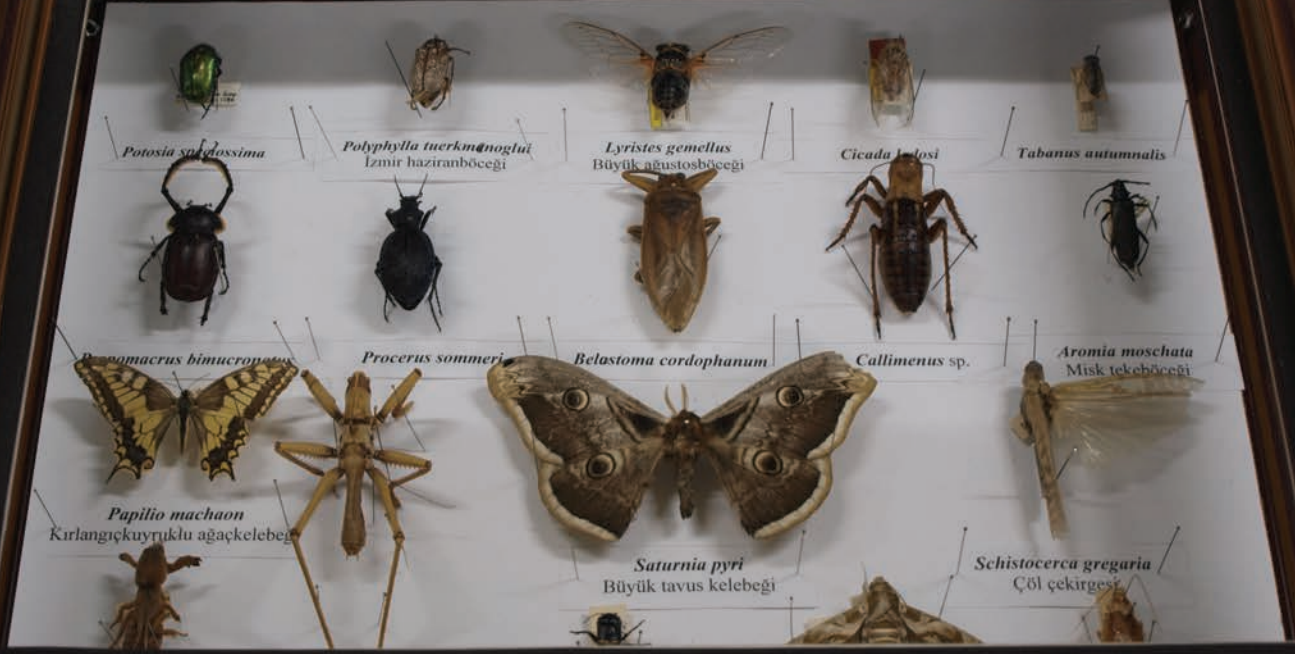
İran, Irak, Fas, Gana, Çekoslovakya, Almanya, Fransa, İngiltere, A.B.D. gibi ülkelerde kısa veya uzun süreli çalışmalar yürüten Prof. Dr. Niyazi Lodos, bazıları yabancı dillere çevrilmiş olan ders kitapları; 90'dan fazlası yabancı dillerde yayınlanmış mesleki eserleri; Royal Society of Entomology, International Commission for Invertebrata Survey, World's Heteropterists, Curculio, Auchenorrhyncha ve Cocoa Scientists gibi birçok uluslararası dernek ve kuruluşlara üye olması ve yurdumuzda ilk kez bulunan ve bilim dünyası için yeni olan 32 böcek türünün *lodosi*, *lodosianus*, *isodol* ve *niyazii* gibi isimlerle anılması ile böcek biliminde önemli iz bırakmıştır.

Yayınlamış olduğu 170'den fazla eseri, kurmuş olduğu Türkiye Entomoloji Derneği ve bu derneğin yayın organı olan Türkiye Entomoloji Dergisi, bu alanda büyük önem taşımaktadır.

Mesleğine yaptığı katkılar ve bıraktığı eserlerden dolayı 1996 yılında Ege Üniversitesi Senatosu tarafından "Üstün Hizmet Madalyası"yla onurlandırılmış olan Lodos, 10 Ekim 1997 tarihinde aramızdan ayrılmıştır.

Müzedde sergilenen
bazı böceklerden
görünümier.

TÜBİTAK desteğiyle 1972-1976 yılları arasında Ege ve Marmara, 1979-1982 yılları arasında Batı Karadeniz ve Orta Anadolu, 1984-1987 yılları arasında Akdeniz bölgelerinde ayrıntılı çalışmalar yapılmıştır.

TÜBİTAK desteğine ek olarak, DPT, Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile yurtdışı kaynaklı proje destekleriyle de, geçen süre içinde Türkiye'nin hemen her yerinden toplanan böcek örnekleri koleksiyona dahil edilerek zengin bir müze ortaya çıkarılmıştır.

Önceleri "Böcek Koleksiyonu", ardından "Bölüm Müzesi" olarak anılan birime, Prof. Dr. Niyazi Lodos adının yaşatılması için, ilk ölüm yıldönümü olan 10 Ekim 1998'de düzenlenen törenle "Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi" adı verilmiştir. Daha sonra, dünyadaki böcek koleksiyonlarına verilen kısaltılmış isimleri resmileştiren bir merkez olan *Bishop Museum ABD* ile ilişkiye geçilerek *LEMT* (*Lodos Entomoloji Müzesi, Türkiye / Lodos Entomological Museum, Turkey*) kısaltması tescil ettirilmiş ve yapılan yayınlarda müze bu kısaltmayla anılmaya başlamıştır.

Müzedeki 13 böcek takımına bağlı 6000'in üzerinde böcek türü bulunmakta ve bu materyal ağırlıklı olarak Türkiye *Coleoptera* (Kınkanatlılar), *Heteroptera* (Değişikkanatlılar) ve *Homoptera* (Homojenkanatlılar) faunasına ilişkin türlerin önemli bir kısmını içermektedir.

Ayrıca *Odonata* (Yusufçuklar), *Orthoptera* (Düzkanatlılar), *Dermaptera* (Derikanatlılar), *Dictyoptera* (Hamamböcekleri ve Peygamberdeveleri), *Isoptera* (Beyazkarıncalar), *Neuroptera* (Sinirkanatlılar), *Thysanoptera* (Kırpikkantlılar), *Lepidoptera* (Kelebekler), *Diptera* (Sinekler) ve *Hymenoptera* (Arılar) takımlarına bağlı oldukça zengin bir materyal bulunmaktadır.

Müzedeki çelik böcek dolaplarının görünümü

Bu takımların içerdiği tür sayılarının oransal durumu incelendiğinde tür zenginliğinin yarısını içeren takımın *Coleoptera* olduğu, bu takımı *Heteroptera* (% 23), *Homoptera* (% 13), *Diptera* (% 6) ve *Hymenoptera* (%5) takımlarının izlediği görülmüştür. Daha sonra azalan tür sayısı oranlarıyla *Lepidoptera*, *Orthoptera*, *Odonata*, *Dictyoptera*, *Neuroptera*, *Dermaptera*, *Thysanoptera* ve *Isoptera* takımları yer almıştır.

Bu oranlar ve sayısal dağılım, yürütölmekte olan araştırmalara bağılı olarak sürekli değişmektedir. Müzede örneğı olan türlere ilişkin Türkiye'nin farklı yörelerinden yeni materyal akışı olduğu gibi, yeni türler de eklenerek materyal zenginleşmektedir.

Müzede ayrıca henüz tanılaması yapılmamış olan zengin bir materyal bulunmaktadır. Bu materyal ayrımı ve tanılamayı beklemektedir. Gelecekte yürütölecek çalışmalarla bu konuda yol alınması ve bulguların bilim dünyasıyla paylaşılması planlanmaktadır.

Müzedeki materyal arasında 250'nin üzerinde türe ait, o türlerin bilim dünyasına tanıtımının yapıldığı özgün örnek, yani tip (holotip, paratip ve allotip) bulunmaktadır.

Müzede yer alan tip türlerin takımlara göre dağılımı incelendiğinde, *Homoptera* (% 48), *Coleoptera* (% 34), *Heteroptera* (% 14) takımlarının öne çıktıkları görülür. Ayrıca *Orthoptera*, *Diptera* ve *Hymenoptera* takımlarına bağılı tip türler de müzede bulunmaktadır.

Bunlardan ***Rhynchites lodosi* Voss, 1973**, 2006'da Türkiye'de gerçekleştirilen 8. Avrupa Entomoloji Kongresi'nin logosu olarak kullanılmıştır.

Müzede korunmakta olan materyalin bazıları pullara konu olmuştur. Prof. Dr. Feyzi Önder danışmanlığında, PTT Genel Müdürlüğü Filateli Şubesi tarafından toplam 26 pul hazırlanarak basılmış; bu pullar koleksiyonerlere satıldığı gibi, posta hizmetlerinde de kullanılmıştır.

Kelebek koleksiyonundan
bir görünüm

LEMT, üniversitelerden, araştırma kurumlarından ve özel sektörden gelen pek çok tanılama sorununda önemli bir başvuru merkezidir. Sorun olduğu belirlenen bazı türlerin tanıları LEMT’de yapılabilmekte; ilgili türlerin, önceki araştırmalarda elde edilerek müzede korunan materyaline dayanarak Türkiye’deki yayılış alanları, doğada bulunuş dönemleri, üzerinden toplandıkları bitki veya konukçuları gibi bilgiler çok kısa sürede ortaya konularak, yardımcı olunabilmektedir. Bu yönüyle LEMT önemli bir bilgi üretim merkezidir. Ayrıca yabancı araştırmacılar da kendi konularıyla ilgili çalışmalarında bu materyalden yararlanmaktadırlar.

Özellikle her geçen gün dünyada ve Türkiye’de daha çok önem kazanan doğal zenginliklerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve yabancı toplayıcıların yaptığı talanın önlenmesinde

Yurtdışından getirilen ve müzede
korunan bir kelebek türü.

BÖFYAP - Böcek Okulu Projesi
katılımcıları böcekleri incelerken.

Müzeden bir görünüm

bu bilgilerin toplumla paylaşımının büyük rolü bulunduğu düşünülmektedir. LEMT bu konuda önemli bir merkez özelliği taşımakta ve zaman zaman öğrenciler, amatörler ve doğaseverler tarafından da ziyaret edilmektedir.

Toplumla bütünleşme yönünde son yıllarda gerçekleştirilen Bilim Fuarı, Eğitim-Bilim Şenliği, Avrupa Bilim-Eğlence Gecesi ve Bilim Haftası gibi etkinliklerde stand açarak yer alan LEMT, başta öğrenciler olmak üzere değişik yaşlardan çok sayıda katılımcının ilgisini çekmiştir.

Ayrıca TÜBİTAK desteğiyle gerçekleştirilen BÖFYAP-Böcek Farkındalığı Yaratma Projeleri ile de 2007 yılından bu yana yaklaşık 1500 öğrenci ve öğretmene, doğanın en önemli canlı grubu olan böcekler konusunda uygulamalı eğitimler verilerek farkındalık yaratılmış ve bu kapsamda yürütülen çalışmaların bir kısmı da böcek müzesinde gerçekleştirilmiştir. Bu yönüyle LEMT'ten bir eğitim yeri olarak da yararlanılmaktadır.

Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi ile ilgili bilgilerin toplumla paylaşılma sürecini kolaylaştırmak için web sayfası ve veri tabanı hazırlığı üzerinde durulmaktadır.

Ayrıca gelecekte yapılacak düzenlemelerle gerek ortamın iyileştirilmesi ve gerekse eleman istihdamı alanındaki darboğazların aşılması beklenmektedir.

BÖFYAP - Böcek Okulu Projesi
katılımcıları böcekleri incelerken.

Lokomobil (Buharlı traktör)

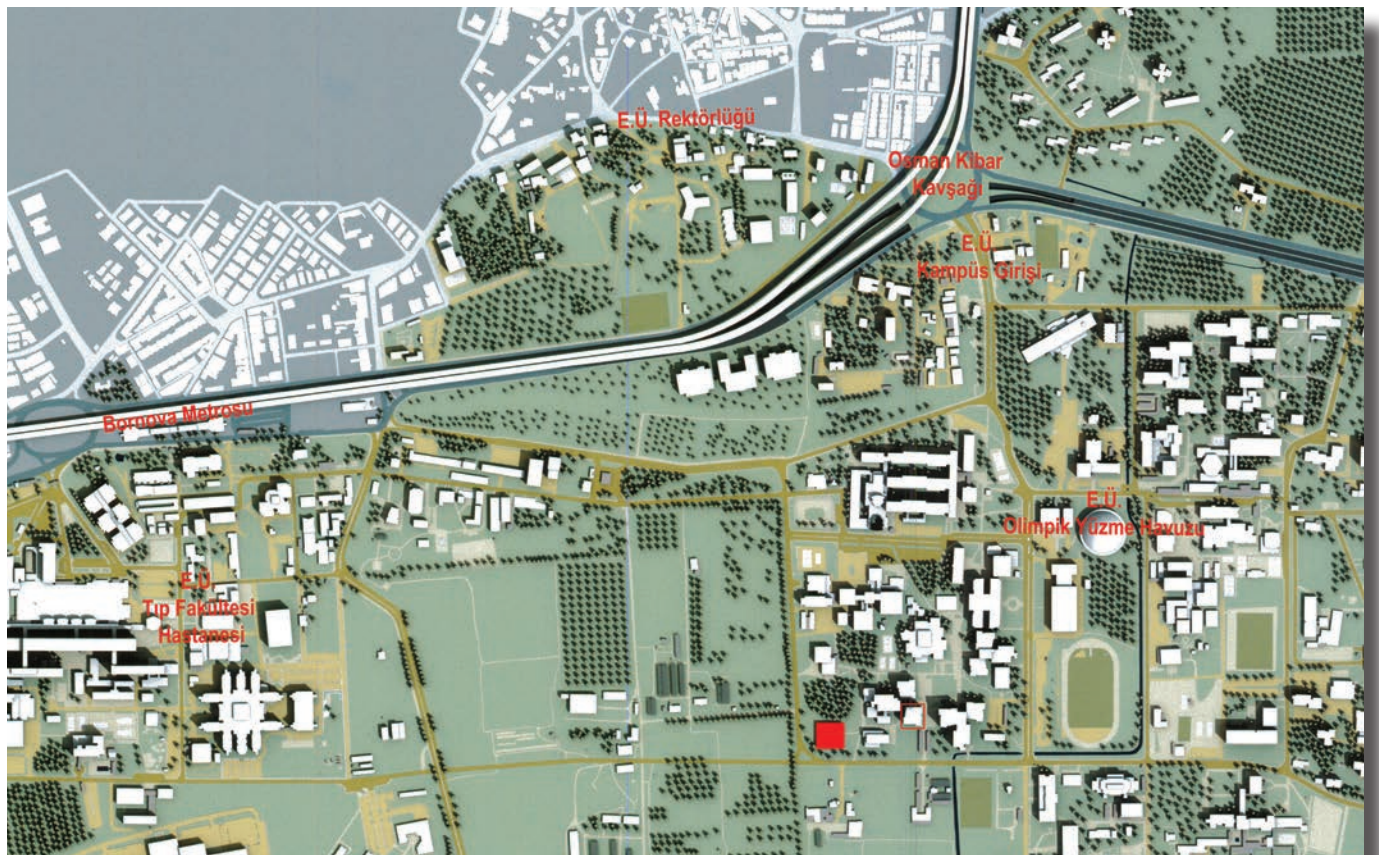

EGE ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ

100. YIL TARIM
MAKİNALARI MÜZESİ

İnsanlık var olduğu sürece beslenmeye gereksinim duyacaktır. Besinin temel kaynağı ise “tarım”dır. Günümüzde sağlıklı beslenme için sağlıklı ürün bilinci gün geçtikçe önemini arttırmaktadır. Ancak artan nüfusun beslenme ihtiyacının karşılanması için artan nüfus oranında tarımsal üretim gerçekleştirilmelidir. Bu amaçla tarımda teknoloji kullanımı gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Tarımda teknoloji kullanımının en önemli faktörü ise tarım makineleridir. Bugün ülkemizde makine imalat sektörünün üç temel parçasından birini tarım makinaları sektörü oluşturmakta ve potansiyel bir tarım ülkesi olan ülkemizde bu sektörün önemi gün geçtikçe artmaktadır.

Tekerlekten hareketli
ahır gübresi dağıtma
makinası

Ziyaret için randevu alınması gerekmektedir.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Ziraat Fakültesi, Tarım Makinaları Bölümü,
A Blok, Zemin Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 26 56

Faks: (0232) 342 76 42

E-posta: tarim.makinalari@mail.ege.edu.tr

Tarım makineleri imalat sektöründe, ülkemizin sosyal ve ekonomik koşullarına uygun şekilde üretimin arttırılmasına yönelik önemli atlımlar yapılmış ve bu sektör günümüzde, başta komşu ülkeler olmak üzere çok sayıda ülkeye ihracat yapabilen, piyasada aranan kaliteli ürünleriyle önemsenen bir duruma gelmiştir. Ancak günümüz değerlerine ulaşmak için sektörün geçirdiği evrim, çok sayıda girişimi, yüksek özveriye ve değeri biçilemeyecek emeği de bir girdap gibi yutmuştur. Tam bu noktada geçmişte başarıyla kullanılmış ve bugünkü modern tarım makinelerinin yapımına ışık tutmuş çok önemli alet ve makinelerin korunmasına ve yeni nesillere modern bir müze yapısı içerisinde gösterilmesi büyük önem taşımaktadır.

Müzelerin tarihi gelişimi içinde dünyanın gelişmiş bazı ülkelerinde modern tarım makineleri müzeleri bu misyonlarını başarıyla

sürdürmektedir. E.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Makineleri Bölümü bünyesinde 1981 yılında kurulmuş olan 100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi ülkemizde kendi alanında tek örnek durumundadır. Günümüze kadar gelişimini tamamlayarak istenilen kalite düzeyine ulaşamamış olsa da 100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi ülkemiz adına önemli kültür miraslarından birisi durumundadır.

100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi fikrinin ortaya çıkışı çok daha öncelere dayanmakla beraber ilk somut adım 1980 yılında atılmıştır. Aralık 1980’de o zamanki adıyla Tarım Makineleri Kürsüsü kurul kararıyla büyük önder Atatürk’ün doğumunun 100. yıl dönümünün kutlanacağı 1981 yılı içerisinde bir tarım makineleri müzesinin kurulması kararlaştırılmıştır.

Anadolu’da kullanılan ilkel tarım makinaları: Kağrı, Döven, Yaba, Körük.

Müzenin içinden bir görünüş

Bu karar sonrasında önce Ziraat Fakültesi Dekanlığı sonra Ege Üniversitesi Rektörlüğü bu çalışmayı desteklemiş, dönemin Rektörü Prof. Dr. İbrahim Karaca bu öneriyi Ege Üniversitesinin önerisi olarak TBMM gündemine taşımıştır.

Büyük önder Atatürk'ün 100. doğum yıldönümü nedeniyle bir "Tarım Makineleri Müzesi"nin açılması hususundaki Ege Üniversitesi önerisi, Devlet Bakanlığı 100. Yıl Kutlama Komitesi'nce de onaylanarak adı geçen Bakanlıkça yayımlanan "Atatürk'ün Doğumunun 100. Yıl Dönümü Kutlama Programı"nda yer almıştır. Bu programın 9. sayfasında "Kalıcı Çalışmalar" başlığı altında "100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi"nin Ege Üniversitesi'nde kurulacağı belirtilmiş, bu projenin finansmanının bir kısmı dönemin önemli kurumlarından biri olan "Türkiye Zirai Donatım Kurumu" bütçesinden sağlanmıştır.

Bundan sonra müzenin tam adı, "100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi" olmuş, Reading

Üniversitesi'nin o dönem öğretim üyelerinden "Ziraat Tarihi ve İngiliz Kırsal Hayat Müzesi" Müdürü Dr. Collins, Ocak 1982'de kurulma hazırlıklarına başlanan müze ile ilgili görüş alışverişi için ülkemize gelmiş ve deneyimlerini paylaşmıştır. Bu çalışmaların sonunda müzenin inşaatı için yer tespiti yapılmıştır. Müze için örnek alınan bina tipi; Türkiye Zirai Donatım Kurumu 1977 tipi Gübre Deposu (ikili tip depo) olmuştur. Bugün müzenin bulunduğu yer belirlenmiş ve inşaatına 1982 yılında başlanmıştır. Özellikle inşaat malzeme temininde çok sayıda kurumla irtibata geçen dönemin rektörü, fakülte dekanı, kürsü başkanı ve öğretim üyeleri büyük özveri ve emekle malzemeleri sağlamışlardır. İnşaatın yapılmasında ise makine, teçhizat, teknik bilgi ve işgücü sağlayan kurum İstihkâm Er Eğitim Merkez Komutanlığı'dır. İnşaat ve düzenleme çalışmaları iki yıl sürmüş ve müze 1984 yılında açılmıştır.

100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi'nde sergilenen parçaların büyük çoğunluğu Tarım

İnsan gücüyle çalışan ahşap şasili selektör

Çekilir tip yer fıstığı hasat makinası

Makineleri Bölümü'nün kendi olanakları ile sağladığı parçalardır. Ancak müzenin zenginleşmesi için İzmir Bölge Zirai Mücadele ve Karantina Başkanlığı, Aydın, Beydere Tarım Meslek Lisesi Müdürlüğü, Isparta İli Teknik Ziraat Müdürlüğü, Türkiye Zirai Donatım Kurumu İzmir Bölge Müdürlüğü, Türkiye Zirai Donatım Kurumu Ankara Genel Müdürlüğü, Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Sümerbank İzmir Basma Sanayi Müessese Müdürlüğü Hurdalığı gibi konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla temasa geçilerek çok sayıda tarım makinası ve el aleti müzeye kazandırılmıştır. Bu tarım makine ve aletleri şunlardır:

Tahta Depolu İlaçlama Tulumbası, Massey Harris Hayvan Tırmağı, Kanal Açma Makinesi, Ekim Makinesi (Pulluklu), Çayır Makinesi Şasisi, Lister Motor Dizel, Lister Motor Bujili, Yatık Silindirli DEUTZ, Koyun Kırkma Makinesi, Malaksör, Yayı, El Pülverizatörü, Everasman Tesviye Aleti, Döven, Koşum Takımı, Binek Takımı, Diferansiyel, Körük, Mafsallı Tarla Tırmağı, Yaman Tipi Pulluk, İki Bıçaklı Mercimek Hasat Makinesi, Pancar Çapa Makinesi, Arıkovanı, Tamburlu Çayır Biçme Makinesi, Küçük Çam Yayı, Tek Atlı Yaylı Araba, Pancar Hasat Makinesi, Çift Sıralı Patates Hasat Makinesi, Yarı Otomatik Patates Dikim Makinesi, Patates Boğaz Doldurma Makinesi (Üçlü Ünite, Çatısız), Tırpan (70 cm, 75 cm, 85 cm, 90 cm), Toprak Frezesi, Ot Presi, Tohum Ekme Makinesi, Derin Sürme (Krizma) Pulluğu.

Bugün müze envanterinde, güç kaynakları olarak sınıflandırılan 1 adet lokomobil, 10 adet traktör; tarım makineleri grubunda 70 adet toprak işleme, 41 adet ekim-dikim, 15 adet bakım, 36 adet hasat-harman, 15 adet sulama, 4 adet hasat sonrası işlem makinesi; 12 adet el aleti, 17 adet ilkel alet, 10 adet Tarım Makineleri Bölümü'nce geliştirilen prototip makine olmak üzere toplam 231 adet makine bulunmaktadır.

100. Yıl Tarım Makineleri Müzesi, 1200 m² kapalı ve 275 m² yarı kapalı alanlarında hizmetini

Demir tekerlekli traktör

Sandıklı çekilir tip mineral gübre atma makinası

Üstten doldurmalı sabit tip balya makinası

Çekilir tip dolaplı tekerlekten hareketli biçme makinası

19 yüzyıl sonlarında kullanılmış olan, lokomobilden güç alan sabit harman makinesi

sürdürmektedir. Müzenin günümüzdeki en önemli misyonu, Tarım Makineleri Bölümü'nde eğitimlerine devam eden mühendis adaylarının görgü, bilgi ve tecrübelerini geliştirmeye dayalı bir mekân olmak, bölgemizde faaliyet gösteren tarım makinesi imalatçılarının üretim sürecinde doğrudan temas kurabilecekleri geniş bir bilgi kaynağı olmak ve genç nesillere geçmişten günümüze ülkemizde kullanılan ve kullanılmakta olan tarım makinesi, tarım aleti ve diğer parçaları tanıtarak eğitimlerine katkıda bulunmaktır. Müzenin akademik misyonu ise ilgili konularda çalışan araştırmacı ve akademisyenlere geniş bir makine varlığıyla hizmet vererek doğru sonuçlara daha kısa sürede ulaşılmasını sağlamaktır.

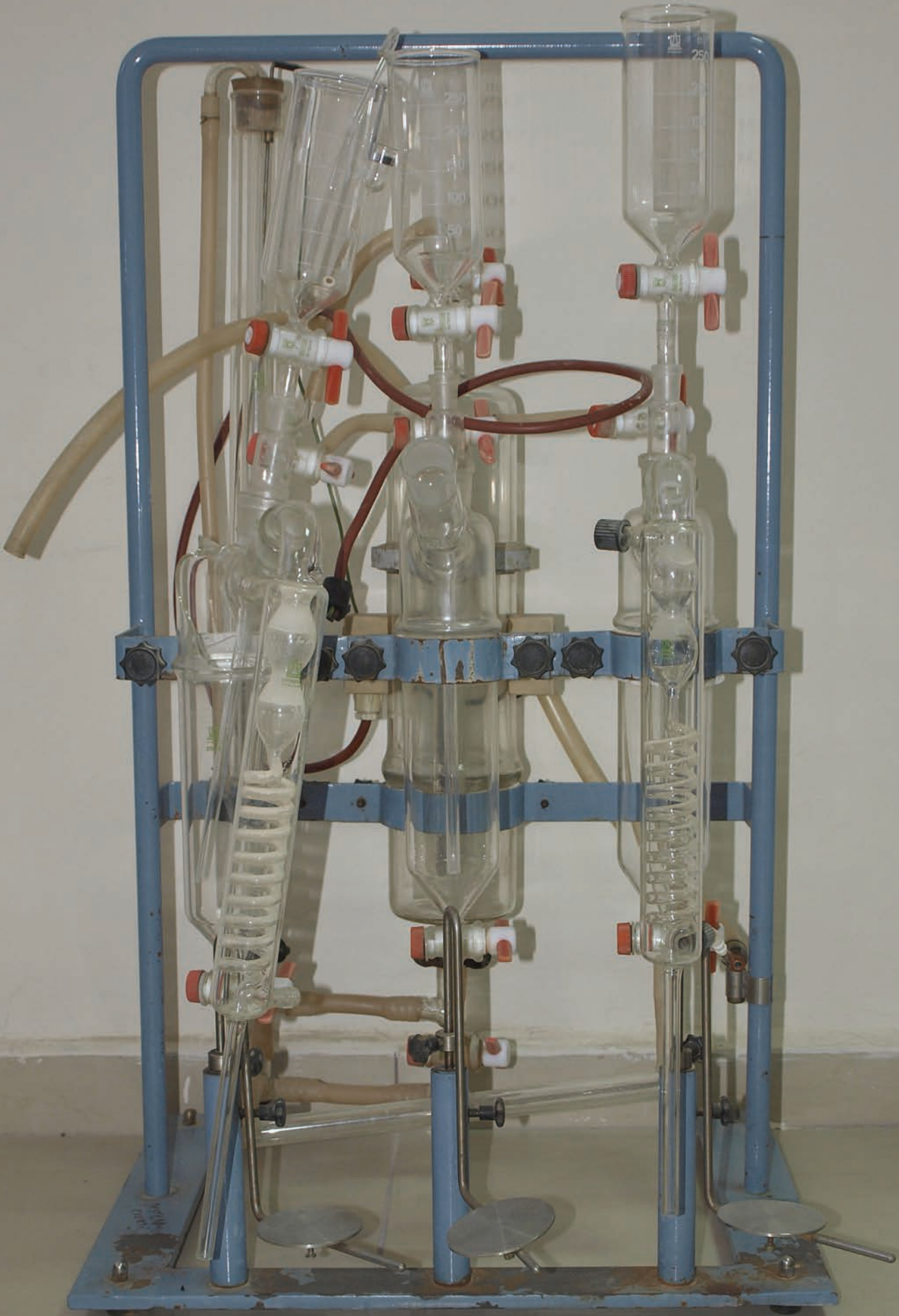

Hayvanla çekilir tip tahıl
ekim makinası
(önden görünüm)

Hayvanla çekilir tip tahıl
ekim makinası
(arkadan görünüm)

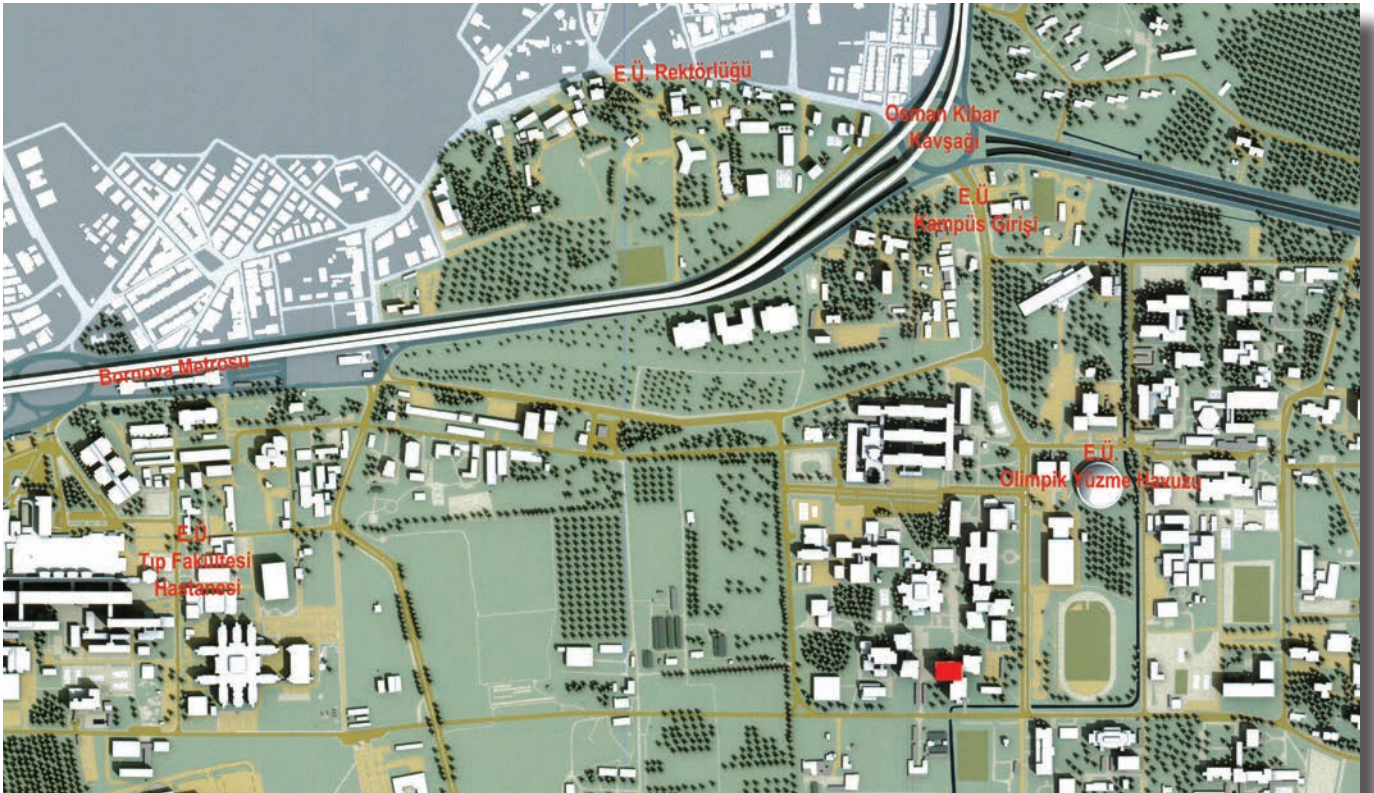
Destilasyon
cihazı

EGE ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ

DEKANLIK
KOLEKSİYONU

Ziraat Fakóltesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 20 Mayıs 1955 tarihinde kabul edilen ve 27 Mayıs 1955 tarihli ve 11940 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6595 sayılı kanunla kurulan Ege Üniversitesi'nin ilk iki fakóltesinden birisidir. Tarımın tüm dallarına yönelik yüksek düzeyde eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve hizmet faaliyetlerinde bulunan Ziraat Fakóltesi, çalışma alanlarını toprak, su, bitkisel ve hayvansal kaynakların korunması ve ıslahı ile bunların ekonomik şekilde kullanımından, peyzaj mimarlığı çalışmaları ve tarımsal üretimin değişik ekolojilerde

Agrandisör

Hafta içi her gün mesai saatleri arasında ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Ziraat Fakóltesi Dekanlığı, B Blok,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 26 01

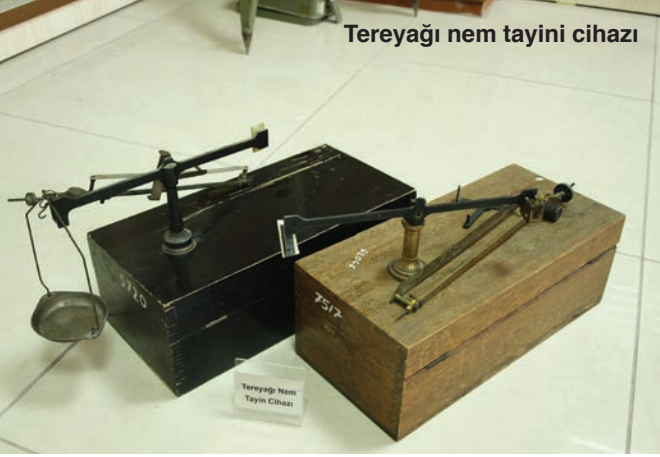
Faks: (0232) 388 18 64

E-posta: ziraatdekanlik@mail.ege.edu.tr

Makine maketi

Tereyağı nem tayini cihazı

Fotoğraf makinası ekipmanı

Epidiyaskop

gerçekleştirilmesine kadar uzanan geniş bir yelpaze oluşturmaktadır.

55 yıllı aşkın bir geçmişe sahip olan Ziraat Fakültesi bünyesinde; geçmişten günümüze eğitim ve öğretim faaliyetlerinde kullanılmış olan slayt makineleri, eski fotoğraf makineleri, daktilolar, hidrometre, Ph metre, termometre, baro metre, rüzgar gülü, penero metre, eyef, steril örnek taşıma kabı, tereyağı nem tayin cihazı, pompa, yaşma yakma ünitesi, nivo aleti, teodolit aleti, sarkaçlı terazi gibi çeşitli eğitim araç gereçlerinin yanı sıra kitap, gazete kupürü ve fotoğraflardan oluşan zengin bir koleksiyon yer almaktadır.

Bornova Tarım Okulu'nun binasında 5 Kısım 1955 tarihinde öğretime başlayan Ziraat Fakültesi'nin ilk kurulduğu yıllardaki fotoğrafların bulunduğu koleksiyonda ayrıca 1907 yılında yayınlanmaya başlayan Ziraat ve Ticaret Gazetesi'nin 25. sayısı da sergilenmektedir. Koleksiyon Ege Üniversitesi ziraat eğitiminin geçmişe ait serüvenini çeşitli yönleri ile ortaya koymaktadır.

Buhar makinası maketi

Slayt makineleri

Slayt Makinaları

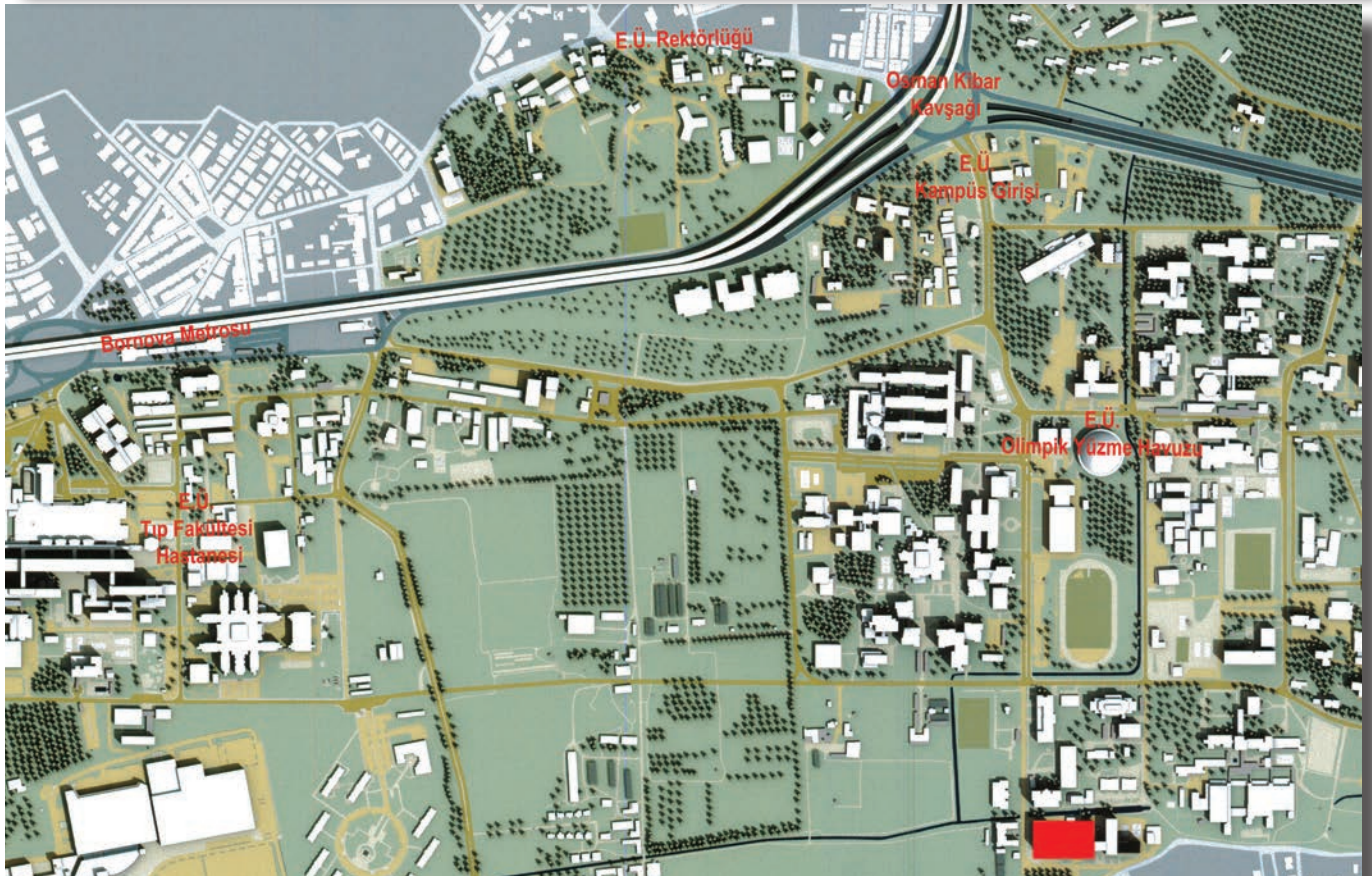

EGE ÜNİVERSİTESİ
EGE MESLEK
YÜKSEKOKULU

ANILARDA
MESLEKİ EĞİTİM
SÜREKLİ SERGİSİ

“Anılarda Mesleki Eğitim Sürekli Sergisi”, Ege Meslek Yüksekokulu bünyesinde kurulmuş oldukça yeni bir sergidir. 03.02.2010 tarihinde Meslek Yüksekokulu Müdürü Prof. Dr. H. Semih Güneş’in önerisi ve 3/21 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile bir komisyon oluşturulmuş ve bu komisyon kısa bir süre sonra sürekli sergi açma kararı almıştır. O günden itibaren de Prof. Dr. H. Semih Güneş serginin en büyük destekçisi olmuştur.

Teknolojik gelişimle beraber mesleki eğitimde kullanılan uygulama araç, gereç ve makinaları da hızla değişmiştir. Anılarda Mesleki Eğitim Sürekli Sergisi’nde, “bizim zamanımızda” diye başlayan cümleleri görselliğe dökerek, değişik dönemlerde mesleki uygulamalarda kullanılan araçların bir araya getirilmesi hedeflenmiştir.

Hafta içi her gün mesai saatleri
arasında ziyarete açıktır.

Adres: Ege Üniversitesi Kampüsü,
Ege Meslek Yüksekokulu, F Blok 1. Kat,
35100, Bornova, İzmir.

Telefon: (0232) 311 25 48 - 311 29 60

E-posta: egemyo@mail.ege.edu.tr

Öncelikle Meslek Yüksekokulu öğrencilerine ve sonra da ziyaretçilere, son 70 yıla ve değişik meslek gruplarına ait 294 çeşit araç sunulmaktadır. Bunların büyük bir kısmı Ege Meslek Yüksekokulu öğretim elemanlarından, onların yakın çevrelerinden ve bir kısmı da Ege Üniversitesi'nin değişik birimlerinden sağlanmıştır. Elektrik, Elektronik Teknolojisi, Oto Boya ve Karoseri, Otomotiv Teknolojisi, Gıda Teknolojisi, Bilgisayar Programcılığı, Elektrikli Cihaz Teknolojisi, Makine, Biomedikal Cihaz Teknolojisi, Mobilya ve Dekorasyon, Basım ve Yayın Teknolojileri ve Endüstriyel Kalıpcılık bölümlerinden oluşan sergideki araçların ortak

ÇİFT KEFELİ TERAZİ

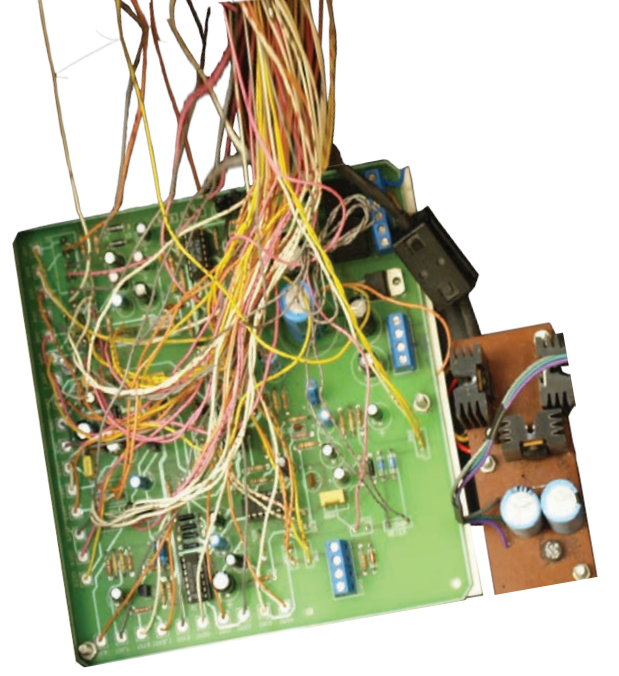
El Presi

Hidrolik Pompa

Hidrolik Motor

Saplı Elg

özelliği, değişik zamanlarda mesleki eğitim uygulamalarında kullanılmış olmalarıdır.

Anılarda Mesleki Eğitim Sürekli Sergisi'nin en çok ilgi çeken araçları, 1940'lara ait mobilya ve ağaç işlerinde kullanılan el planyası, kollu matkap, bız, 1970'lerin otomotiv teknolojisine ait hava saati ve yaklaşık 50 yıllık geçmişe sahip hesap cetvelidir. Serginin 2011 yılı için hedefi sesini biraz daha fazla duyurarak, sergiye katılan meslek grubu sayısını 15'e ve sergilenen obje sayısını da 350'ye çıkarmaktır.

YÖNETİCİLER VE METİN YAZARLARI

Botanik Bahçesi ve Herbaryum Uygulama ve Araştırma Merkezi

Yönetici: Prof. Dr. Özcan Seçmen (Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik A.B.D.)

Metin Yazarı: Dr. Serdar Gökhan Şenol (Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik A.B.D.)

Etnografya Müzesi

Yönetici ve Metin Yazarı: Yrd. Doç. Dr. Cengiz Aydın (Konservatuvar Emekli Öğretim Üyesi)

Tabiat Tarihi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Tanju Kaya (Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Zooloji A.B.D.)

Ege Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Zeynel Tunca (Fen Fakültesi Astronomi ve Uzak Bilimleri Bölümü Astrofizik A.B.D. Bşk.)

Türk Dünyası Sergisi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Fikret Türkmen (Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü Müdürü)

BİTAM - İsmet Köktürk Sürekli Sergisi

Yönetici: Prof. Dr. Fazıl Apaydın (BİTAM Müdürü)
Metin Yazarı: Uzman Yiğit Açık (BİTAM)

BİTAM - Kampus Bilgisayar Ağı Sürekli Sergisi

Yönetici: Prof. Dr. Fazıl Apaydın (BİTAM Müdürü)
Metin Yazarı: Uzman Barış Önk (BİTAM Network Yönetim Grubu)

Diş Hekimliği Fakültesi Diş Hekimliği Tarihi Sergisi

Yönetici: Prof. Dr. Celal Artunç (Diş Hekimliği Fakültesi Dekanı)
Metin Yazarı: Prof. Dr. Ayşegül Kaya (Diş Hekimliği Fakültesi Klinik Bilimleri Bölümü Diş Hastalıkları ve Tedavisi A.B.D.)

Eczacılık Fakültesi Süleyman Ferit Eczacıbaşı Şifa Eczanesi

Yönetici ve Metin Yazarı: Öğr. Gör. Bülent Kıran (Eczacılık Fakültesi Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü Eczacılık İşletmeciliği A.B.D.)

Edebiyat Fakültesi Eski Eser Koleksiyonu

Yönetici: Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu (Edebiyat Fakültesi Dekanı)
Metin Yazarı: Uzman Mehmet Önder (Edebiyat Fakültesi Eskiçağ Dilleri ve Kültürleri Bölümü)

Fen Fakültesi Zooloji Koleksiyonu

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Uğur Kaya (Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Zooloji A.B.D.)

Su Ürünleri Fakültesi Müzesi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Melih Ertan Çınar (Su ürünleri Fakültesi Su Ürünleri Temel Bilimler Bölümü Deniz Biyolojisi A.B.D.)

Tıp Fakültesi - Göz Hastalıkları A.B.D. Sürekli Sergisi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Ayşe Yağcı (Göz Hastalıkları A.B.D. Bşk.)

Tıp Fakültesi - Üroloji A.B.D. Sürekli Sergisi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Necmettin Çıkılı (Üroloji A.B.D. Bşk.)

Tıp Fakültesi - Gastroenteroloji Bilim Dalı Sürekli Sergisi

Yönetici: Prof. Dr. Ömer Özütemiz (Gastroenteroloji B.D. Bşk.)
Metin Yazarı: Prof. Dr. Tankut İlter (Gastroenteroloji B.D. Emekli Öğretim Üyesi)

Ziraat Fakültesi Prof. Dr. Niyazi Lodos Böcek Müzesi

Yönetici ve Metin Yazarı: Prof. Dr. Serdar Tezcan (Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü Entomoloji A.B.D.)

Ziraat Fakültesi 100. Yıl Tarım Makinaları Müzesi

Yönetici: Prof. Dr. Erdem Aykas (Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü Bşk.)
Metin Yazarı: Yrd. Doç. Dr. Bülent Çakmak (Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları Bölümü Bşk. Yrd.)

Ziraat Fakültesi Dekanlık Koleksiyonu

Yönetici: Prof. Dr. Akın Olgun (Ziraat Fakültesi Dekanı)
Metin Yazarı: Uzman L. Yeşim Saygılı (Ziraat Fakültesi Basın ve Halkla İlişkiler Birimi)

Ege Meslek Yüksekokulu Anılarda Mesleki Eğitim Sürekli Sergisi

Yönetici: Prof. Dr. Semih Güneş (EMYO Müdürü)
Metin Yazarı: Öğr. Gör. Funda Gayretoğlu (EMYO)

EGE ÜNİVERSİTESİ
MÜZELERİ
KOLEKSİYONLARI
SÜREKLİ SERGİLERİ

Editörler

Prof. Dr. M. Bülent ÖZKAN (E.Ü. Genel Sekreteri)
Uzm. Nedim SÖNMEZ (E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi Koordinatörü)
Ender ÖZBAY (E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi - Sanat Tarihçisi)
Seda AĞIRBAŞ (E.Ü. 50. Yıl Köşkü Sanat Galerisi - Sanat Tarihçisi)

Grafik düzenleme ve uygulama
Ender Özbay

Tasarım
Nedim Sönmez - Ender Özbay

Fotoğraflar
Nedim Sönmez ve birim arşivler

Ege Üniversitesi Yayınları
Eylül 2011

Basıldığı yer: Arkadaş Matbaacılık, İzmir

© Bu kitabın tüm yayın hakları Ege Üniversitesi Rektörlüğü'ne aittir.
Kitabın tamamı ya da bir bölümü Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nün
önceden yazılı izni olmadan basılamaz, çoğaltılamaz. Ancak kaynak
olarak gösterilebilir.

